Marc J. Trennery

Operațiunea "CARUL MARE"

MARC J. TRENNERY

OPERAȚIUNEA „CARUL MARE"

Traducere de ION NASTA

EDITURA MERIDIANE
BUCUREȘTI, 1974

Coperta de
DAMIAN PETRESCU

MARC J. TRENNERY
Le Grand Chariot
© „Editions Fleuve Noir", 1967

CAPITOLUL I

Era un fiord ca atîtea altele, larg, cu pereți abrupți, și adînci, care se deschid ca niște răni căscate în coasta Norvegiei. Cu cele două maluri imense acoperite de brazi înzăpeziți, cu cerul închis, plumburiu și apa verde, nu ar fi avut nimic deosebit dacă *Kriegsmarine* (Marina de război germană) n-ar fi hotărît să ancoreze aici, pe timpul iernii, cuirasatul *Tirpitz*.

În liniștea aceea, marele și maiestuosul fiord avea o frumusețe puțin tragică. Versanții abrupți, blocurile de granit cu forme chinuite, contrastau cu etrava fină a vasului cu suprastructuri zvelte : lungă fortăreață plutitoare, cenușie care se confunda permanent cu cerul.

Populația micului sat de pescari cuibărit în fundul golfului se triplase.

Cazărmile adăposteau personalul a trei baterii de artilerie antiaeriană ale companiei de pușcași marini însărcinați să asigure protecția din apropiere a vasului, precum și serviciile care aprovizionau trupele de uscat și efectivele îmbarcate.

În acea lună de ianuarie 1942, Norvegia se pregătea de cel de-al doilea an de ocupație. Locuitorii sfîrșiseră prin a se obișnui cu această stare de oprimare. Se formaseră diferite tabere. Ca dealtfel peste tot în Europa, găseai indiferenți, care suportau totul fără să crîcnească ;

neînduplecați, cărora vederea unei singure santinele germane le trezea dorința de crimă și colaboratori, fie convinși ideologic, fie profitori murdari. Erau obligați să convieţuiască unii cu alții, făcînd eforturi ca de bine de rău să poată supraviețui.

Jan Petersen închise ușa cabinei, urcă scara și ieșind pe puntea vasului își ridică gulerul de blană al canadienei. Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, scund, spătos, cu o față lungă și osoasă, cu pielea tăbăcită de sarea și stropii valurilor. Ochii mari de un albastru spălăcit dădeau cînd și cînd feței sale o notă de veselie. Părul cărunt, tuns perie, scotea în evidență nasul acvilin și gura cu buze subțiri.

Ridică ochii. Noaptea nu va întîrzia să învăluie complet fiordul. Lumina stelelor nu reușea să străpungă plafonul coborît al norilor care făceau ca întregul golf să pară cufundat într-un univers de vată.

Jan Petersen se scotoci în buzunare, scoase punga de tutun, pipa și începu s-o îndese. Cînd să scapere amnarul cu cremene, se răzgîndi preferind să coboare pe chei pentru a se adăposti de vîntul rece care-i biciuia obrazul.

Pe țărm, în jurul său, ceilalți își strîngeau năvoadele pe care le întindeau după aceea pe o sîrmă întinsă între doi stîlpi înfipți în pămînt.

Jan Petersen întoarse capul. Bătrînul Olaf venea spre el, călcînd domol, cu ochii-n pămînt, cu spinarea încovoiată.

— A mers ?

Pescarul nu ridică capul...

— A mers ? repetă Jan Petersen.

Olaf trase un scuipat care fu cît pe ce să nimerească pe cizmele lui Jan Petersen. Apucîndu-l de braț acesta se răsti la el :

— Ai noroc că ești bătrîn ! Altfel te pocneam de nu te vedeai !

Celălalt îl privi cu o licărire răutăcioasă.

— Dă ! Dacă-ți face plăcere... Da' nu schimbi nimic cu asta. Mîine, peste opt zile, peste șase luni, altul o să facă la fel !

— Dar totuși n-ai vorbit întotdeauna așa ! Altădată mergeam și pescuiam împreună...

Bătrînul îl întrerupse și împungînd arătătorul în pieptul lui spuse cu o notă de tristețe în glas :

— Altădată erai Petersen. Jan, curajosul Jan. Altădată mergeai la pescuit ca să trăiești. Altădată erai un om...

Olaf se înfierbînta, vocea îi devenise mai puternică și un norișor de abur i se forma în dreptul gurii.

— Numai că acum, continuă bătrînul, te-ai schimbat ! Cînd te mai urci pe vas, o faci ca să te prăvălești beat mort pe punte.

— Taci !

— Nimeni nu mă poate împiedica să vorbesc !

— Ia seama, Olaf !

— De ce ?... O să te duci să mă torni prietenilor tăi de la *Kommandatur* ? Halal să-ți fie ! Du-te ! Fugi, trebuie că te și așteaptă. Doar dacă n-ai o întîlnire la vreun bordel !

De cîtva timp începuseră să se apropie de ei și alții. Pescarii făceau cerc în jurul lor, gata să-l apere pe Olaf. Jan Petersen citi în privirile lor numai dispreț și ură.

— Ce mai aștepți, du-te la căldurică, lîngă stăpînii tăi !

Jan Petersen lăsă capul în jos, își îndesă boneta de lînă și se îndreptă cu pași grăbiți spre capătul cheiului. Ceilalți îl priviră depărtîndu-se. Auzi în urmă cîteva insulte și rîsete groase și o luă la fugă spre clădirea de

piatră cu obloanele trase în fața căreia o santinelă înarmată bătea din călcîie.

Caporalul de marină Ernst Kreisler întinse mîna spre halba de bere și Karina, așezată pe genunchii săi, era să-și piardă echilibrul. Se agăță de gîtul marinarului și îl mușcă ușor de ureche.

Era cald. Partea de sus a sobei mari de faianță verde, îndesată pînă la refuz, începea să se roșească. În semiobscuritatea abia luminată de licărirea tremurată a cîtorva lămpi cu sticla vopsită în roșu, clienții B.M.C.-ului [1] grăsanei Yoke, majoritatea marinari, adulmecau mirosul pielii fetelor care se amesteca cu cel de saramură și heringi afumați.

B.M.C.-ul avea ore de funcționare rezervate trupei, altele subofițerilor și altele ofițerilor. O duzină de norvegiene, majoritatea blonde și durdulii, își constituiau aici un mic venit. Deasupra sălii barului, erau camerele unde își primeau clienții.

Lui Ernst Kreisler îi era din ce în ce mai cald. Era un obișnuit al stabilimentului. Se întîmpla chiar ca grăsana Yoke să-i facă credit, caporalul lăsînd „casei" întreaga lui soldă.

Oftă și vru să se ridice. Karina se făcu și mai grea.

— Trebuie s-o șterg !

— Vorbe ! îi șopti ea la ureche.

Kreisler înghiți în sec. Emana din Karina o senzualitate de animal tînăr. Se lipea de el, și prin bluza albă, care i se mula pe piept, îi simțea sfîrcurile tari ale sînilor care se frecau de postavul aspru al tunicii.

— Zău, trebuie să mă întorc la bord.

---

[1] Casă de toleranță militară de campanie (N. ed. fr.)

Tonul nu mai era chiar așa hotărît. Karina se făcu și mai mîngîietoare. Ernst Kreisler îi plăcea și insistența ei nu avea nimic profesional. Caporalul avea acum obrazul în flăcări. Vrînd să scape din strînsoarea fetei, mîinile îi alunecară pe mătasea ciorapilor. Karina tresări simțind degetele marinarului de-a lungul coapselor.

— Tot mai ții să te întorci la bord ? îl întrebă ea scoțînd printre buzele-i cărnoase vîrful limbii.

Nu așteptă răspunsul și cu o sărutare pasionată și dulce totodată îl trase spre fundul sălii. Suiră scara în spirală care ducea la camere, sub privirea ironică a lui Jan Petersen care stătea sprijinit de bar în tovărășia lui Yoke cea grasă.

— Uite, încă unul. Ce-ți spuneam eu ?...

Patroana, o femeie de vreo cincizeci de ani, cu sîni și fese voluminoase, și care n-avea nevoie de poliția militară ca să mențină ordinea în casă, rîse din gît. Ținea la Jan Petersen, poate pentru că era unul din puținii civili care n-o disprețuiau. Pescarul nu fusese niciodată iubitul ei, iar dacă se întîmpla să mai rămînă seara, după ora închiderii, era ca să mai bea cu ea o sticlă de coniac pălăvrăgind despre una și alta.

— Karina îl cam are la inimă pe caporal ; iar cînd urcă cu ea stă cîte o oră, dacă nu chiar două !

— Între ei doi e ceva...

— Aide, aide, te-or fi interesînd fetele acum !

— Nu ! Doar așa, să zic ceva !

Un oftat ridică perna de grăsime care-i ținea loc de piept grăsanei.

— O să-l uite ea și pe ăsta !

— E mutat ?

— Nu, dar *Tirpitz* o ia din loc...

Jan Petersen dădu peste cap paharul de coniac, se șterse cu mîneca hainei peste gură și plescăi din limbă.

— Bun.

Yoke nu înțelese despre ce e vorba.

— O fi bine pentru tine. Dacă pleacă vasul, mie una nu-mi rămîne decît să trag obloanele. Nu cu prăpădiții ăștia de artileriști îmi fac eu treaba!

— Mă refeream la băutură. Nu la vaporaș.

Yoke grasa șterse cu o cîrpă urma udă a paharului pe tejghea.

— Și pe cînd s-ar întîmpla catastrofa?

— În opt, zece zile cel mult!...

— Pînă nu-l vezi plecînd, mai există încă o mică speranță...

Un nou oftat zgudui pieptul lui Yoke.

— Știu eu ce spun, zise ea coborînd dintr-o dată vocea ca și cum ceilalți clienți așezați pe la mese cu femei n-ar fi avut altceva mai bun de făcut decît să-i asculte trăncăneala; tipul Karinei i-a anunțat vestea nu mai departe de aseară! O să-și facă mendrele în Franța, la Saint-Nazaire.

— Ce poate el să știe?

De data asta Yoke se simți de-a dreptul jignită.

— Asta-i bună!... O bombă de-asta e pentru mulți un loc de spovedanie. Și caporalului i-a intrat fata asta sub piele, să știi.

Se plecă spre el și-i șopti confidențial:

— Are chiar intenția „s-o scoată"! Chiar așa.

Jan Petersen își duse degetul la tîmplă, într-un gest fără echivoc.

— E țicnit! O curvă nu poate fi decît curvă.

— Ce știi tu?

Jan Petersen nu mai avea chef să continue discuția. Se uită pofticios spre pahar. Yoke ridică din umeri, luă sticla și-i umplu paharul.

— Poftim! Bea și du-te naibii!

Cinci minute mai tîrziu Jan Petersen se îndrepta cu pași grăbiți spre baraca în care-și ținea uneltele de pescuit.

Oamenii întorceau capul după el, mergeau încovoiați și încotoșmănați în tot felul de boarfe de lînă, grăbindu-se spre casele lor. Frigul înțepa la urechi și un văl de ceață se lăsa încet deasupra golfului. Din cînd în cînd cîte o patrulă de pușcași din *Kriegsmarine* făcea să răsune sub bocanci caldarîmul unei străduțe, apoi totul se liniștea și Jan Petersen nu mai auzea atunci decît zgomotul propriilor săi pași.

În pragul barăcii, se întoarse, cercetă împrejurimile, scoase cheia, deschise ușa și o închise repede în spatele său. Rămase cîteva clipe nemișcat, sprijinindu-se cu spatele de ușă. Avea nevoie să-și recapete suflul și să chibzuiască.

Hotărîrea odată luată, se îndreptă spre un godin vechi așezat într-un colț și deplasîndu-l într-o parte dezveli o placă de fier înnegrită. Luă o șurubelniță, îngenunche, desfăcu șuruburile care fixau placa de podea în cele patru colțuri și o ridică. O placă subțire de ciment acoperea o ascunzătoare săpată chiar în pămîntul bătătorit. Jan Petersen apucă un belciug, ridică capacul de beton și strecurînd brațul înăuntru scoase la iveală un mic emițător pe unde scurte. Se ridică încet și apropiindu-se de masă dădu drumul postului de radio, alegînd un program cu muzică, după care introduse fișa emițătorului în priza care se găsea la piciorul mesei.

Jan Petersen ar fi uimit-o pe Yoke grasa și pe bătrînul Olaf. Omul care stătea acum așezat cu casca pe urechi și cu cercul manipulatorului pe genunchi, nu avea nimic comun cu bețivul pierde-vară care își petrecea nopțile în casa de toleranță a satului. Avea un număr matricol, un indicativ și o lungime de undă care-l lega de Londra.

Își redactă mesajul și trimise semnalul de apel. Țăcănitul manipulatorului se confunda cu vocea Zarahei Leander care cînta în fiecare seară pentru trupele germane.

La Londra corespondentul său îi cerea să-i comunice semnalul de verificare. Jan Petersen trimise cele trei litere ale indicativului său, așteptă zece secunde apoi făcu cele două greșeli de manipulare care dovedeau că postul său nu era sub control și că putea emite liber. De îndată auzi semnalul „trimiteți mesajul".

Petersen își transmise atunci textul ale cărui litere păreau că-i dansează în fața ochilor :
„T.I.R.P.I.T.Z. ... V.A. ... F.I. .... Î.N.D.R.E.P.T.A.T. ... S.P.R.E. ... S.A.I.N.T.-N.A.Z.A.I.R.E. .... Î.N. ... M.A.I. ... P.U.Ț.I.N. ... D.E. ... Z.E.C.E. ... Z.I.L.E. ... S.T.O.P. ... T.E.R.M.I.N.A.T."

Comută pe „recepție" și ascultă semnalele. Trăsăturile i se înăspriră. Londra îi cerea să colaționeze. Jan Petersen o luă de la capăt. Îi era cald și se enerva. Făcu o greșeală, involuntară de data aceasta, înjură, rectifică și termină pentru a doua oară transmisia informației. Din nou trecu pe „recepție" și bătu cu pumnul în masă : operatorul îi cerea să repete după „îndreptat spre"...

Petersen era gata să renunțe. Îi venea să întrerupă. Își dădea seama oare operatorul de la Londra că fiecare minut suplimentar de emisie reprezenta un risc ? Acela de a fi goniotat [1] de centrele de ascultare germane care sondau eterul în permanență cu scopul de a detecta emisiunile clandestine ?

---

[1] A localiza un emițător prin metoda așa-zisă de „triangulare" (N. ed. fr.).

Își șterse fruntea cu palma umedă. În sat exista un asemenea centru într-o cazemată, chiar la capătul digului...

Corespondentul său își pierdea răbdarea trimițînd îngrijorat semnale. Petersen șovăi, apoi transmise din nou finalul textului lăsînd spații între litere pentru a exclude orice greșeală. Două secunde mai tîrziu auzi în sfîrșit confirmarea de recepție și dintr-o dată se simți mai ușor, muzica părîndu-i-se acum de-o nesfîrșită duioșie.

Ușa se deschise brusc. Jan Petersen se întoarse. Fascicolele orbitoare ale mai multor lanterne îl orbiră. Își dădu seama că fusese ultimul mesaj transmis la Londra și schiță un gest să apuce arma...

Lovitura crosei îl atinse la tîmplă, vederea i se întunecă și se prăbuși în neant.

Dura de ore întregi. Jan Petersen era tot o rană. Ajunsese la stadiul în care suferința repetată și continuă începe să devină o obișnuință, atroce, dar totuși o obișnuință.

Îl interogau trei persoane. Cunoștea bine pe șeful Gestapo-ului local care-i punea întrebările. Și el era un obișnuit la Yoke grăsana. Nu-i interesa numai conținutul mesajului, căci aveau textul, ci numele șefului rețelei.

— Cine ți-a dat emițătorul ?

Jan Petersen înghiți cu greutate și răspunse pentru a nu știu cîta oară același lucru :

— Mi-a fost parașutat !

— Cînd ?

— Acum trei luni...

— Nu-i adevărat ! Ai un șef în Norvegia ! Care e numele lui ? Vorbește !...

Petersen, spînzurat de tavan de încheieturile mîinilor, simțea sudoarea șiruindu-i pe față, udîndu-i spatele, curgîndu-i de-a lungul șoldurilor. Simțea gustul sărat al lacrimilor pe buze și o mare oboseală morală și fizică totodată.

— Cine ți-a dat postul de emisie ? Care-ți sînt complicii în sat ?

Un bubuit îi izbucni în creier. Loviturile de cravașă se abăteau pe tălpi, spărgînd bășicile și întreținînd durerea arsurilor făcute cu fierul încins pînă la roșu.

Un rîs nervos, din care nu se putea opri, scutura trupul lui Jan Petersen. Să le fi spus că secretul acestei manevre, care probabil și pusese în stare de alertă mai multe state-majore, fusese dezvăluit unei mici prostituate de către amantul ei, caporalul ? Un amant cu inima largă, care visa s-o scoată din bordel...

„Ah, nu ! Ar fi prea simplu, se gîndea Petersen ; să caute ei originea fisurii. Să se perpelească !“

Atunci se hotărî să nu mai răspundă, să facă în așa fel încît această întrebare să devină prin mutenia ei un fapt capital. Loviturile începură din nou să cadă cu furie. Jan Petersen scoase un urlet de fiară și leșină.

Pușcașii marini adunaseră populația satului în piața din fața primăriei. Se aflau toți aici, pescari, bătrîni, femei și adolescenți. Chiar și Yoke cea grasă înconjurată de fetele ei. Formau un careu pe trei rînduri. Era și pastorul acolo, în picioare lîngă spînzurătoare, cu părul alb răvășit de vînt.

Eșafodajul fusese ridicat dis-de-dimineață și Hanske, tîmplarul, trebuise, sub amenințare, să facă rost de scîn-

duri și să le bată în cuie. Acum aștepta și el, cu bătrînul Olaf, în mijlocul pescarilor.

Era cam ca la biserică. Bărbații se așezaseră la stînga și femeile la dreapta. În fund, un spațiu larg liber pe unde urma să sosească condamnatul.

Cînd apăru Benz-ul se făcu liniște. Îl văzură cotind și îndreptîndu-se încet spre spînzurătoare. Mașina se opri. Ușa metalică se deschise cu un scîrțiit, permițînd celor trei oameni să iasă din mașină. Mulțimea văzu atunci o epavă în zdrențe, purtată pe brațe de „feldgendarmi".

Jan Petersen nu mai putea umbla. Ținea însă capul sus ca să se vadă că nu frica îl împiedica să pășească. Cei doi nemți care-l încadrau își trecuseră fiecare un braț al său pe după gît pentru a-l sprijini în timp ce vîrful picioarelor goale se tîrșiia pe caldarîm.

Atunci, într-o singură mișcare, bărbații se descoperiră. Femeile începură să se roage. Pastorul înaintă spre condamnat. O santinelă-i ordonă să rămînă pe loc.

Doi subofițeri aduseră un cărucior pe care-l așezară sub spînzurătoare. Jan Petersen fu ridicat pe el și un feldgendarm se așeză în spatele său.

Pastorul fu atunci autorizat să se apropie.

— Doamne, te rog primește la tine pe fratele nostru Jan...

Petersen auzea vocea pastorului și își plimba încet privirea deasupra mulțimii. O întîlni pe cea a bătrînului Olaf, îi surîse, o întîlni pe cea a grăsanei Yoke, clipi din ochi. Nu, nu vorbise... Nimeni nu va cunoaște povestea de dragoste a Karinei...

— Iartă-i greșelile și păcatele..., continua pastorul.

Privirea lui Jan reveni din nou asupra grupului de pescari. Băgă de seamă că buzele bătrînului Olaf erau agitate de un tremur continuu.

„Care din ei va fi succesorul meu ? — se întrebă Petersen ; pentru că voi avea un succesor, altminteri ar fi prea stupid".

— Iertarea ta Doamne să se coboare asupra fratelui nostru Jan, care te-a slujit fără încetare...

Nu înțelegea cuvintele pastorului. Vorbele rugăciunii ajungeau la el ca un fond sonor. În timpul orelor în care își așteptase execuția sfîrșise prin a se împăca cu ideea morții. Și acum, că era atît de aproape, avea impresia că îi devenise familiară.

Un lucru era sigur : Londra primise mesajul. Englezii vor afla de moartea lui. Informația pe care le-o transmisese va avea astfel o și mai mare valoare.

Suspină. Se va găsi oare cineva în sat care să preia totuși schimbul ? Simțea nevoia să creadă astfel, asta îl va ajuta să moară împăcat.

Jan Petersen își înălță capul. În ceața care se pierdea încet, acolo, departe, în mijlocul fiordului, în sipetul său de zăpadă și brazi, crucișătorul *Tirpitz* era ancorat. Într-un fel era și crucișătorul lui. Închise ochii, simți frînghia alunecînd în jurul gîtului și cum i se potrivește nodul sub urechea stîngă... Călăul sări jos și cu un gest larg al brațului împinse căruciorul înainte.

Un strigăt porni din mulțime. Coarda se întinse. Corpul lui Jan Petersen se încordă, se agită, avu un șir de tresăriri timp de cîteva minute. Cîteva femei leșinară, un vuiet surd se ridică din rîndurile bărbaților, după care fu sfîrșitul.

În frigul dimineții, nu mai era decît un spînzurat cu gîtul rupt, capul lăsat într-o parte, imobil și tragic, atîrnînd de-o funie.

Era la 6 ianuarie 1942 și în lumea întreagă oamenii se pregăteau să sărbătorească *Boboteaza*.

CAPITOLUL II

Maiorul Richard Greenwood își puse impermeabilul pe marginea cabinei cu geam și întinse permisul de intrare sergentului din poliția militară, așezat în spatele unui mic birou, cu fața la înălțimea ghișeului.

— Vă pot cere un act de identitate, *Sir* ?

— Desigur ! răspunse Greenwood scoțînd portvizitul.

Sergentul verifică numele cu cel de pe permis.

— Unde ați descins la Londra, *Sir* ?

— În Park Lane nr. 24.

— Care va fi durata șederii, *Sir* ?

Degetele lui Greenwood începură să bată nervos pe geam.

— Nu știu, dragă prietene, și nici nu văd în ce măsură te-ar putea interesa ! Așa că mai degrabă anunță-mă colonelului Mac Kawley.

Trebui însă să mai aștepte cîteva momente, timp în care sergentul dădu un telefon, apoi, însoțit de un planton pus să-l conducă prin culoare, fu autorizat să ia ascensorul.

Ajungînd la palierul etajului trei, Greenwood, urmîndu-și ghidul, se angajă într-un lung coridor, se încrucișă cu ofițeri din toate armele, recunoscu un căpitan de parașutiști, întrezărindu-l doar în mijlocul unui grup care părea să tragă de el în toate părțile. După ce întîlni cel puțin șase secretare în uniforme albastre sau kaki, dintre care unele foarte atrăgătoare, ajunse în sfîrșit la biroul șefului de stat major al operațiunilor combinate.

— Aici, *Sir* ! spuse plantonul dîndu-se la o parte pentru a-l lăsa să intre.

Greenwood bătu la ușă. O voce feminină îl pofti să intre. Împinse ușa și rămase o secundă în prag.

— Îmi pare rău că vă deranjez, *miss*, dar pesemne că am greșit biroul! Îl caut pe cel al colonelului Horace Mac Kawley.

Tînăra, o *wren* [1], zîmbi privindu-l pe noul venit, înalt, subțire, cu umeri lați, părul șaten tuns perie și ochi căprui aproape verzi. Remarcă energia chipului, maxilarele proeminente, gura zîmbitoare cu buze pline și insigna comandourilor din *Special Service Brigade*, care împodobea buzunarul ofițerului.

— Sînt secretara lui particulară, *Sir*, îl anunță ea ridicîndu-se.

Greenwood o urmări cu privirea în timp ce se îndrepta spre ușa biroului. Era frumoasă, bine făcută, roșcată cu ochi verzi.

— Dacă vreți să mă urmați...

— Pînă la capătul pămîntului!

Zîmbi și făcu cu ochiul:

— Chiar de-ar fi să merg în mîini!

Cu un mic gest amical ea îi arătă biroul unde-l aștepta colonelul.

— O secundă! Spune-mi, sper că dragul de Horace nu-ți dă de lucru și seara, căci, dragă *miss*...

— Fairchild! Locotenent Helen Fairchild, se prezentă ea amuzată.

Greenwood continuă:

— Căci am intenția fermă de a te invita la cină!

— Dar...

— Nu se admit discuțiile, locotenente! Văd că nu ești căsătorită, ca și mine dealtfel, așa că sîntem făcuți să ne înțelegem!

— Dar...

---

[1] Wren (Women's Royal Navy Service) — termen denumind o membră a Serviciului auxiliar al marinei militare engleze, compus din femei (N. tr.).

— Nu mai protesta ! Telefonează !

— Cui, *Sir* ?

— Cui vrei ! Mamei, cavalerului obișnuit, mai știu eu cui ? Primului Ministru, dacă e nevoie, dar să fii liberă peste o oră ! De acord ?

O voce răgușită se auzi din biroul vecin :

— Greenwood ! Te aștept de trei minute !

— Atunci, ne-am înțeles ? întrebă maiorul îndreptîndu-se spre ușă.

Ea clipi ușor, afirmativ. Greenwood își aranjă tunica uniformei trăgînd de poale, intră, salută și rămase în poziție de drepți.

— Ia loc, *old man* ! spuse colonelul întinzîndu-i mîna.

Mac Kawley avea o față rotundă, tăiată deasupra buzelor de o mustață groasă, albă care-i scotea și mai mult în evidență fața congestionată. Era un bărbat de circa cincizeci de ani, care își petrecuse o parte a carierei în India și servea de cincisprezece ani în Serviciile de Informații ale armatei. Era de talie mijlocie și avea o ușoară tendință spre îngrășare. Ochii cenușii, veseli, sclipeau în dosul ochelarilor cu ramă de baga și se juca aproape în permanență cu o cravașă de bambus.

— Cum a fost călătoria ?

— Să vii de la Plymouth, *Sir*, nu e chiar o afacere.

— Tot celibatar ?

— Mai mult ca niciodată ! făcu Greenwood bătînd în lemn.

— Comandoul ?

— Tot în formă.

— Whisky ?

— Dacă luați și dumneavoastră...

Horace Mac Kawley apăsă pe clapa interfonului.

— Două cești de ceai, Helen !

Greenwood strîmbă din nas.

— Nici o grijă ! Pe culoar face impresie mai bună. Vorbind de una și de alta așteptară ca secretara să le aducă scotch-ul. Greenwood se uita din cînd în cînd la ceas și se întreba dacă Helen Fairchild va pleca de la birou înaintea șefului.

— Da... și astfel, continuă colonelul, fiul meu iubit a căzut din nou la examen. Asta nu că n-ar fi inteligent... Mac Kawley făcu o pauză, zîmbi și preciză :

— Îi sînt totuși tată ! Dar s-a îndrăgostit de o mică suedeză refugiată și...

Se întrerupse din nou și cu cravașa în aer, zise :

— Cînd se întoarce din oraș adoarme pe cărți. Mă întreb, *old man,* ce l-o fi obosind atît într-un muzeu. Eu, de exemplu, cînd mă duc cu nevastă-mea la *National Gallery,* nu fac cearcăne la ochi și totuși privesc..

Sosirea lui Helen Fairchild îi întrerupse.

— Mulțumesc ! Lasă asta aici, ne servim singuri. S-ar putea să stau destul de mult cu maiorul Greenwood, n-ai decît să pleci cînd termini...

Aruncă o privire malițioasă interlocutorului său și adăugă cu ironie :

— Cel mult, mica mea Helen, dacă vrei să profiți de faptul că n-am nimic să-ți dictez în seara asta și să-ți pui în ordine lucrările ? În cazul ăsta...

Tînăra zîmbi.

— Cred că am să profit de ocazie...

— Bine ! Bine ! Pune-le în ordine !

Greenwood o văzu roșind cînd închidea ușa.

— Drăguță, nu-i așa ? Și serioasă. E o secretară grozavă. Dacă eram în locul dumitale, aș fi invitat-o la cină ! Numai că probabil n-ai îndrăznit. Dacă vrei cît de cît să repari greșeala...

Ochii cenușii sclipeau ironic.

— Am invitat-o pe miss Fairchild !

„Dragul meu Horace, o să ajungi să ai apucături de codoașă“ se gîndi Greenwood observînd trăsăturile colonelului care se înăspriseră dintr-o dată.

Își scoase ochelarii cu un gest brusc.

— Bănuiești, cred, că nu te-am convocat doar în scopul de a te vedea făcîndu-i curte secretarei mele...

Vocea nu mai era aceeași. Pierduse intonația binevoitoare și puțin bonomă. Era acum seacă și cu inflexiuni metalice.

— Știi ce se petrece pe continent, Richard ?

Greenwood avu un gest vag.

— Rezistența se organizează ! Bărbați și femei duc de luni de zile o bătălie din umbră, o acțiune subversivă.

Mac Kawley se ridică, se duse spre perete și trase o perdea care masca harta Europei la scară mare. Era acoperită cu pioneze de diferite culori.

— Uite, Greenwood ! Aici, cele verzi, Olanda. Rețelele sînt deja în acțiune ! Aici, cele roșii, Belgia. În fiecare zi sar trenuri în aer !

Mîna colonelului se deplasă în jos.

— Punctele albastre sînt rețelele franceze ! Sînt peste tot și de toate orientările politice. În sud cei din F.T.P.[1], în centru, pe lîngă Vichy și Vercors, oamenii Armatei secrete ; în zona numită liberă cei din C.N.R.[2] își extind rețeaua. Peste tot mii de oameni lucrează în umbră și speră.

Mac Kawley trase perdeaua și revenind spre birou se lăsă să cadă greu în fotoliu. Greenwood îl văzu apucîndu-și fruntea cu amîndouă mîinile.

— Și știi ce așteaptă ei, Richard ?

Nu lăsă timp maiorului să răspundă.

---

[1] F.T.P. : Organizație patriotică de rezistență de stînga (N. tr.).
[2] C.N.R. : Consiliul Național al Rezistenței (N. ed fr).

— Să deschidem un al doilea front ! spuse el ridicînd capul ; or, pentru moment nu poate fi vorba de așa ceva și nici multă vreme de acum înainte !

Brusc atmosfera biroului deveni apăsătoare. Cei doi ofițeri se observau în liniște. Greenwood se întreba unde voia să ajungă colonelul. Colonelul scruta figura maiorului. Se cunoșteau de aproape cinci ani. În 1940 el urmărise operațiunile comando-ului său la Narvik și acolo se născuseră o prietenie și o stimă reciprocă.

— Ce putem face ?

Mac Kawley se îndreptă și spuse cu o voce calmă :

— Să reacționăm ! Churchill a fixat noi misiuni operațiunilor combinate. Peste tot, de două ori pe lună, trebuie să organizăm acțiuni de sabotaj, de distrugere, să introducem agenți în teritoriile ocupate. Pe scurt, să redăm încrederea oamenilor care ne ajută !

Greenwood încuviință din cap.

— Bănuiesc că m-ați convocat pentru a-mi încredința o misiune de genul ăsta.

— Da și nu ! Da, pentru că această misiune poate să dea un impuls, să stimuleze rețelele franceze ; nu, pentru că nu are numai un caracter psihologic !

Maiorul vru să intervină. Mac Kawley, punîndu-și ochelarii, i-o luă înainte.

— Lasă-mă să continui ! N-am să-ți cer să te parașutez în Franța cu o duzină din băieții tăi pentru a vă juca de-a instructorii în *maquis*. Nu vă voi expedia la Paris sau Lyon pentru a crea noi rețele.

Greenwood știa că nu era nimerit să-i pună întrebări șefului de stat-major al operațiunilor combinate. Ceea ce Mac Kawley voia să-i ceară era probabil delicat și primejdios în același timp ; cum să explice altfel reticențele...

Îl simțea stingherit ; poate datorită afecțiunii care-i lega ?...

— Ascultă-mă bine, Richard. Acum trei zile, la ora opt dimineața, un om torturat de Gestapo, redus la stadiul unei epave, a fost spînzurat în mica piață a satului său...

Vocea lui Mac Kawley deveni înăbușită.

— Îl chema Jan Petersen și avea patruzeci și doi de ani. Era membru al rețelei noastre de la Oslo de treisprezece luni. A fost prins în flagrant delict în momentul în care ne transmitea un mesaj.

Colonelul făcu o pauză.

— Mesajul său, în măsura în care un eveniment oarecare poate să coste viața unui om, o merita : „*Tirpitz* va fi îndreptat spre Saint-Nazaire în mai puțin de zece zile".

Greenwood tresări. Cu toate că nu era marinar își dădea totuși seama de riscurile pe care le reprezenta manevra cuirasatului pentru convoaiele din Atlantic.

— Pentru ce Saint-Nazaire, *Sir* ?

— Pentru că *Tirpitz* are nevoie de o serie de reparații și numai acest port dispune de un doc uscat pe măsura sa. În plus, fiind vorba numai de niște operațiuni de întreținere, *Kriegsmarine* preferă fără îndoială să aibă cea mai bună navă a sa la îndemînă gata să intervină în Atlantic.

Un punct îl intriga pe Greenwood care căuta din tot acest ansamblu de fapte să discearnă sensul misiunii sale. Hotărît să afle adevărul, întrebă :

— Bun ! Dacă înțeleg bine, *Navy* [1] va organiza o ambuscadă pentru a-l imobiliza la ieșirea din fiorduri !

— Nu !

---

[1] Marina militară engleză (N. tr.).

— Atunci R.A.F.[1] îl va aștepta să ajungă la Saint-Nazaire pentru a efectua un bombardament care-l va trimite la fund ?

— Nu !

Maiorul își trecu o mînă prin păr după care își masă ceafa.

— Mărturisesc că nu mai înțeleg...

Mac Kawley oftă.

— *Primo :* navele susceptibile să scufunde crucișătorul *Tirpitz* în apele Norvegiei sînt indispensabile pentru mult timp convoaielor din Atlantic și Antartica ! *Secondo :* pînă acum, R.A.F. a încercat de trei ori să distrugă docul uscat de la Saint-Nazaire ; zadarnic ! Pe de o parte antiaeriana germană este eficace, pe de altă parte, dacă aplicăm metoda covorului de bombe care-i place lui Goering, populația ar avea mult de suferit ! Nu uita că prietenii noștri așteaptă o debarcare și nu un raid ucigător, care ar putea face ca opinia publică să încline de partea nemților.

Greenwood dădu afirmativ din cap. Argumentele colonelului stăteau în picioare...

— Dar, atunci, ce putem face ?

— Să distrugem docul uscat !

— Adineauri spuneați că...

— Am spus că R.A.F. nu poate să facă acest lucru. N-am vorbit de o operațiune de comando !

— N-o să-mi cereți...

— Ba da ! Un comando de douăsprezece vedete va intra noaptea în estuar și va trebui să se infiltreze în radă. Va avea ca misiune să lanseze în plină viteză un

[1] Aviația militară engleză (N. tr.).

distrugător vechi umplut cu explozibil, care după ce va sparge porțile docului uscat, va sări în aer odată cu el.

Mac Kawley făcu o scurtă pauză.

— Mi s-a cerut să desemnez pentru comanda operației pe cel mai bun ofițer de comando al brigăzii. Am pus problema Armatei de uscat și alegerea ei a fost aceeași cu a mea! Asta e! Trebuie să te previn că ești liber să refuzi. Te voi înțelege cu atît mai mult cu cît eu sînt acela care, în legătură cu Marina militară, am trasat, în mare, liniile operațiunii.

Colonelul îl privi fix pe Greenwood care, impasibil, îl asculta cu atenție.

— Ascultă-mă bine, Richard, înainte de a-ți cere acordul, vreau să precizez că „Operațiunea Carul Mare" nu este ca toate celelalte...

— Sînt convins! spuse Greenwood cu o mică strîmbătură.

Cravașa lui Mac Kawley începu să se agite.

— Lasă-mă să termin!

Se aplecă înainte, uitîndu-se fix în ochii interlocutorului său:

— Este o acțiune puțin nebunească, Richard, concepută de trăzniți pentru alți trăzniți; pentru aceia care într-o zi de iunie 1940 [1] au hotărît să reziste!

Ochii mici și cenușii ai lui Mac Kawley aveau sclipiri metalice. Vocea era surdă, trădînd o emoție reținută.

— *Carul*, reluă el, va necesita o pregătire minuțioasă pînă în ultimul moment. Odată pornită acțiunea, fiecare om, fiecare vedetă, fiecare echipaj va trebui să meargă

[1] 18 iunie 1940, data la care generalul de Gaulle pronunță discursul de la Londra, prin care cheamă poporul francez la rezistență împotriva ocupației germane (N. tr.).

pînă la capăt ! Va fi un triumf al voinței, al curajului, al credinței !

Mac Kawley se îndreptă cu un mic surîs și preciză :

— Și al spiritului de inițiativă !

— Care sînt șansele de reușită ?

— Slabe, dar există ! Dealtfel, într-o zi vom fi puși în situația să debarcăm realmente pe coastele Franței. Și atunci vom juca totul pe o carte. O asemenea operațiune nu se va putea efectua la întîmplare.

Mac Kawley accentuă bine cuvintele :

— Raidul vostru asupra Saint-Nazaire-ului ne poate furniza informații prețioase. După această tentativă, vor urma altele. Atunci vom debarca chiar tancuri ! Pe scurt, *old man*, din tentativă în tentativă, vom sfîrși prin a pune la punct metoda pe care o vom aplica în ziua „D" ! Numai că... trebuie să existe un început !...

Mac Kawley aștepta hotărîrea lui Greenwood.

— De cît timp voi dispune pentru pregătirea misiunii ?

— Asta tu ne-o poți spune ! Ai totul la dispoziție, cere toate datele pe care le crezi necesare, ai mînă liberă !

— Dar dacă *Tirpitz*...

— De asta fii liniștit ! Gestapo-ul a găsit probabil asupra lui Petersen textul mesajului. Sînt șanse mari ca nava să rămînă ancorată timp de mai multe săptămîni !

— În cazul ăsta, *Sir*, nu-i vorba de ceasuri ?

— În nici un caz !

— Atunci, nu veți vedea nici un inconvenient ca cel mai bun ofițer de comando al brigăzii să invite la cină pe secretara dumneavoastră, spuse el, sculîndu-se.

— Te rog, *old man !* Dar dacă aș fi în locul tău, nu m-aș ambala ! Se spune că fetele din Saint-Nazaire sînt frumoase !

CAPITOLUL III

— Ia pe șase... Bateți pasul ! Ia pe trei ! Înainte marș ! Atenție, stai !

Sergentul major era un irlandez cu obrazul cărămiziu și mustața roșcată, înzestrat cu o voce profesională cu timbru ca de bronz. Una din acele voci care, la nevoie, ar putea înlocui o sirenă de ceață.

Era dealtfel cazul, căci ceața acoperea complet terenul unde oamenii din comandoul Greenwood efectuau exercițiul de dimineață sub conducerea sergentului-major O'Mahory. Din cauza ei erau momente cînd acesta nu mai putea vedea trupa pe care o comanda și nici trupa pe el. În orice caz, se auzea bătaia bocancilor care răsunau pe asfaltul din fața garajelor. Chiar dacă ar fi nins, chiar dacă ar fi fost minus cincisprezece sau plus patruzeci de grade, O'Mahory ar fi comandat exercițiul la fel.

— Închide pe trei ! Lungește pasul... În pas de paradă ! Înainte, marș !...

O ușoară ridicare a ceței îi permise să zărească primele grupe care, acum rigide și hieratice, dădeau impresia că defilează în fața Palatului Buckingham [1].

Un singur punct îl supăra pe O'Mahory : desperecherea uniformelor și a șepcilor. Comandoul era format din voluntari reținuți în urma unei severe selecții. Detașați la *Special Service Brigade* ei își păstraseră fiecare însemnele și șepcile de la unitățile respective. Bonetele R.A.F. se învecinau cu caschetele kaki ale armatei de uscat, în timp ce albastrul marinarilor stătea alături de *Kilt*-urile [2] pestrițe ale scoțienilor.

---

[1] Palatul regal din Londra (N. tr.).

[2] Fustă scurtă în carouri, tradițională la scoțieni (N. tr.).

Căpitanul Troy Jenkins se opri cîteva minute în fața sergentului major care, zărindu-l în sfîrșit, comandă un „stai“ ! și un „pentru onor“ răsunător.

— Continuă, O'Mahory ! Știi cumva dacă mașina a plecat la timp, căci cu ceața asta...

— Mellows l-a și adus pe Richard... *sorry, Sir* ! vreau să spun pe maiorul Greenwood !...

Jenkins zîmbi și se îndreptă spre postul de comandă. Oamenii, între ei, își vorbeau cu Richard, Troy, Desmond și Jeffries. Aceasta însă nu dăuna cu nimic disciplinei. Într-o unitate normală, ofițerii aveau toți poreclele lor, adesea amicale, cîteodată batjocoritoare ; aici era altceva, totul lua un aer de familie. Cu toată diversitatea uniformelor și a caracterelor bine definite ale oamenilor, aceasta nu era „banda lui Greenwood“ ci „familia lui Greenwood“. Pînă și lunganul de O'Mahory era numit Stan, în dormitoare. Ceea ce nu-i împiedica pe cei mai grozavi din comando să se ferească cînd era irlandezul de serviciu.

Troy Jenkins împinse ușa dublă cu geam a P.C.-ului și pătrunse în secretariat.

— Maiorul ?

— În biroul său, *Sir* !

Ofițerul adjunct bătu la ușă, o împinse, intră, salută și se lăsă într-un fotoliu.

Cei doi ofițeri erau de aceeași vîrstă. Jenkins intrase însă, un an după Greenwood, la Sandhurst [1]. La fizic nu semănau deloc. Troy Jenkins, mic de stat, robust, cu picioare scurte, avea spate puternic și mușchi noduroși. Cînd trecea cîte un obstacol pe pista de probe, dădea impresia unui taur în atac. Avea și un caracter dificil, iar harțagul său era vestit printre oamenii comandoului.

---

[1] Celebră școală militară engleză (N. tr.).

— Cum a fost drumul, Richard ?

— Istovitor !

Un zîmbet subție buzele cărnoase ale ofițerului adjunct.

— Femeile ?

— Da și nu... Dacă vrei să știi tot, frumoasă dar serioasă ! M-am mulțumit s-o invit la cină !

Făcu o pauză și schimbînd tonul :

— Să lăsăm gluma ! Îmi trebuiesc o sută douăzeci de băieți bine pregătiți, iar printre ei, o echipă de sabotaj fără pereche.

— Se poate cunoaște misiunea ?

— Nu !

— Data ?

— Nu !

— Indică-mi cel puțin, Richard, mijlocul de transport !

Jenkins se ridică și, mimînd o cupolă deasupra capului, luă poziția parașutistului la aterizare, cu genunchii îndoiți, spatele încovoiat și coatele lipite de corp.

— Nu !

Jenkins făcu o strîmbătură și traversă încăperea în pas de gimnastică.

— Nu și nu ! Marina ne va furniza vedete și un distrugător.

Firea ofițerului adjunct începu să iasă la iveală.

— Nu crezi că dacă aș fi pus la curent cu destinația și cu misiunea, asta mi-ar ușura sarcina ? făcu el cu un ton arogant.

— Ba da !

— Atunci, unde mergem de data asta ?

Greenwood îl văzu venind spre el și sprijinindu-și coatele pe birou.

— În Scoția ! Plecarea în seara asta, la orele douăzeci și două !

Maiorul cotrobăi prin servieta de piele și scoase un plic.

— Ai înăuntru toate detaliile misiunii tale, inclusiv planul de antrenament etc.

Troy Jenkins ridică din sprîncene.

— Ai spus „misiunea mea“, tu nu iei parte ?

— Nu !

Jenkins se dădu îndărăt cîțiva pași și cu un ton cinic :

— Ia spune, fata aceea de la Londra ți-a spus cumva „nu“ ?

Greenwood făcu cu mîna un gest enervat.

— Gata, Troy ! Adună-mi comandoul și ofițerii !

Erau acum aproape două sute în marea sală de mese a taberei. O'Mahory îi aliniase pe plutoane, iar subofițerii se găseau în capul meselor. Desmond Terrace, Jeffries Gordon, Robert Fitzpatrick, locotenenți subșefi de unități, cu toții așteptau sosirea lui Greenwood.

Maiorul intră, urmat de Jenkins. Toți oamenii se ridicară odată.

— Luați loc ! spuse el scoțîndu-și chipiul.

Așteptă vreo zece secunde să se restabilească liniștea și începu cu o voce hotărîtă :

— Sînteți aici două sute și îmi trebuiesc o sută douăzeci de voluntari !

Se ridicară toți odată.

— Aveți cel puțin răbdare să aflați ce vă cer.

Greenwood simți cum îl cuprinde un val de căldură : nici unul din oameni nu părea dornic să se reașeze.

— Un lucru trebuie să fie clar în mintea voastră, continuă el ; raidul pe care-l veți îndeplini nu are nimic comun cu tot ce ați făcut pînă acum ! Este incontestabil o operație din cele mai îndrăznețe...

Făcu o pauză, înaintă printre rînduri și, privind insistent oamenii care-l înconjurau, spuse :

— Pentru ca să ne atingem țelul, plecăm cu mult entuziasm. Dar îi previn, în mod cinstit, pe cei care doresc să ia parte la călătorie că nu ni se eliberează decît biletele pentru ducere ! Pentru întoarcere va trebui să ne înghesuim la casă și, după mine, cred că va fi ceva îmbulzeală ! S-a înțeles ?...

Greenwood se dădu puțin înapoi.

— Acum, cei care vor să-și ia biletul să rămînă în picioare !...

Atmosfera era încordată. Era în tonul „comandourilor". Nimeni nu făcea vreun gest de teamă să nu fie interpretat ca o ezitare.

— Am spus : voluntarii în picioare, ceilalți să ia loc ! Precizez că fiecare e liber să nu plece. În nici un caz un refuz nu va atrage excluderea din comando !

Toți, în poziție de drepți, păreau nepăsători. O' Mahory, în calitate de sergent major însărcinat cu problemele de disciplină, interveni :

— Căscați bine urechile ! Care nu vrea să se trezească într-o ladă de scînduri să-și pună fundul pe scaun ! Executarea !

O'Mahory ridică mîinile în semn de neputință.

— Cred, *Sir*, că nu e nimic de făcut ! Sîntem cu toții pentru plecare !

Un „ura" răsunător făcu să vibreze geamurile. Greenwood, cu mîna, ceru liniște...

— Am luat notă că v-ați oferit cu toții voluntari. Asta va fi înscris pe fișele voastre matricole, dar nu vă pot lua pe toți ! Mi s-a indicat o cifră pe care nu trebuie s-o depășesc : o sută douăzeci, cu un spor de zece la sută pentru a astupa golurile datorate accidentelor din timpul antrenamentelor !

Se auzi un murmur, un fel de mormăit înciudat.

— Liniște ! urlă O'Mahory.

— În consecință, reluă maiorul, vom proceda, în zece minute, la o alegere care va ține seama de capacitățile și de situația familială a fiecăruia dintre noi !

Se auzi din nou un murmur.

— Gura ! strigă irlandezul ; dacă nu sînteți mulțumiți, să fi făcut ca mine : să rămîneți burlaci !

Un rîs general salută replica sergentului-major și destinse oamenii.

— Ofițerii și subofițerii, în biroul meu !

Plecarea maiorului dădu naștere la felurite reacții. O'Mahory se agita în zadar ; era și el odată incapabil să restabilească ordinea. Un val de entuziasm cuprinse comandoul mîndru de a fi fost ales printre celelalte unități ale Brigăzii Serviciului Special. Spiritul de camaraderie se făcea simțit în aceste momente la acești oameni de origini și din medii diferite, îmbrăcați în uniformele lor pestrițe.

Spiritul de aventură, entuziasmul și, cine știe, poate la unii fiorul premergător fricii, constituiau un liant extraordinar.

Subofițerii așteptau pe culoar ca „Richard" să termine cu ofițerii. Afară ceața începuse să se subțieze și, pe cerul cenușiu, norii se mișcau încet spre răsărit, destrămîndu-se...

Greenwood, așezat la birou, se uită pe rînd la cei trei ofițeri așezați în fața sa. Troy Jenkins, rezemat de dulap, urmărea scena, cu un zîmbet în colțul buzelor.

— Vă rog, domnilor ! spuse Greenwood ; batem pasul pe loc. Știu că toți băieții au calități, dar eu trebuie să-mi fac suma. Deci, pentru că văd că nu vreți să mă înțelegeți, iată criteriul după care veți face alegerea ; la merite egale, cei mai tineri, după asta, specialiștii în sabotaje, trăgătorii de elită, înotătorii de clasă, cei mai

buni aruncători de grenade, cei mai rezistenți la alergare, în sfîrșit, și mai ales, oamenii cei mai buni în luptele de noapte, cu orice armă. Pricepuți în lupta corp la corp și cu pumnal de asalt. S-a înțeles ?...

Cei trei locotenenți aprobară din cap.

— Vă mulțumesc ! Îmi veți întocmi o listă pe unitați, subofițerii vor face același lucru, iar căpitanul Jenkins va compara pe cei aleși de voi și va stabili după aceea ordinea de luptă a comandoului care va participa la operațiune. Mai sînt întrebări ?...

— Dacă îmi permiteți, *Sir*, spuse Desmond Terrace făcînd un pas înainte, căpitanul Jenkins ne-a vorbit de un stagiu...

Avocat în viața civilă, burlac, mare aventurier, lăsă fraza neterminată și un zîmbet îi descoperi dinții foarte albi și frumos rînduiți.

— Da, și ce-i cu asta ?

Ofițerul făcu o mutră întrebătoare.

— Veți cunoaște, timp de două săptămîni, plăcerile plajelor pe timp de iarnă !

— Brr ! făcu Robert Fitzpatrick, trăgîndu-și *kilt*-ul peste genunchi ; nu s-ar putea să ne trimită pentru asta în Florida ?

— Veți avea și munte și crossuri de cîte cincisprezece kilometri ca să vă încălziți !

Greenwood zîmbi și privindu-l pe micul scoțian cu părul blonziu, fața roză, pielea ca de prunc și ochii albaștri, zise :

— Păi, dacă vă supără condițiile climatice...

— Nu, *Sir*, țin să fac parte din expediție !

Comandantul aruncă o privire cu înțeles lui Jenkins. Cu o mișcare a capului, i-l arătă pe al treilea locotenent, Jeffries Gordon.

— Ești bolnav, Gordon ? îl întrebă Greenwood.

— Eu, *Sir* ?

— Da, dumneata ! Nu există în comando decît un singur Gordon, din fericire ! Mă mir că încă n-ai avut nimic de obiectat ca de obicei !...

Gordon avea o statură peste cea obișnuită, era subțire, numai oase și mușchi. Cînd trebuia să se adreseze cuiva, înclina capul înainte și cu gîtul lui lung și subțire părea un cocostîrc.

— Regret, spuse el, sarcastic, că sîntem obligați să luăm cu noi oameni ca Robert și Desmond...

Ridică din umeri, oftă și, întorcîndu-se către cei doi tovarăși ai săi, spuse :

— În sfîrșit ! Poate va veni o zi cînd o să putem face războiul între *gentlemeni* !

Către sfîrșitul dimineții, Greenwood sosi în portul Plymouth. Cerul era la fel de mohorît. Amploarea misiunii care-i rămînea de îndeplinit era așa de mare încît părea aproape imposibil de realizat. Nu atît acțiunea în sine era complicată, cît coordonarea tuturor mijloacelor care trebuiau puse în mișcare, adunarea materialului și mai cu seamă secretul care trebuia păstrat.

Neputînd pune în temă autoritățile subalterne cărora li se adresa, Greenwood se lovea de formalitățile administrative și de încetineala hîrțogăriilor de birou.

— Trage de-a lungul cheiului ! spuse el șoferului.

Maiorul sări din mașină, trînti portiera și se îndreptă cu pași mari către un distrugător vechi cu patru coșuri, ancorat la capătul digului.

În capul scării de acces a vasului, cei doi ofițeri de marină cu care avea întîlnire îl așteptau stînd de vorbă.

— Locotenent de marină Nuggens ! se prezentă primul.

— Căpitan de fregată Forbes, spuse cel de-al doilea. Eu sînt cel care va comanda faza navală a Operaţiunii „Carul Mare“ !

Greenwood zîmbi, cu un zîmbet deschis, se prezentă la rîndul său și întrebă :

— Cu ce începem ?

— Cu partea „explozibile“ a programului, dacă vreţi, răspunse Forbes.

Cei trei ofiţeri se îndreptară spre puntea din față a distrugătorului și se opriră în dreptul turelei tunului așezat la marginea acesteia, la circa zece metri de prova vasului.

— Ai cuvîntul, Nuggens !

Locotenentul tuși și abordă problema ca tehnician.

— Mi s-a cerut să studiez un sistem de detonare care să permită încărcăturilor să explodeze la momentul dorit, oricare ar fi condițiile de temperatură respective... Vreau să spun cu asta, incendiu sau tir susţinut al adversarului.

Greenwood aprobă.

— Dacă îmi permiteţi, domnilor, spuse el strîmbîndu-se, chestiunea orarului este după părerea mea primordială, căci va trebui să amorsăm încărcăturile pe mare, cînd vom fi la bord.

— Fiţi fără grijă, *Sir*, s-a prevăzut asta !

— Perfect ! Continuă, dragul meu.

— Vom așeza deci încărcăturile aici, sub lăcașul turelei, peste rezervoarele de păcură, dar în niște compartimente etanșe din oțel.

— O clipă ! cunoști principiul operației ?

Locotenentul zîmbi.

— Da, dar nu știu locul.

— Să presupunem, continuă Greenwood care-și urmărea ideea, ce s-ar întîmpla dacă după ce va lovi obiectivul și se va înfige în el pe o distanţă cam de zece metri,

încărcăturile, venind în contact cu parapeții docului uscat, vor fi strivite ?

— Imposibil ! Oțelul compartimentelor și amplasamentul ales trebuie să le facă să reziste la o eventuală strivire. În tot cazul, etrava se va înfige în porțile docului și va trebui să se oprească mult înainte de a ajunge la tun.

— Bine, o să spuneți că sînt chițibușar, dar dacă n-o fac acum, n-am s-o pot face în ziua „D" ! Să presupunem că etrava „Carului" a intrat în bazin iar noi am putut să ne reîmbarcăm și că ne întoarcem spre Anglia. Să mai presupunem că comandantul portului unde am efectuat raidul va trimite să fie cercetată epava înainte să sară în aer. Mă urmăriți ?...

— Da, *Sir*. De fapt vreți să știți dacă o echipă de artificieri care s-ar urca la bord ar fi în măsură să descopere și să dezamorseze încărcăturile ?

— Exact !

Un surîs destinse trăsăturile specialistului din *Navy*.

— Nu ! Pentru că ele vor fi cimentate în lăcașele lor de oțel, peste cuvele de păcură și deci vor face parte integrantă din acestea !

Greenwood se întoarse către Forbes și liniștit zise :

— Văd că are răspuns la toate !

Locotenentul roși de plăcere și continuă :

— Această masă de explozibil va fi constituită din douăzeci și patru de grenade antisubmarine în greutate de o sută optzeci de kilograme fiecare, ceea ce face ceva mai mult de patru tone. Detonarea lor se va face cu batoane aprinzătoare într-un interval de opt ore iar eu voi fi la bord pentru a supraveghea punerea în aplicare !

Tehnicianul spuse asta simplu ca și cum ar fi fost vorba de participarea la un exercițiu de instrucție.

„E drept că nu știe exact ce se pune la cale, gîndi Greenwood, dar nici nu e idiot și trebuie să-și dea seama perfect că nu e vorba de o plimbare de agrement!"

Forbes îl trase înapoi, lăsîndu-l pe artificier să se gîndească la problemă.

— În ceea ce privește vasul, va pleca mîine spre arsenalul de la Devenport iar cînd oamenii dumitale se vor sui la bord, va semăna uluitor cu un torpilor german! Iată în ce vor consta transformările...

CAPITOLUL IV

— Comandantul vă cheamă la „chioșc" [1], *Sir*!

— Vin îndată!

Greenwood se ridică, lăsînd pe masa din careu fotografiile aeriene ale orașului Saint-Nazaire, pe care le studia de cînd se îmbarcase la bordul submarinului *Drake* pentru a efectua o recunoaștere nocturnă a estuarului. Închise ușa și începu să urce în cilindrul îngust de oțel al submarinului. Oamenii de cart erau la posturile de manevră, goi pînă la brîu în fața cadranelor, în timp ce restul efectivului dormea legănat de trepidațiile motoarelor. Mirosea a încins, a ulei ars, și duhorile de grăsime se amestecau cu cele ale transpirației oamenilor. Lămpile albastre răspîndeau o lumină difuză. Din cînd în cînd figurile se estompau iar Greenwood nu mai vedea în față decît ochii strălucitori ai marinarului care-i făcea loc să treacă.

Îl găsi în chioșc pe locotenentul de marină care comanda pe *Drake*.

— Ați putut dormi, *Sir*?

---

[1] Postul de comandă al unui submarin (N. ed. fr.).

— N-am avut timp, Rockwell! Și pe urmă, continuă Greenwood, această plimbare e pentru mine, într-un fel, „premieră“ asupra Saint-Nazaire-ului!

Marinarul întoarse către el o figură lungă, bronzată și conturată de un colier subțire de barbă blondă. Nici el nu-și dădea seama de scopul acestei recunoașteri, dar realiza importanța ei, după riscurile ce i se ceruse să și le asume.

— Țineți totuși să ieșim la suprafață, *Sir*?

— Mai mult ca niciodată!

— *All right!*

Se aplecă peste transmițătorul de oraine.

— Pregătiți pentru ieșire la suprafață. Alunecare completă!

Ordinul fu repetat la nivelul inferior și trei secunde mai tîrziu Greenwood auzi aerul comprimat țîșnind în balasturile vasului. Partea din față a navei începu să se ridice brusc, dar înainte de a fi nevoie ca Rockwell să intervină, submarinul își restabili echilibrul regăsindu-și poziția orizontală.

— Asdicul[1]!...

Interfonul zbîrnîi...

— Nimic de semnalat, anunță caporalul de cart la radar.

— Inversiune periscopică! ordonă Rockwell.

Din nou țîșniturile aerului făcură să răsune balasturile. Pereții din oțel începură din nou să vibreze și un zgomot asemănător cu cel al unui jet de vapori care țîșnește dintr-un cazan enorm se făcu simțit de-a lungul pereților vasului. Greenwood fu nevoit să se agațe de ceva ca să nu-și piardă echilibrul, în timp ce etrava se ridica oblic spre suprafață.

---

[1] Aparat cu ultrasunete de detecție submarină (N. tr.).

— Zece metri ! anunţă matelotul din faţa cadranului.
— Ridicaţi periscopul !

Rockwell se dădu la o parte pentru a lăsa să se ridice enorma antenă telescopică, aşteptă să audă declicul de ieşire înainte de a lăsa în jos cele două manete amplasate de o parte şi de alta a vizorului.

Greenwood îl văzu efectuînd un rapid tur de orizont înainte de a anunţa :

— La suprafaţă !

— Gata pentru suprafaţă !

Nava păru dintr-o dată mai uşoară. Era ca şi cum ar fi fost purtată de o enormă bulă de aer. Greenwood auzi chioşcul străpungînd suprafaţa şi zgomotul apei şiroind pe pereţi.

— Haide ! hotărî Rockwell, deschizînd zăvoarele capacului.

Greenwood îl urmă, se urcă pe scăriţă şi se pomeni dintr-o dată în aer liber. Apa ajungea la nivelul pasarelei chioşcului, iar submarinul rămînea complet în apă cu excepţia acestui post de observaţie tronconic de care se izbeau vălurile.

Aerul proaspăt îi făcu bine şi îi uscă transpiraţia. Avea impresia că i se deschid porii, unul cîte unul, că absoarbe prin toată pielea prospeţimea nopţii. Greenwood nu văzu nimic la început. Vizibilitatea era mijlocie, însă mai trebuia să se obişnuiască cu întunericul din jur. Apoi, încetul cu încetul, începu să distingă prin binoclu diferite mişcări şi forme. Cîteva minute mai tîrziu vîntul goni norii şi luna începu să răspîndească o lumină slabă.

Greenwood putea distinge acum coasta dantelată, învăluită în ceaţă. La babord, capul Evei, de unde începeau fortificaţiile estuarului. Exista un reflector puţin retras, al cărui fascicol intermitent lumina estuarul Loarei, dar mult în faţa lor. Lui Greenwood i-ar fi plăcut să poată

verifica pe fotografiile aeriene dacă acesta era cel care corespundea cu bateria de artilerie de coastă, dar nu putea fi vorba să aprindă o lanternă, chiar camuflată, pentru a confrunta clișeul cu decorul.

Coasta forma, tot la babord, un prim golfuleț, după care se putea distinge la lumina unui al doilea reflector o limbă de pămînt în gura fluviului și de la care începea conturul unui nou golf.

— Reflectorul acoperă bateriile antiaeriene de la Villes-Martin, șopti Rockwell ; mai încolo vine avant-portul, în formă de clește...

Mai departe, Greenwood ar fi putut face o schiță din memorie. În rest, totul nu era decît o imensă linie dreaptă și largă, care de la avant-port se termina la bazinul de la Penhoët avînd, în centru, Vechiul Bazin. Lipită de acesta, baza de submarine a *Kriegsmarinei,* unde, sub tone de beton, submarinele de tip „U" își găseau refugiul la întoarcerea din misiunile lor în Atlantic. Studiase atît de mult clișeele furnizate de R.A.F. încît aproape că vedea conformația locurilor.

— Știi ce se află îndărătul acestui clește ?

— Mărturisesc că..., începu marinarul.

Greenwood simțea nevoia să vorbească, să-i explice cum arată orașul Saint-Nazaire. Era ca și cum ar fi realizat sinteza terenului prin juxtapunerea celor ce vedea în fața lui cu ce-și amintea din fotografii.

— În fundul avant-portului se găsește un pod. La dreapta acestui pod se află orașul vechi mărginit de digul Est care merge pînă la cel vechi. Dincolo, este vechea intrare care dă în vechiul bazin. Logic, nu-i așa ?

— Da, desigur, spuse Rockwell care nu vedea unde voia să ajungă pasagerul său.

— Știi ce are deosebit această intrare veche ?

— Nu, *Sir*...

— Dă acces spre „forma *Normandie*“ :

Greenwood simți privirea interlocutorului său ațintindu-se asupra lui.

— „Forma *Normandie*“ ?

Greenwood oftă. Ignoranța camaradului său îl mira oarecum. Trăind de atîtea zile și nopți cu misiunea întipărită în minte, aceasta devenise o obsesie, o iubită minunată, fascinantă și inaccesibilă.

— Este lucrarea cea mai mare de acest gen din Europa ! Imaginează-ți o incintă de trei sute cincizeci de metri lungime pe patruzeci și șase lățime. Umplută, e un bazin obișnuit. Golită însă cu ajutorul pompelor, este un enorm doc uscat, care poate primi un vas de optzeci și cinci de mii de tone !

Rockwell fluieră mirat.

— *Drake*-ul meu ar putea să se bălăcească în voie acolo !

Greenwood nu găsi de cuviință să-i precizeze că la fiecare capăt obiectivul era închis cu o poartă rulantă de cincizeci și doi de metri lungime, înaltă de doisprezece și a cărei grosime de oțel era de aproape unsprezece metri. Aceste porți sau chesoane se dădeau la o parte pentru a lăsa apa să pătrundă în interior.

Oftă. În acești unsprezece metri de oțel trebuia să pătrundă etrava „Carului“ lansat în plină viteză.

— Dacă ar trebui să pătrunzi în Saint-Nazaire pe mare, ce rută ai alege ?

Marinarul, după un timp de gîndire, răspunse :

— Aș merge de-a lungul a ceea ce poartă numele de „Canalul Dulgherilor“ pe harta mea...

— Adică ?

— Cîrma la babord ! Capul Evei, Villes-Martin și aș ancora în avant-port !

Greenwood se întoarse și privi coasta la tribord. Și aici erau reflectoare care materializau coasta, de la capul Mindin spre Nord pînă la Pointeau, spre Sud. Și aici se găseau baterii de coastă, ca la babord. De fapt nu era decît un singur drum pentru a evita defilarea prin fața tunurilor adversarului. Numai că acest drum...

— De ce nu se poate naviga drept înainte în axa *Drake*-ului, de exemplu ?

Era aproape sigur de răspuns : îi fusese dat la Amiralitate. Totuși, poate că exista un marinar capabil să rezolve problema...

— Imposibil, *Sir !* S-ar da peste bancuri de nisip și mîl ; în timpul fluxului sînt abia doi metri de apă peste fund !

Marinarul își scoase chipiul și frecîndu-și ceafa întrebă :

— Ce ordonați pentru restul programului ?

Interfonul răsună în acel moment.

— O navă în spatele nostru ! anunță omul de la asdic.

— Pregătiți pentru scufundare !

Cei doi ofițeri coborîră în chioșc. Rockwell lăsă capacul în jos.

— Imersiune șaizeci de metri !

Submarinul vibră sub loviturile de berbec ale apei care invada balasturile. Șocul provocat de masa lichidă zguduia carcasa vasului ca un ciocan de forjă.

— Care este ecoul ?

— Circa două mile !

— Un torpilor, fără îndoială !

Drake se scufunda foarte rapid, fără nici o preocupare de menținere a echilibrului. Nimeni nu mai dormea în compartimentele echipajului ; oamenii așteptau în liniște.

Nu putea fi vorba ca vasul să încerce să scape căutînd să coboare mai jos, căci fundul nu putea depăși cu mult adîncimea pe care o avea deja.

— Îi aud asdicul, domnule comandant ! anunță marinarul sondor.

— Bara la zero ! Motoarele înapoi !

Greenwood îl observa pe Rockwell. Calm, marinarul aștepta ceea ce era inevitabil să se producă, dacă efectiv fuseseră reperați de torpilorul german.

— Încep să cadă, domnule comandant ! strigă sondorul, le aud !

Era vorba de încărcături de o sută de kilograme de explozibil amorsate pentru a exploda la adîncimi diferite, pe care dușmanul le lansa în rafale de cîte patru la fiecare bord, înainte să descrie un cerc larg și să mai lanseze două în propria sa dîră.

— Motoarele înainte ! comandă Rockwell, profitînd de timpul de cădere al proiectilelor. Procedînd astfel, submarinul avea o șansă de a scăpa cu fuga. Numai dacă nu ar nimeri pe traiectoria unei grenade...

Oamenii erau încordați, cu privirile fixe. Greenwood îi simțea sub tensiune. Unii, privind în sus, la buloanele de prindere ale carcasei, ca și cum cu privirea le-ar fi putut întări, păreau a le spune „nu cedați, contăm pe voi" !

Un zgomot ca de tunet se auzi în partea din față. Greenwood alunecă dar se apucă la timp de o țeavă lungă de comandă. Becurile începură să clipească. Nava intră toată într-o vibrație prelungă. O nouă explozie zgudui tot vasul. Acesta părea că se transformase într-un imens cal de lemn basculant. Etrava avea mișcări brusce, partea din față se ridica, suia oblic, după care, sub efectul unei explozii din flanc, începea să se balanseze.

Greenwood vedea în fața sa cadranele cuprinse într-o mișcare de tangaj. *Drake*-ul, stoic, făcea față asalturilor torpilorului. Cel mai mic șurub răspundea singur de viața submarinului.

Nu mai era o luptă între oameni, ci duelul a două mașini care se înfruntau. Care dintre ele, proiectilele sau oțelul, va ieși învingător ?

Fiecare nouă explozie zguduia submarinul. Era ca prins într-un vîrtej care împiedica oamenii de la cîrmă să-l țină în mînă. Cîteodată îl simțeai că saltă ca un animal rănit, ca apoi să cadă cu și mai mare greutate, ca și cum o infiltrație de apă s-ar fi produs undeva în suprastructurile sale.

— Compartimentele sînt etanșe ?

— Închise, domnule comandant !

Greenwood îl observa pe Rockwell, care încerca să ghicească intențiile adversarului.

O nouă serie de grenade explodară. Lumina se stinse.

— Aprindeți lumina de rezervă ! urlă comandantul.

Bucăți de plută, cioburi de becuri, coji de vopsea cădeau ca ploaia, în timp ce în compartimentele echipajului, tot ce nu era fixat, ranițele, obiectele personale ale oamenilor, cădeau alunecînd în toate părțile după înclinația vasului.

— Ce ai de gînd să faci ? întrebă Greenwood.

Își dădu seama că întrebarea era stupidă. Dar el, care nu avea nici o răspundere, care nu era decît un pasager, simțea nevoia să știe. Ce importanță avea ce-i va răspunde Rockwell ; Greenwood voia să audă o voce omenească care să-i spună că totul nu e încă pierdut...

— Să așteptăm ! Să încercăm să facem pe mortul ! Să-i dăm impresia că ne-a nimerit ! Cît timp ne va auzi, va continua vînătoarea.

Se întoarse și ordonă :

— Opriți totul !

Se făcu dintr-o dată liniște. O liniște totală, extraordinară prin bruscheța ei. Oamenii, încremeniți, nu-și permiteau nici o mișcare. Acum zgomotul motoarelor nu se

mai auzea, cea mai mică lovitură în pereții vasului putea dezvălui prezența submarinului. Torpilorul își va face probabil datoria și va trimite un mesaj serviciului aero-naval, care va veni în zori să repereze petele de ulei. Numai după aceea își va vedea victoria „probabilă" omologată.

Toți puteau auzi zgomotul elicelor adversarului cînd acesta se întorcea spre ei. Acolo, sus, un alt echipaj era probabil înfrigurat. Alți oameni, mai toți tineri, îndrăgostiți de viață, așteptau să afle dacă la șaizeci de metri adîncime sub ei, datorită iscusinței și manevrelor lor, optzeci de marinari de submarin erau pe cale să moară înecați de trombele de apă pătrunzînd prin spărturile vasului lor distrus.

În caz de victorie, vor desena pe pupa vasului un mic submarin, o mărturie în plus, pe lîngă celelalte, a succesului lor.

Deocamdată trebuiau să aștepte. Nu mai aveau de luptat împotriva grenadelor, ci a ceasului. Unul din cei doi adversari va sfîrși prin a se plictisi, iar Rockwell era ferm hotărît să rămînă pe loc chiar pînă în zori, dacă era nevoie.

La suprafață, celălalt continua să descrie cercuri largi care-l aduceau la intervale regulate deasupra submarinului. Îl auzeau apropiindu-se, depărtîndu-se, reîncepînd să facă cercuri din ce în ce mai strînse deasupra submarinului.

Greenwood încerca să-și adune ideile. Se gîndise atît de mult numai la obiectivul său că acum docul uscat de la Saint-Nazaire nu mai era suficient pentru a-i permite o evadare.

Deasupra omului de la cîrma din față era o fotografie de femeie lipită pe perete. Marinarul o avea astfel mereu în fața ochilor. Era oare nevasta, logodnica sau iubita lui ?

Oricine ar fi fost, era aici, zîmbitoare, într-o rochie înflorată.

„Curios, se gîndi Greenwood, ea asistă astfel la viața de bord și-i împarte bucuriile. Știe măcar că se află aici, în mijlocul unui echipaj care poate într-o zi nu se va mai întoarce ?“...

Brusc, revăzu figura Helenei Fairchild, ochii verzi, nasul puțin cîrn. Auzi în urechi vocea gravă a fetei. Petrecuse în tovărășia ei o seară minunată, cu atît mai mult cu cît nu încercase să o seducă, deși avusese impresia că nu i-ar fi displăcut.

„În fond am greșit. Dacă o să crăp în drăcovenia asta de *Drake*, aș fi făcut măcar, înainte, dragoste cu o fată minunată...“

Greenwood auzi torpilorul trecînd din nou și pe urmă depărtîndu-se. Vreo douăzeci de secunde mai tîrziu, două noi explozii zguduiră submarinul. După asta auziră clar cum își schimbă direcția și se îndepărtează.

— Asdicul ?

— Trage la 240, domnule comandant !

— Viteza ?

— Cincisprezece noduri !

— Motoarele !

Drake-ul încetă pe loc să mai fie o carcasă de oțel. Îl simțeai renăscînd în tremurul care-i agita flancurile.

— Goliți balasturile ! Imersiune periscopică !

De data asta totul se terminase. Echipajul își regăsise înflăcărarea și în privirile oamenilor Greenwood ghicea întrebarea pe care și-o puneau cu toții.

— Îl vînăm, domnule comandant ? întrebă secundul.

— Și încă cum ! răspunse Rockwell.

Greenwood așteptă ca secundul să plece la posturile de manevră pentru a interveni.

— În ceea ce mă privește, misiunea s-a terminat, putem să ne întoarcem !

— Dar pentru mine, *Sir*, abia începe ! Doar nu vă imaginați că o să las să-mi scape ticălosul ăsta care m-a ținut la fund ?

— Îmi pare rău, dragul meu, dar asta e ! Pune capul spre Playmouth, și încă repede, am pierdut și așa destul timp !

— Sînt dezolat că trebuie să vă amintesc, *Sir*, că sînt singurul stăpîn la bord !

— Imersiune periscopică ! anunță secundul.

— Ridicați ! Îmi dați voie...

Dîndu-l pe Greenwood la o parte, Rockwell se așeză pe scaunul turnant care făcea corp comun cu periscopul. Cîteva secunde mai tîrziu ordonă :

— La posturile de luptă !

Părăsind un moment binoclul periscopului, îi zîmbi lui Greenwood.

— O mică jumătate de oră de vînătoare și-i am în buzunar ! N-o să-mi refuzați asta !

Greenwood îl simțea tînăr, energic, plin de entuziasm, puțin imprudent ; un om din cei care îi plăceau. Ar fi putut face uz de gradul său, să-l amenințe. Dar preferă să-l convingă.

— Ascultă-mă un minut, după care poți face ce vrei.

Vocea calmă, tonul grav, îl surprinseră pe Rockwell. Lăsă în jos manetele periscopului și își aranjă chipiul ca lumea.

— Scuzați-mă, *Sir*, dar...

Greenwood îl întrerupse.

— Bine ! Nu-i nimic grav, mai degrabă îmi plac tinerii ca dumneata ! Dar mai e ceva : pentru ce crezi că *Navy* te-a afectat acestei misiuni spre Saint-Nazaire ?... Pentru a scufunda un petrolier, trei torpiloare și un cuirasat ?

Rockwell zîmbi și ridică capul.

— În sfîrșit... eu...

— Lasă-mă să continui ! Nimeni aici nu are dreptul să te împiedice să alergi după acest vas. Te cred în stare să-l scufunzi. Ești în stare chiar să te arunci cu capul înainte într-o cursă, sau într-o plasă anti-submarină, sau în plase contra torpilelor !

Greenwood făcu o pauză și își șterse fruntea.

— Probabil că întrevezi și posibilitatea de a sări în aer !

— E riscul meseriei, *Sir* !

— O știu tot atît de bine ca și tine ! Numai că eu nu am dreptul să risc nimic !

Marinarul tresări, se uită la maior cu un aer surprins și puțin indignat.

— Înțelege, nu eu, Richard Greenwood, nu am dreptul să crăp la șaizeci de metri adîncime la gurile Loarei, ci ceea ce reprezint eu într-o operațiune care depășește cu mult importanța torpilorului tău ! Nu am dreptul să-ți spun mai mult, dar e esențial să ajung la Plymouth, teafăr, sănătos și repede !

Rockweel avu un gest care voia să însemne că nimeni nu e de neînlocuit. Greenwood îl remarcă și simți cum începe să se înfurie.

— Ascultă-mă bine, tinere ! Informațiile pe care le-am cules din această recunoaștere sînt vitale ! Și cu asta destul ! Sau pui capul imediat spre Plymouth, sau îți jur că, dacă scap cu bine, ai să fii cel mai bătrîn locotenent de marină al flotei ! Iar ca post, vei conduce un hangar de vaporașe, pînă la pensie ! S-a înțeles ?

Rockwell suspină și luă poziția de drepți.

— Ne întoarcem la bază ! anunță el cu voce tare. La suprafață ! Goliți peste tot !

Cînd, o oră mai tîrziu, Greenwood se găsea din nou pe pasarelă, norii dispăruseră. Pe cer sclipeau stelele, iar două dintre ele, jos, aproape de orizont, semănau cu ochii mari și puțin triști ai Helenei Fairchild.

CAPITOLUL V

Era prima zi de primăvară, 22 martie, într-o duminică. Soarele scălda într-o lumină aproape ireală coasta de sud a Angliei. În portul Falmouth, armada „Operațiunii Carul Mare" era în sfîrșit adunată.

Oamenii comandoului erau îmbarcați pe un vas de transport pentru trupe, care le servea drept cantonament plutitor.

Cu două zile înainte, efectuaseră un exercițiu de debarcare și reîmbarcare în insulele Scilly, la bordul unor vedete rapide de genul celor utilizate de marinarii de la Paza de Coastă și care se găseau acum ancorate la digul sudic. În partea cealaltă a portului erau ancorate și două distrugătoare precum și un al treilea vas, căruia localnicii din Falmouth îi spuneau „torpilorul nemțesc capturat".

În fața Amiralității o vedetă-canonieră, mai puternică ca celelalte, era ancorată la chei. Greenwood o putea vedea din biroul său ale cărui ferestre dădeau spre mare, permițîndu-i astfel să aibă sub ochi toate elementele micii sale escadre. Trei inși își împărțeau această încăpere: Forbes, căpitanul de fregată din marină, care avea responsabilitatea părții navale a operațiunii; Jenkins, pe care munca sa de adjunct îl făcea să trăiască în permanență în umbra lui Greenwood și acesta din urmă.

Forbes se întinse, oftă mulțumit și aruncă o privire nostalgică spre portul însorit. Era de talie mijlocie, și

avea o figură energică cu trăsături la fel de accentuate ca ale lui Greenwood. Era singurul căsătorit din cei trei.

— Melancolic, Dave ?

Forbes tresări și se întoarse privindu-și cei doi tovarăși.

— Voi nu puteți înțelege. Nici un burlac nu poate înțelege ce reprezintă o duminică englezească primăvara ! În grădina casei, peluza e acum verde, brîndușele au înflorit și trandafirii au boboci. Dacă aveam un migdal ar fi răspîndit miresme minunate.

Oftă îndelung.

— Dacă eram acum acasă, aș fi fost în camera mea și n-aș fi avut decît să întind brațul pentru a mîngîia obrazul Ceciliei în patul alăturat.

Troy Jenkins se sculă și merse să se așeze pe colțul biroului lui Forbes.

— Ascultă, Dave, și noi celibatarii înțelegem asta ! Asa că, dacă vrei, îți putem face o propunere.

— Știți doar că sîntem consemnați în port și...

— Lasă-mă să termin...

Jenkins îi zîmbi lui Greenwood înainte de a începe să dea explicații.

— Iată : ai puțină răbdare și vei găsi o fată frumoasă la Saint-Nazaire. În plus, la ora la care vom sosi, nu va fi nici o problemă s-o pui în pat, pentru că va fi deja culcată !

Greenwood izbucni în rîs văzînd expresia aiurită a lui Forbes.

— Și, îți promitem, continuă Jenkins inperturbabil, că te așteptăm înainte de reîmbarcare !

Forbes înjură și, scîrbit, se întoarse să contemple portul.

Greenwood își luă pipa, o goli lovind-o de călcii și, începînd s-o îndese cu tutun, întrebă :

— Dacă Dave ar binevoi să înceteze să se mai gîndească la brîndușele sale înflorite, am putea să vedem care e situația. Troy, ce fac oamenii ?

— Cuminți ca niște sfinți, sub înalta autoritate a ofițerilor de serviciu, întărită de scumpul nostru O'Mahory.

— Povestea de ieri ?

— Nimica toată ! O mică răfuială între scoțieni ! Acești domni ajunseseră să-și arunce în față mîrșăviile și nelegiuirile strămoșilor lor !

Jenkins făcu un gest larg cu mîna.

— Neputînd conta pe imparțialitatea iubitului nostru Bob Fitzpatrick, pe care conflictul îl privea în primul rînd, a trebuit ca O'Mahory să găsească soluția pînă la sfîrșit.

— Și a mers ?

Jenkins ridică degetul mare.

— La fix ! Roșu la față, cu timbrul delicat pe care i-l cunoaștem, le-a propus lui Argyll, Black Watch, Cameron și celorlalți să-i interneze pentru deficiență mintală în spitalul din Falmouth !

Greenwood trase cîteva fumuri scurte din pipă și cu o notă de îngrijorare spuse :

— Marinarii de la distrugătoare ?

Forbes interveni.

— Nu bănuiesc nimic ! Cred că sînt aici pentru efectuarea unei operații de luptă anti-submarină

— Băieții de la vedete ?

— Același lucru ! Li s-a explicat că rezervoarele suplimentare care au fost montate sînt destinate să le sporească autonomia pentru lupta împotriva submarinelor !

Jenkins merse spre fereastră, se opri cîteva secunde în fața ei și completă la adresa lui Greenwood :

— Cît despre „Car“, Nuggens și echipa sa de artificieri au terminat în noaptea asta de cimentat cele patru tone de explozibil sub turela din față !

Greenwood deschise brațele și, privindu-și tovarășii, adăugă :

— Nu ne mai rămîne decît să-l așteptăm pe Mac Kawley pentru stabilirea planului de bătaie.

— Va fi aici peste o oră, dacă nu vine un contraordin, anunță Forbes căruia transmisiunile Amiralității îi anunțaseră știrea.

Își luă cascheta și în pragul ușii se întoarse și zise :

— În ceea ce mă privește, vă voi întîlni la consfătuire !

Greenwood și Jenkins luară poziția de drepți.

— Bine, domnule amiral ! răspunseră ei, abținîndu-se să nu rîdă.

După ce Forbes trînti ușa mormăind, Troy Jenkins se întoarse spre Greenwood.

— Ia spune, cu puțin noroc, poate dragul de Horace va fi însoțit de secretara lui particulară !

Greenwood roși sub bronzul său. Jenkins făcu trei pași înapoi, puse un genunchi la pămînt și întinse brațele :

— Actul trei : Bravul războinic își ia rămas bun de la iubita sa. Decorul reprezintă un port din sud într-o seară de primăvară englezească. Fără brînduțe înflorite, din păcate pentru Forbes, dar cu salcîmi, pentru parfum !

— Troy, nu ți-a spus nimeni că ești...

Jenkins nu-l lăsă să continue, se ridică și spuse mai departe cu vocea unui crainic comentînd un anunț publicitar de film :

— În rolul frumoasei Elena, minunata, remarcabila și atît de serioasa Helen Fairchild, iar...

Făcu o pauză și sub privirea amuzată a maiorului continuă :

— Iar în cel al iubitului ei, scînteietorul Richard Greenwood ! O producție Horace Mac Kawley ! Realizată în decoruri naturale și în super-tehnicolor la Falmouth și Saint-Nazaire — Franța ! Efecte speciale, luminile, sunetul și muzica specialiștilor comandourilor Majestății Sale !

— Nu-ți lipsește decît clacheta și tăbliță ! spuse Greenwood redevenind serios.

Se uitară o secundă unul la altul. Ar fi fost gata să jure că se gîndiseră la același lucru. Se împlineau aproape două luni de cînd pregăteau împreună „Carul". Aproape două luni de cînd, zi și noapte, nu trăiseră decît cu „Saint-Nazaire" în gînd și însăși durata stagiului de antrenament îi obișnuise cu ideea. Prin forța lucrurilor, dat fiind secretul, această pregătire devenise un fel de exercițiu. Era chiar prilej de glumă și brusc realizară că nu mai era un joc, un studiu asupra unei machete și a unei lăzi cu nisip...

Rămaseră tăcuți. Greenwood trăgea din pipă și gustul acru al nicotinei îi umplu gura.

— Haidem, spuse Jenkins scuturîndu-se ; Horace riscă să ne aștepte.

Greenwood ridică din umeri.

— M-ar mira să poată începe fără noi !

Consfătuirea avea loc în careul transportorului de trupe. Erau adunați acolo toți ofițerii și subofițerii avînd posturi de comandă în timpul operațiunii.

În centru, pe masă, se găsea macheta orașului Saint-Nazaire făcută din ipsos după cele mai recente fotografii efectuate de escadrilele de recunoaștere ale aviației. În colțul din stînga, pe o tablă neagră, planul instalațiilor portuare era desenat cu cretă albă. La intervale regulate, semne convenționale reprezentînd o baterie de coastă,

un grup de baterii de antiaeriană sau reflectoarele fixe erau reprezentate prin săgeţi, triunghiuri și cercuri de diferite culori.

Discuțiile erau în toi. Zgomotele se conțopeau într-un fel de zumzăit continuu. Din cînd în cînd, izbucnea cîte o voce mai stridentă sau o glumă care dezlănţuia rîsete repede înăbușite.

Patru lămpi puternice de birou proiectau o lumină vie asupra machetei, iar cînd te aplecai pînă la nivelul mesei și priveai ansamblul din ghips și lemn, portul Saint-Nazaire căpăta, datorită jocului de umbre și lumini, o înfățișare reală.

— Puțină liniște, domnilor !

Discuțiile încetară. Greenwood stătea în stînga unui colonel gras, cu părul alb și o mustață stufoasă, care îi dădea un aer de om de treabă.

Un murmur întîmpină intrarea secretarei, în uniformă de locotenent, care se așeză în dreapta machetei deschizînd dosarele.

— Domnilor, continuă Greenwood, am onoarea să vă prezint pe colonelul MacKawley, șeful de stat-major al biroului operațiunilor combinate ! Dumnealui este cel care a conceput „Operațiunea Carul Mare“ la care veţi participa.

Un triplu „ura“ salută acest anunţ. Colonelul înaintă și puse mîinile pe masă.

— Nu am pretenții de conferenţiar...

Ridică brațul pentru a calma auditoriul.

— Așteptați cel puțin să știţi ce am să spun ! Sînt însărcinat să vă transmit urările de reușită și salutul lordului Louis Mountbatten, șeful operaţiunilor combinate și...

Mac Kawley trebui să asculte cele trei urale destinate patronului său. Se întoarse spre Greenwood care deschise

brațele pentru a-și arăta neputința de a-i face să tacă pe cei șaizeci de oameni prezenți.

— *Boys !* reluă Mac Kawley cînd putu să reia cuvîntul, vă propun acum să vă rezervați uralele pentru sfîrșitul acestei consfătuiri.

Greenwood aruncă o privire cu înțeles spre O'Mahory și totul reintră în ordine după cîteva secunde.

— Bun ! Macheta pe care veți lucra timp de cîteva zile reprezintă portul francez Saint-Nazaire, care este obiectivul dumneavoastră ! Marinarii aici de față și care vor avea sarcina să vă ducă la destinație nu sînt încă la curent ! Lăsați-ne nouă grija să-i informăm !

Izbucni un rîs general care încetă de cum Mac Kawley ridică mîna.

— În ziua „D", va trebui să fiți în măsură să vă plimbați prin port și să vă găsiți obiectivele pe timp de noapte ca și cum v-ați plimba prin propria voastră grădină. Nu am intenția de a vă da prea multe amănunte. Secretara mea, locotenentul Fairchild, va înmîna fiecăruia dintre dumneavoastră un dosar conținînd obiectivele și care va trebui ars la ora H fără trei minute ! Fiecare ofițer va fi responsabil de cele din unitatea sa.

Mac Kawley făcu o pauză și-l arătă cu brațul pe Greenwood.

— Înainte de a da cuvîntul comandantului „Operațiunii Carul Mare", vreau să vă spun un ultim cuvînt.

Vocea colonelului deveni aspră.

— Nu am obiceiul să mint. Consider că vă datorez adevărul. „Carul Mare" este...

Un singur strigăt izbucni din toate piepturile.

— Un drum fără întoarcere !

Mac Kawley ar fi vrut să mai spună o dată că cei care voiau să renunțe puteau încă s-o facă, dar în fața acestui auditoriu entuziast renunță.

— Richard ! Ai cuvîntul.

Mac Kawley îl numise pe Greenwood la fel cum o făceau oamenii lui. De data asta fu un adevărat delir. Beretele și chipiurile săriră în tavan și trei urale salutară sfîrșitul expunerii colonelului.

Comandantul înaintă spre masă și imediat se făcu tăcere.

— Domnilor, e bine să aveți moralul bun, dar totul e să-l ai la momentul potrivit ! De acum înainte sînteți consemnați la bord ! Căutați să fiți calmi, căci plecarea e fixată pe 26, adică cu două zile înainte de ziua „D". O'Mahory, orice încălcare a disciplinei se va traduce printr-o singură sancțiune : excluderea din comandoul pentru această operațiune ! Așa că ascultați-mă bine. „Carul" a fost hotărît din motive...

Helen Fairchild îl privea fix pe Greenwood. Îi auzea vocea, vedea mușchii maxilarelor încordîndu-se pe chipul acestui bărbat care acum explica motivele ce determinaseră comandamentul operațiunilor combinate să organizeze raidul asupra orașului Saint-Nazaire.

— ... Or *Tiripitz* este, numai el, capabil să...

În zadar își repeta ea că în această sală este mai întîi locotenentul Helen Fairchild ; nu se putea împiedica să nu resimtă o anumită neliniște la ideea primejdiilor pe care le avea de înfruntat Greenwood. Mai bine ca oricare altul, cunoștea condițiile în care se va găsi comandoul din momentul debarcării. Chiar de dimineață o fotografie aeriană arăta prezența mai multor torpiloare germane în vechiul bazin al portului Saint-Nazaire.

— ... De aceea s-a hotărît aruncarea în aer a „docului Normandie"...

O clipă, Helen întîlni privirea lui Greenwood. Se simți roșind și plecă privirea asupra dosarelor, ca o școlăriță prinsă asupra faptului.

— ... Ştiţi acum tot atît cît ştiu şi eu despre cauzele care ne vor determina să organizăm un „Saint-Nazaire by night“ !

Greenwood făcu o pauză, le zîmbi lui Forbes, lui Jenkins şi reluă :

— Comandoul a primit două misiuni ... Troy, dă-mi bătul de bambus ! Mulţumesc.

Puse capetele bătului pe cele două poduri care separau avanportul de Bazinul Vechi.

— *Primo* ocuparea acestor obiective după neutralizarea bateriilor de artilerie. *Secundo*, protejarea echipelor de distrugere care vor ataca instalaţiile. Iată ideea în general. Ea va face obiectul unor ordine speciale pe care veţi avea tot timpul să le studiaţi pînă la sosirea noastră la obiectiv ! Aveţi întrebări ?

Desmond Terrace ridică mîna.

— Care va fi structura noastră .

— Fluidă ! Ultra-fluidă ! Un ofiţer şi doisprezece oameni pe fiecare grup de asalt. Un ofiţer şi patru oameni pe fiecare echipă de sabotaj. Grupurile de protecţie însărcinate să acopere echipele de sabotaj vor avea acelaşi efectiv ca grupurile de asalt. Mai e ceva ?

— Asta-i tot, *Sir*.

— Cine mai are vreo întrebare ? O'Mahory ? Te ascult ...

— Grupul de comandă, *Sir*, unde trebuie...

Greenwood cu un gest îl opri pe irlandez să continue.

— Vom ajunge la asta odată cu repartizarea misiunilor ! Priviţi, e inutil să luaţi notiţe, totul e consemnat în dosarele pe care le veţi primi !

Bambusul se plasă pe avanport şi urmări malul pînă la Digul Vechi.

— Obiectivele sînt repartizate în trei categorii : A, în sarcina comandoului Desmond Terrace, adică Digul Vechi, cheiurile avanportului şi instalaţiile ce le comportă.

Greenwood făcu o pauză și mișcă bățul.

— B !

Bățul urcă pînă la Intrarea Veche, după care comandantul trasă o serie de curbe de-a lungul vechiului bazin.

— Ansamblul asalt-distrugere la ordinele locotenentului Fitzpatrick ! Și în sfîrșit C, în sarcina comandoului Jeffries Gordon !

Greenwood îl căută cu privirea pe locotenent. Dată fiind talia acestuia îl zări imediat.

— Dumneavoastră vă va reveni sarcina de a distruge, în colaborare cu specialiștii, Forma-Ecluză sau cel puțin instalațiile de pompare. În același timp va trebui să neutralizați bateria de tunuri alăturată. Iată, în rezumat, care vă sînt misiunile. Tot ceea ce privește organizarea, ordinele de plecare, mișcările, semnalele și așa mai departe este de asemenea consemnat în dosarele care vi se vor înmîna.

Greenwood cuprinse cu privirea asistența, încordată, tăcută. Nu se auzea decît suflul respirațiilor și scîrțîitul peniței stiloului lui Helen Fairchild care lua note pentru Mac Kawley.

— Mai vreau să vă precizez cîteva puncte înainte de a vă lăsa plăcerea să studiați această machetă. Contrar uzanței, nu ne vom vopsi fețele cu negru pentru a debarca. Trebuie să ne putem recunoaște. Mai mult, toate curelele echipamentelor noastre vor fi vopsite cu alb de Spania !

Se auzi un murmur. Unii se priveau uluiți.

— Am spus : cu alb de Spania ! Țin să se evite orice risc de confuzie ! Punctul trei : interdicție formală de a avea tălpi obișnuite. Ghetele voastre vor avea toate tălpi din crep. Cu alte cuvinte, dacă se aude un zgomot de pași, foc ; înseamnă că-i un Fritz !

Fețele contractate pe moment se destinseră.

— În sfîrșit, am ales o parolă de recunoaștere care e imposibil de pronunțat pentru un gîtlej teuton : Întrebare : *War weapons week?* răspuns : *Weymouth!* Sînt destui W pentru ca tipul din față care ar vrea să facă pe șmecherul să se încurce și să ... o încurce sub o rafală de-a noastră ! În ceea ce privește trupa, ea nu trebuie anunțată despre misiune decît după plecare. Înainte de aceasta, aveți datoria, domnilor, să puneți actele personale ale oamenilor în două săculețe diferit colorate. Conținutul celor albe va fi trimis familiilor în caz de moarte sau de capturare, cel din cele roșii, incinerat !

Atmosfera deveni deodată foarte apăsătoare. Oamenii plecau capul sau priveau drept înainte cu ochii-n gol. Mac Kawley agită veșnica lui cravașă iar Forbes se gîndea probabil la brînduișele sale. Greenwood se străduia să nu privească chipul tulburat al Helenei Fairchild. Un sentiment, care încă nu era frica, ci mai ales o jenă, se abătuse asupra careului.

O voce de bronz răsună :

— Îmi pot permite o întrebare, *Sir* ?

O'Mahory se suise pe un scaun și părea mai stacojiu ca niciodată.

— Dă-i drumul !

— Credeți, *Sir*, că ținînd seama de flux, de condițiile de navigație și de ora la care vom vizita Saint-Nazaire-ul mai avem vreo șansă să găsim vreun bistrou deschis ?

Era simplu, dar trebuia să fi avut prezența de spirit de a găsi această butadă. Un triplu „ura“ urmă rîsetelor stîrnite de întrebarea irlandezului.

Greenwood știa acum că toată jena, toate temerile dispăruseră. Cîștigase.

— Acestea fiind zise, vă invit să studiați planul, macheta și dosarele, conchise maiorul.

Mac Kawley ieșise însoțit de Forbes și Jenkins. Ultimul subofițer își luase dosarul. Greenwood era acum singur cu Helen Fairchild.

Se rezemă de masă și îi zîmbi.

— Pot avea și eu unul ?

Ea îi întinse un exemplar cu o mînă care tremura ușor.

— Voiam să-ți spun, Richard...

Greenwood cu un gest delicat îi atinse obrazul.

— Voiam...

Vocea i se stinse. Văzu ochii mari și verzi umezindu-se și buza de jos mișcîndu-se. Atinse mîna fină a fetei și o întrebă zîmbind :

— Știi ce a declarat Mac Arthur cînd a părăsit Filipinele ?

Helen scutură nervos capul. Greenwood îi ridică ușor bărbia.

— A spus „Voi reveni" !

CAPITOLUL VI

Soarele era deja sus pe cer, cînd Forbes, în fruntea convoiului, la bordul distrugătorului de escortă, ieși din portul Falmouth.

— Sud-Vest ! Viteza treisprezece noduri ! Semnalați : În zece minute alcătuiți formația ! anunță Forbes.

Ofițerul de cart de pe pasarela de comandă transmise ordinele prin interfon și se întoarse lîngă timonier.

Comandantul, după ce aruncă o privire spre fanionul ce se ridica pe catargul de semnalizare, reveni lîngă Greenwood.

— De data asta, Richard, a început !

Greenwood ridică capul. După săptămîni de muncă istovitoare, brusc, nu mai avea nimic de făcut. Se simțea

oarecum ca un regizor de teatru care, după ce a condus repetiţiile unei noi piese, a aranjat luminile şi a dat ultimele directive, aşteaptă momentul solemn cînd gongul va bate de trei ori în seara premierei.

— Cred că într-adevăr a început !

Se întoarse şi văzu vedetele alcătuind dispozitivul pe care, în afara unor evenimente neprevăzute, aveau să-l menţină pînă la Saint-Nazaire. Nu arătau deloc rău, cu siluetele lor profilate, etravele fine şi pasarelele echipate cu o dunetă de comandă.

Vedetele erau toate de acelaşi model : treizeci şi trei de metri lungime, un echipaj de cincisprezece oameni sub ordinele unui aspirant, două motoare Hallscoot de două sute cincizeci de cai care le permiteau să atingă o viteză maximă de optsprezece noduri. Erau înarmate cu mitraliere şi un tun cu tragere rapidă, puteau lansa grenade anti-submarine şi comunicau între ele prin radio.

— Caută să nu-mi pierzi canoniera, Dave, glumi Greenwood, fără ea n-o să pot debarca.

— E remorcată şi cablul va rezista !

Greenwood se îndreptă spre punte pentru a avea o vedere de ansamblu a unităţilor. O briză rece îi mîngîie plăcut obrazul şi se surprinse fredonînd o baladă irlandeză.

Convoiul adoptase acum formaţia definitivă. În frunte, nava de comandă, după care, la tribord, celălalt distrugător, iar în urma lui „Carul".

Vechea navă americană suferise transformări radicale. I se suprimaseră două coşuri din patru şi cel de-al doilea era de o înălţime inegală faţă de primul. Văzută de departe, cu tunul de 75 mm în faţă, cu cele opt tunuri Oerlikon repartizate pe punte în micile lor cazemate blindate, semăna cu un torpilor al *Kriegsmarinei*, cum erau cele ancorate la Saint-Nazaire.

De fiecare parte a „Carului“, vedetele înaintau pe două coloane : la babord cele ale Grupei 1, care aveau în grijă sectorul Digului Vechi ; la tribord cele ale Grupei 2, care trebuiau să acosteze la Intrarea Veche.

Un avion de recunoaștere survola convoiul și pilotul efectua din cînd în cînd pasaje la rasul apei, deasupra vedetelor. Greenwood îl vedea cum, într-un zgomot asurzitor de motor, începea foarte repede o redresare pe care o termina în lumînare înainte de a se restabili cu un *break* spectaculos.

Se scotoci prin buzunare, scoase punga cu tutun și pipa pe care începu s-o îndese. Trebui s-o aprindă de trei ori ca să ia foc. Încă puțin și s-ar fi crezut în vacanță, apoi, cu pasul unui turist în croazieră, coborî pe punte amestecîndu-se printre oameni.

Cînd ajunse în josul scării metalice, recunoscu timbrul caracteristic al vocii lui O'Mahory, în jurul căruia un grup de marinari făceau cerc.

— ... Și noi ăștia, băieții din comandouri, spunea irlandezul, pe Fritz îl mirosim de departe ! Cînd eram la Narvik, cu Richard, îmi amintesc că într-o zi am simțit brusc o prezență neobișnuită. Imediat mi-am spus : atenție, dragul meu Stan...

Greenwood interveni :

— Ai face mai bine să te duci să vezi cum se comportă oamenii din secția de comandă !

Irlandezul se întoarse, gata să se repeadă asupra celui care îndrăznise să-l întrerupă. Recunoscîndu-și șeful, se făcu stacojiu.

— Tocmai... le explicam acestor boboci...

— Am auzit ! Vino cu mine !

Împreună, parcurseră puntea unde oamenii jucau cărți, voley, și se lăsau răsfățați de marinari. Și ei aveau

o minunată senzație de destindere. Nu mai erau exerciții, nici alergări, nici luptă corp la corp.

Greenwood mergea de la unul la altul, punea cîte o întrebare, aștepta răspunsul trăgînd din pipa care răspîndea în jur un fum albăstrui și un miros puțin dulceag de tutun blond.

Apoi se îndreptă cu un pas tot atît de liniștit spre careu, unde Jenkins, neobosit, făcea note în hărțile sale acoperite deja cu cruci, săgeți, cercuri... În cîteva ceasuri, aceste simboluri aveau să se materializeze pe teren în traiectorii distrugătoare și incendiatoare.

— Richard, pentru Dumnezeu, știi din ce se compune comitetul de primire care-și va face datoria să ne ciomăgească în estuar ?

Greenwood făcu un gest vag.

— Nu ! sau mai bine-zis am rămas la ultimul buletin de informație.

— E de acum patru zile ! suspină Troy Jenkins.

— Și atunci ?

Greenwood se lăsă să cadă într-unul din fotolii și, ridicînd spre Jenkins o privire ironică, preciză :

— Odată pentru totdeauna, cred că trebuie să-ți amintesc, dragul meu Troy, că te consider ca pe șeful meu de stat-major ! Înțeles ?

— Mi-am dat seama !

— În consecință, nu mă interesează detaliile ! Scrie, șterge, lipește, fă hașuri pe hîrtiile tale, dar nu-mi vorbi de inamic decît la stadiu de sinteză !

Jenkins oftă adînc și insistă :

— Ascultă, e momentul...

— Spune atunci !

Greenwood se lăsă pe spate, se sprijini într-un cot și închise ochii. Troy Jenkins tuși.

— Pe de o parte, trebuie să considerăm apărarea de coastă propriu-zisă iar pe de altă parte...

Greenwood ridică mîna.

— Stop ! Sau vrei să mă faci să-mi ratez croaziera !

— Dar, Richard...

Greenwood se ridică și bătînd cu pumnul în masă :

— Am să te ajut eu să-ți faci sinteza : Articolul 1 : Există tunuri ?

— Da !

— Multe ?

— Da !

— Mari ?

— Da !

— Foarte mari ?

— Solide, groase !

— Bun, și cum se prezintă asta ?

— Betonate, în cazemate, totul împachetat în ciment.

— Ah !

— Asta-i tot ce găsești de spus ?

Greenwood îi aruncă o privire ironică.

— Poate vrei să-ți fac o declarație în exclusivitate s-o poți înscrie în jurnalul de bord ?

Troy Jenkins scutură din cap.

— Fii serios ! În fine... în fața acestui ansamblu de informații, de baterii de artilerie, ai putea avea măcar o părere !

— Sînt contra ! spuse Richard Greenwood întinzîndu-se.

La bordul „Carului", al cărui echipaj fusese redus la șaptezeci și cinci de oameni, subgrupa lui Jeffries Gordon avea repaus. În afară de echipele de gardă sau de serviciu oamenii leneveau la soare.

Locotenentul Nuggens era singurul care era nervos. Gordon îl simțea îngrijorat. În schimb, Pașa — comandan-

tul vasului — își ducea vaporul la abator cu un calm imperturbabil.

— Pentru a paisprezecea oară de la plecare, domnule Nuggens, afirm că dacă mai continui să te învîrți ca un urs în această cabină, nu ajungi teafăr la minte la Saint-Nazaire.

Gordon își lungise gîtul pentru a da acest avertisment. Îl punctă cu un pumn solid în masă care fu cît pe ce să răstoarne paharele.

— Te invidiez că ești așa de liniștit. Mărturisesc că am un temperament neliniștit !

Jeffries Gordon încercă să se întindă pe cușetă și mormăi o înjurătură cînd picioarele îi atinseră peretele. Dădu din umeri și scutură din cap privindu-l pe Nuggens care nu putea sta liniștit.

— Bea ceva, dacă asta te-ar calma ! Acum, ascultă-mă ; ești cel mai bun artificier al flotei ! Ați pus cele mai bune grenade în cele mai bune carcase de oțel, ele înseși în cele mai bune cuve de ciment ! Și navighezi în compania celui mai bun șef de grupă de comando din toată Marea Britanie !

Se ridică în coate și ca și cum s-ar prezenta, înclină puțin capul :

— Jeffries, Archibald, Thomas, Gordon, la dispoziția Dvs !

Un zîmbet destinse figura rotundă a lui Nuggens. O licărire amuzantă apăru în privirea sa destul de blîndă. Intră în joc :

— Credeam că Richard Greenwood e cel mai bun șef de comando din toată Anglia.

Gordon înșfăcă paharul de pe masă și ridicîndu-l în fața ochilor :

— Cînd vorbesc de el, adaug : și din Commonwealth ! Și de acum înainte se va vorbi de Sir Richard Greenwood of Saint-Nazaire.

— Nu știam că a fost înnobilat.

— Nici el nu știe ! Dar eu, Jeffries Archibald Gordon, am hotărît astfel la x grade longitudine și z grade latitudine ! Și acum, dacă-mi permiți, voi reflecta.

Nuggens îl văzu închizînd ochii și un minut mai tîrziu, un sforăit regulat se auzea din cușeta sa.

Un vînt de puterea patru se ridică în cursul dupăamiezii. Vedetele, sub rafale care suflau cu aproape treizeci de kilometri pe oră, începeau să resimtă efectul ruliului.

Din cînd în cînd, mase de apă se abăteau asupra lor și pasagerilor le era imposibil să urce pe punțile înguste fără riscul de a fi smulși de mare.

Concepute inițial pentru a primi un efectiv de cincisprezece oameni, ele transportau acum treizeci care trebuiau să se înghesuie unul într-altul. La căldura din jur trebuia să se mai adauge și cea a motoarelor.

— Pregătiți pentru luarea formației desfășurată ! ordonă Forbes.

Ofițerul de cart transmise ordinul și Greenwood văzu ridicîndu-se un nou fanion pe catarg.

— Ai un motiv deosebit, Dave ?

— Da ! Vreau să-i înșel ! Putem fi reperați de un submarin sau de vreo mică ambarcațiune. Mi-ar place în acest caz ca ei să aibă într-adevăr impresia că vînăm submarine !

Cum nu putea fi vorba de a folosi undele radio datorită stațiilor de ascultare înșirate de-a lungul coastelor franceze, fiecare navă repeta semnalul emis de distrugătorul comandant.

O serie de mici pavilioane se ridicară pe un cer de un albastru minunat. Vedetele, lărgind rîndurile, spintecau cu etravele lor crestele valurilor, dînd naștere în mișcarea lor unor jerbe de un verde de smarald, în timp ce la pupă lăsau lungi dîre argintii.

Timpul trecu fără nici un incident. Toată lumea din echipa de comando ajunsese pînă la urmă să se creadă în croazieră. În schimb marinarii erau cu ochii în patru. Greenwood, după o lungă plimbare de-a lungul și de-a latul vasului, se întoarse pe pasarela de comandă.

La drept vorbind, se simțea bine în compania lui Forbes. Se simpatizaseră din prima zi, cînd veniseră pentru prima dată să inspecteze „Carul". Apoi avuseseră ocazia să se aprecieze reciproc în timpul organizării operațiunii. Acum că era declanșată, simțeau atît unul cît și celălalt nevoia de a rămîne împreună, creier cu două capete, în scopul de a ajunge să aibă aceleași gînduri și aceleași reflexe.

— Formația de noapte ! hotărî Forbes ; viteza paisprezece noduri ! Distrugătoarele înșirate ! Intervalul, trei sute yarzi ! Vedetele în coloană conform grupelor !

Așteptă ca ofițerul de cart să transmită aceste prime ordine, după care, întorcîndu-se spre Greenwood :

— Și acum să ne deghizăm ! spuse el arborînd un zîmbet larg.

În momentul acela răsună pe pasarelă un ordin puțin obișnuit.

— Către toate navele... Înălțați pavilionul german !

Zorii celei de-a doua zi se ridicau într-un cer fără nori. Forbes era încordat la culme. I-ar fi plăcut să vadă că se lasă ceața, începînd din momentul în care, după o rută spre sud în chipul unui convoi navigînd spre Gibraltar, trebuiau să se îndrepte spre Est. Era dezolant. Vizibi-

litatea era perfectă. O vreme aproape anormală pentru acel anotimp.

Cînd Greenwood veni după el era ora opt și convoiul depășise punctul D, în largul coastei franceze, aproape de paralela de la Belle-Île.

— Dave, ce vești ?

Forbes anunță zîmbind :

— Sîntem la o sută treizeci și cinci de mile de Loara !

Cei doi ofițeri schimbară o privire lungă. Mai aveau de luat încă două mese la bord și destinderea se va sfîrși. „Croaziera" va cunoaște prima sa escală care va fi și ultima pentru mulți dintre ei.

— Domnule comandant ! Ceva necunoscut la 40°, la șase mile distanță !

Bănuitor, Forbes reacționă imediat.

— Vedetele la trei noduri ! Celălalt distrugător să se depărteze ! Cîrma la 40°. Echipajul la posturile de luptă ! Distanțați vedeta-canonieră remorcată !

Trei minute mai tîrziu, schimbaseră direcția și înaintau spre necunoscut, tot cu pavilionul german ridicat.

— Viteza paisprezece noduri !

Pe pasarelă, ofițerul de cart și secundul de bord care urma să preia comanda vasului la punctul de separație — în momentul în care escorta va abandona flotila de debarcare pentru a patrula în largul estuarului Loarei pînă a doua zi dimineața — încerca, la fel ca Forbes și Greenwood, să determine natura vasului neidentificat.

— E un submarin german la suprafață ! strigă Forbes, ne ia drept prieteni. Stă nemișcat și nu pare a manifesta nici un fel de temere.

Așteptă o clipă, se hotărî și ordinul izbucni :

— Dispozitiv de luptă pentru bateria din față !

Navigau acum drept spre el și nu mai erau decît la patru mile de submersibil cînd acesta trase o rachetă albă cu cinci cozi.

— Răspundeți cu cinci aprinderi de reflector !

Forbes și Greenwood pîndeau reacția submarinului. Îi va lăsa oare să se apropie mai mult ?

— Distanța ?

— Trei mile ! răspunse secundul.

— Ridicați pavilionul !

Pavilionul alb al lui *Royal Navy* fu ridicat pe catarg. Ofițerul însărcinat cu tirul interpretă aceasta drept un ordin și deschise focul. Proiectilul trecu la trei zecimi de milă de submersibil, ridicînd o jerbă enormă de apă. Imediat submarinul se afundă în imersiune rapidă.

Forbes înjură, după care urlă :

— Motoarele la maximum ! Cei de la grenade la posturile de luptă !

Vreo zece minute mai tîrziu, ajungeau pe locul aproximativ unde dispăruse submarinul german. Greenwood auzi atunci exploziile rampelor aruncătoare de grenade. Închise ochii, păli și se trezi brusc readus cu mai multe săptămîni în urmă. Și atunci ele coborau, afundîndu-se încet sub apă înainte de a exploda și a produce acea undă de șoc capabilă să distrugă un blindaj de oțel.

O animație ciudată domnea la bord. Chiar și oamenii din comando se amestecau în treabă. Vechiul instinct de vînător urmărindu-și prada se redeșteptă în ei. Îi încurajau prin strigăte pe marinari, mîndri de a se arăta la rîndul lor combatanți, în fața acestor băiețandri care făceau pe grozavii.

O'Mahory urla și el la rînd cu ceilalți. Greenwood îl vedea agitîndu-se în timp ce uralele frenetice ale celor din comando salutau plecarea fiecărei salve de grenade.

— Asdicul ?

— Nimic la asdic, domnule comandant !

Greenwood se gîndi că toate submarinele din lume aveau probabil în comun acest simţ al sustragerii de sub urmărire, prin tăcere.

Avu brusc dorinţa de a le striga oamenilor să tacă. Îşi dădeau oare seama că poate chiar în seara aceea garnizoana din Saint-Nazaire ar putea striga „Heil Hitler“ cu tot atîta putere văzînd nişte vedete în flăcări pe Loara ?

— E rîndul dumitale ! spuse Forbes secundului ; urmărire clasică. Veţi reveni la formaţie cînd voi ordona eu, dar nu vă apropiaţi prea mult de vedete ! Sînt şanse ca submarinul să nu le fi văzut de la rasul apei !

Îşi şterse faţa cu o batistă de un alb imaculat, ceea ce îi reaminti fanionul.

— Ridicaţi zvastica ! spuse el luîndu-l pe Greenwood de braţ.

Adăugă făcînd cu ochiul :

— Vino să golim restul de *scotch* !

Exista pericolul ca submarinul să nu fi avut timp să trimită un mesaj de alertă, în care caz, *Luftwaffe* [1] urma să intervină în următoarele ceasuri. Forbes se îndoia ca grenadele să fi trimis la fund submarinul. Se învîrtiseră o jumătate de oră deasupra locului atacului, dar nici o pată de ulei nu apăruse la suprafaţă.

Forbes, decepţionat, dădu aprobarea secundului să se plaseze din nou în capul convoiului.

Cerul părea să ţină cu Forbes acum că misiunea era aproape de ţintă. Se acoperi brusc sub efectul unui vînt de Est. Nori groşi, negri, se rostogoleau şi acopereau marea. Repede, ca o plantă care se închide, vizibilitatea

[1] Aviaţia germană de război (N. tr.).

se reducea. Plafonul era din ce în ce mai jos și orice recunoaștere aeriană devenea imposibilă.

O ușoară hulă se făcea simțită mai ales de către vedete, iar viteza redusă la opt noduri nu reușea să-i diminueze efectul.

— Dacă continuă așa, *Sir*, voi fi într-o stare jalnică la sosire.

Locotenentul Fitzpatrick îl privi pe subofițerul său adjunct, un sergent de artilerie cu trupul osos și fața stropită de pistrui.

— Cred că dacă mergem pînă la Saint-Nazaire cu hîrbul ăsta nenorocit, vom fi cu toții cam palizi !

Discuțiile încetaseră. Odată cu apropierea de punctul de dislocare oamenii, înghesuiți ca sardelele în cutie, tăceau. Unii își curățau armele, alții, rezemați de spătarul banchetelor, dormeau... sau se făceau că dorm.

Fitzpatrick îl remarcă în fund, ghemuit lîngă lăzile cu grenade și explozibile, pe agentul său de legătură care-i servea totodată drept ordonanță. Omul, mic și chel, era cuprins de un tremur continuu.

Scoțianul se plecă spre subofițer.

— Spune-i lui Riley să vină la mine !

Cîteva secunde mai tîrziu ordonanța croindu-și drum printre oameni, ajunse în dreptul șefului său.

— Vino să iei puțin aer. Mi se pare că ai nevoie !

Urcară pe punte și se rezemară de bastiment. Aerul rece le biciuia fețele și stropi de apă îi plesneau din cînd în cînd.

— Ei, Riley ?

Omul plecă ochii, fixînd vîrful bocancilor.

— Rău de mare ?

— N... nu !

Fitzpatrick, care nu era foarte înalt, avea aproape aceeași talie cu agentul său de legătură. Îl privi cu ochii

săi extraordinar de albaștri, de un albastru de porțelan, care contrasta cu tenul său trandafiriu.

— Frica ?

Riley reîncepu să tremure. Degeaba își vîra mîinile în buzunarele pantalonilor de luptă, căci se vedea pînza tremurînd. Stropi de sudoare îi apăreau pe frunte și cu tot vîntul se mențineau cîteva secunde.

— Cam rău, Riley, că nu reușești să te controlezi.

Celălalt ridică spre el o privire înfricoșată.

— Contam pe tine. Nu numai ca luptător, dar și ca prieten.

Vocea lui Fitzpatrick era caldă, cu inflexiuni afectuoase. Agentul de legătură se arătă mirat.

— Voiam să-ți cer un serviciu

— Da, *Sir*.

— Dar mă întreb dacă ai să poți să mi-l faci.

Riley înghiți cu greutate.

— Se împlinesc doi ani de cînd sîntem împreună, nu-i așa ?

— Da, *Sir*.

— Am cunoscut zile și bune și rele. Asta creează niște legături, nu-i așa ?

Riley aprobă cu un semn al capului. Fitzpatrick îl văzu contractîndu-și maxilarele și ghici că strîngea din pumni.

— Uite ce e ; totul poate să se termine cu bine, dar pot să mă aleg cu glontele cel rău, acel care te lasă paralizat pe un mic fotoliu ! Atunci, Riley, aș vrea să te rog să-mi faci un serviciu. Cînd am să spun...

— Da, *Sir* !

— Să fii bun să-mi tragi un glonte în cap !

— Dar, *Sir*...

— Nu discuta ! Da sau nu ?

Fitzpatrick văzu ochii ordonanței umezindu-se.

— Da sau nu ? repetă el.

— Aveți cuvîntul meu.

Locotenentul se scutură.

— Perfect ! Deci nu ai decît să mă urmezi cînd va începe pîrîiala ! Pe chestia asta, spuse el cu un ton vesel, coboară, deschide ranița și adu-mi *kilt*-ul !

Pipăi postavul pantalonilor de luptă și adăugă ridicînd capul :

— Doar n-am să debarc în Franța în ținuta asta !

Riley coborî din nou în cabină și numai cînd deschise ranița locotenentului își dădu seama că mîinile nu-i mai tremurau.

Se lăsase noaptea. Era puțin peste ora douăzeci și clipa dislocării sosise.

Cel de-al doilea distrugător începu să vireze la tribord, depărtîndu-se de vedete, după care se lăsă depășit de el. „Carul“ continua să înainteze drept în față cu viteză redusă. Era deocamdată nava din frunte. Distrugătorul de comandă se oprise, timp în care urma să se desprindă vedeta-canonieră pe care o remorca.

În clipa cînd ajunse bord la bord cu distrugătorul, Greenwood trecu primul peste scara din corzi aruncată peste bord. Coborî scările cu spatele, după care sări pe punte și ridică ochii. Îl auzi pe O'Mahory dînd ordine grupului de comandă. Două minute mai tîrziu, irlandezul Jenkins și doisprezece oameni coborau și ei la rîndul lor.

Echipajul distrugătorului se înghesuia la parapet în timp ce, pe canoniere, oamenii din comando se aliniau paralel cu bordul, ca pentru o paradă navală.

O ultimă siluetă întunecată se angajă pe scara de corzi și Forbes se regăsi la stînga lui Greenwood.

— Dă-i drumul ! strigă el aspirantului care comanda nava.

Vedeta alunecă cîteva secunde la un metru de corpul distrugătorului, după care viră la tribord pentru a se îndepăra de vas.

Atunci, fără o comandă specială, numai pentru că simțeau nevoia, marinarii distrugătorului lansară trei urale răsunătoare. Ele izbucniră în noapte, ultime dovezi de prietenie și stimă aduse de oameni altor oameni, care mergeau poate la moarte.

O'Mahory, prea emoționat, uită să răspundă și, cînd oamenii din comando își dădură seama că rămăseseră muți, era prea tîrziu, masa întunecată a distrugătorului se estompa în noapte.

Greenwood ridică gulerul canadienei, privi către larg unde se forma convoiul și atinse brațul lui Forbes.

— Vezi, Dave, data viitoare cînd vom coborî de pe vedetă va fi altfel. Caută, amirale, cel puțin atunci să nu ratezi intrarea în port !

CAPITOLUL VII

Locotenentul Desmond Terrace, în vedeta din capul grupului, nu avea rău de mare.

Hula care zguduia din ce în ce mai mult ambarcațiunile îi amintea de regatele la care participase înainte de război, atît sub culorile clubului său cît și sub cele de la Cambridge.

Marea îl atrăsese dintotdeauna și cîteodată i se întîmpla să regrete că nu intrase la Școala de Cadeți.

„În fond, se gîndea el, dacă făceam Școala Navală eram poate în locul ofițerului care-mi comandă vedeta..."

Se ghemui și mai mult pe banchetă, își întinse picioarele și privi la partida de dame care se juca la stînga sa.

Un miros greu de ulei supraîncins se amesteca cu cel al diferitelor tutunuri fumate de oameni. Marinarii fraternizau cu „pifanii“ și o prietenie inter-arme se închegase încă de la pornire.

Camuflaje protectoare, dispuse pe suprafața hublourilor, le obturau cu grijă permițînd un iluminat discret în interior.

Desmond Terrace se interesa de mișcarea care urma. Radiotelegrafistul său, un blonziu mărunțel, era acum în avantaj. Juca cu negrele și avea maximum de pioni în spate. În schimb, rîndul al doilea era mai răsfirat și trebuia să se străduiască să astupe un gol în centru.

Terrace era gata să intervină. Cu ochiul realist al omului care nu e angajat, vedea clar capcana pe care adversarul o punea la cale. Avea trei pioni albi avansați și era vădit hotărît să sacrifice doi din ei care erau mai în față, în partea stîngă a tablei, pentru a face damă.

— Ce-ați face în locul meu, *Sir?* întrebă radiotelegrafistul.

Locotenentul, cu un zîmbet care-i înveseli figura cam tristă, pe un ton hazliu, zise :

— Prea tîrziu ! cred că...

Se întrerupse, lăsînd fraza în aer. Dintr-o dată tabla de joc și configurația pionilor luă cu totul altă dimensiune. Cei negri așezați în apărare, cu golul acela în față, deveneau un port cu estuarul său. Pionii albi care căutau să se infiltreze și după aceea să facă damă, gata să sacrifice doi dintre ai lor, se asemănau ciudat cu acele vedete care nu vor întîrzia să înceapă o mișcare identică.

— Spuneați, *Sir?*

Terrace se scutură.

— Nimic... sau mai degrabă da ! Trunck, spuse el arătînd spre adversarul radiotelegrafistului, e pe cale să-ți aplice o foarte frumoasă lovitură de comando !

Negrele luară două albe una după alta, după care fu rîndul lui Trunck. Luă un prim pion, un al doilea, un al treilea și făcu damă.

Radiotelegrafistul contemplă o secundă măcelul care se produsese. Terrace îl simțea dornic să reacționeze. Indiscutabil, Trunck era mai talentat, avea reflexe mai bune și mai ales știa să facă un plan de bătaie. Micul radiotelegrafist avu atunci o reacție brutală. Terrace îl văzu cum pierde la repezeală încă doi pioni. Dama albă se găsea în acel moment în retragere și cum ajunsese la marginea inferioară a „canalului" care-i permisese să se infiltreze în apărarea negrelor fu înghițită de un pion așezat în flanc.

Terrace avu deodată o strîngere de inimă. Un presentiment îl făcea să întrevadă că și el va încerca să facă damă peste cîteva ore, dar că nu va reuși să iasă din capcana în care se va afunda.

Își privi mîinile foarte îngrijite ca întotdeauna ; apoi încetă să se mai intereseze de joc și închise ochii. Ca un bun avocat ce era în viața civilă, studiase cu meticulozitate dosarul. Nu numai pe hîrtie dar și pe machetă. Era în stare să traseze fără ezitare itinerarul pe care aveau să-l urmeze. Macaralele pe platformele lor, încrucișările de străzi, cheiurile îi deveniseră familiare.

— De acord ! spunea Trunck cu toate că ajunsese să-și facă damă ; m-ai bătut, dar acordă-mi revanșa !

— „Revanșa..., se gîndi Terrace ; cînd o vom avea, dacă ratăm lovitura ?"

Redeschise ochii, își privi oamenii care începeau să-și închidă ranițele, armele negre îngrămădite, lădițele cu explozibil din echipamentul echipelor de sabotaj. Ascultă fîșîitul continuu al mării alunecînd sub burta vasului și zgomotul sacadat al motoarelor care băteau ca o inimă enormă.

Locotenentul își consultă ceasul. Nu era încă ora douăzeci și două. Așteptarea avea să devină din minut în minut și mai grea. Terrace ar fi vrut să fie deja în estuar, să trebuiască să acționeze, să dea ordine, să lupte...

Prefera orice acestui răgaz pe care „mecanismul" războiului li-l acorda.

Convoiul înainta cu douăsprezece noduri, într-o noapte adîncă, neagră, cu un cer acoperit, fără stele. Distrugătoarele de escortă începeau acum să patruleze pînă în zori în largul portului Saint-Nazaire, care era numai la cincizeci de mile. Ca niște buni cîini ciobănești, vor încerca, odată cu primele licăriri ale zorilor, să regrupeze vedetele care ar reuși să fugă din capcana ce avea să devină estuarul Loarei.

— Ești sigur de direcție, Dave ?

Forbes se întoarse. Fața sa apăru în lumina pupitrului de citire a hărților. Greenwood văzu trăsăturile încordate ale tovarășului său.

— În principiu, ar trebui să ajungem în curînd la punctul E.

O ușoară abureală masca geamul încăperii, pe care un om din echipaj îl ștergea cu o cîrpă. Locotenentul de marină stătea lîngă timonier, dîndu-i ordine la intervale regulate.

Greenwood vedea atunci cum acesta rectifica direcția vasului manevrînd ușor comanda hidraulică. În urma lor, armada de debarcare se înșira pe aproape o milă cu vedetele care se profilau scunde, pe două coloane, de o parte și de alta a „Carului". Te făceau să te gîndești la o haită de cîini de vînătoare așteptînd momentul să li se dea drumul.

Pe pasarela vedetei-canonieră, erau momente lungi de liniște, întrerupte numai de ordinele laconice date de

locotenentul de marină. Greenwood nu mai simţea nevoia să vorbească. Aprecia calitatea tăcerii și se simţea atît de aproape de Forbes încît aproape că-i urmărea gîndurile.

Problema nu era încă debarcarea. Nu era vorba de a ști care va fi reacţia nemţilor sau rezultatele efectului surpriză, ci, mai prozaic, de a-și găsi drumul. Toată pregătirea operaţiei, săptămînile de antrenament, nopţile de studiu și toate speranţele legate de ele puteau fi anihilate de o singură eroare de calcul. Cîteva grade în plus sau în minus și totul era pierdut. Niciodată armada n-ar mai putea găsi intrarea estuarului și mai cu seamă linia bancurilor de nisip și de mîl printre care trebuia să se strecoare pentru a sui pe Loara.

— Deschideţi ochii ! *El* este prin împrejurimi, ar trebui să-l vedem în curînd !

El nu era un necunoscut pentru Greenwood. Era vorba de *Drake* și echipajul său, cu comandantul acela bărbos și încăpăţînat, care ar fi vrut din toată inima să scufunde torpilorul german cu ocazia recunoașterii pe care o făcuseră asupra orașului Saint-Nazaire.

Acum submarinul avea să le servească drept ultimă baliză. Acesta era punctul E. De aici începînd, de la poziţia navei *Drake*, Forbes va începe apropierea, ultima, cea care-l va conduce la obiectiv.

— Tribord ?

— Nimic, domnule comandant !

— Babord ?

— Nimic, domnule comandant !

— Reduceţi la zece noduri !

Greenwood căsca ochii ca și Forbes și tot încercînd să zărească submarinul ajungeau să aibă un fel de miraj. În fiecare moment apărea o formă, dispărea, revenea, reapărea la babord. Nu dura nici o fracţiune de secundă, dar era suficient pentru a le pune nervii la încercare.

Forbes, cu capul plecat, își consultă ceasul care arăta ora douăzeci și două și douăsprezece minute. Nu erau încă în întîrziere, dar dacă trebuiau să se mai învîrtească în loc pentru a repera nava *Drake*, nu vor mai reuși să intre în estuar la douăsprezece treizeci cum era prevăzut.

— Probabil c-am navigat prea mult spre Est, Richard, suspină el privind spre Greenwood.

Se întoarse către locotenentul de marină.

— Verificați direcția !

— Începînd de la plecare, domnule comandant ?

Întrebarea era idioată. Era gata să înceapă să înjure, dar se stăpîni.

— Nu ! De cînd am părăsit distrugătoarele !

Locotenentul se aplecă peste harta pe care trasase drumul parcurs.

— Am navigat spre...

— Inutil ! îl întrerupse Forbes. Ești un mare șef ! Uite, acolo în față !

Locotenentul se ridică. La o jumătate de milă numai, un scurt semnal luminos apărea în noapte.

— Ești sigur că e *Drake* ? întrebă Greenwood.

— Și încă cum ! Ne transmite. D-uri la intervale de cinci secunde și nu văd cine altul s-ar distra s-o facă !

Vocea lui Forbes își regăsise tonul obișnuit. Comandantul naval al „Operațiunii Carul Mare" putea fi mulțumit. Nu numai că sosise la timp în punctul E, dar mai cu seamă nu avea de corectat direcția și deci nu trebuia să piardă timp pentru a se replasa pe traseu.

— Amirale ! Felicitările mele și cele mai umile scuze pentru că m-am îndoit o clipă de capacitățile tale !

— Opriți convoiul !

Locotenentul repetă ordinul transmisionistului care, cu ajutorul semnalului optic, comunică mesajul comandanților vedetelor și „Carului".

— Transmiteţi situaţia navei *Drake* !

Greenwood zări din nou o succesiune de fulgere albe plecînd de pe puntea canonierei.

Cîteva secunde mai tîrziu, se găseau lîngă flancul drept al oraşului, a cărui pasarelă ieşea din apă.

Greenwood şi Forbes, care coborîseră pe puntea vedetei-canonieră, îl puteau vedea pe comandantul submarinului, în picioare, cu faţa luminată de jos în sus. Barba sa, în colier, îi dădea înfăţişarea unui faun care s-ar fi rătăcit în Atlantic.

— Ce mai faci, Neptun ? întrebă Greenwood.

Comandantul submarinului ridică degetul gros.

— E plăcut să lucrezi pentru dumneavoastră, *Sir* ! Respectaţi orarul mai ceva ca la *British Railways* [1]. La ultima mea permisie, trenul a avut...

Forbes interveni :

— Nu vreau să te jignesc, dragul meu, în clipa de faţă nu ne interesează permisia dumitale cîtuşi de puţin ! Saint-Nazaire pe unde vine ?

— Urmaţi aceeaşi direcţie, şi peste treizeci şi una de mile, ajungeţi la jucărie !

— Perfect, Rockwell ! Continuaţi să transmiteţi D-urile pentru ca restul convoiului să se alinieze după voi şi...

Forbes încrucişă degetele şi le mişcă în dreptul feţei.

— ...Şi pe mîine !

Comandantul submarinului scoase boneta şi o flutură deasupra capului.

— Domnule maior Greenwood ! strigă el în noapte ; n-am scufundat torpilorul mai deunăzi, dar de data asta voi reuşi ! Sînt cinci la Saint-Nazaire şi m-ar mira ca, după vizita dumneavoastră, unul din nătărăii ăştia să nu vrea să ia puţin aer de mare.

---

[1] Căile ferate Britanice (N. tr.).

Vedeta canonieră își reluase mersul înainte și Greenwood, în picioare pe pasarelă, părea a țîșni din mare în mijlocul fulgerelor pe care le lansa semnalizatorul optic.

— Transmiteți către toate navele, arderea dosarelor! ordonă Forbes.

Greenwood își dădu seama în clipa aceea că, de aici înainte, erau singuri. Încetul cu încetul tot ceea ce fusese existența lor, tot ce-i lega de viață dispăruse; coastele Angliei mai întîi, avionul bazei de coastă după aceea, distrugătoarele mai tîrziu, și în sfîrșit, acum, vasul *Drake*... Erau singuri de acum încolo pe mare, învăluiți de întuneric și ultimele lumini pe care aveau să le vadă în curînd în noapte vor fi cele ale tunurilor de la Saint-Nazaire.

La orele douăzeci și trei și treizeci, cînd vizibilitatea era tot atît de redusă, vocea lui Forbes izbucni ca un trăznet:

— Către toate navele: la posturile de luptă!

La bordul canonierei se auzi sunetul răgușit al sirenei. Peste zece secunde același semnal se va da la bordul vedetelor și al „Carului".

Îndată puntea începu să prindă viață. Siluete încinse cu centuri de salvare, cu casca plată pe cap — castronul de bărbierit cum îi spuneau oamenii — invadară puntea. Scoteau husele care acopereau tunurile de 20 mm, suporturile mitralierelor și lăzile de muniții.

Greenwood și Forbes se echipau, în timp ce Troy Jenkins și O'Mahory adunau în spațiul dintre punți grupul de comandă. Febra acțiunii apropiate eliberase oamenii comandoului de neliniștea așteptării. Mai aveau o oră în fața lor înainte să pătrundă în estuar, dar de astădată aveau posibilitatea să se miște, să rupă liniștea și să iasă din starea de semi-amorțeală provocată de călătorie.

Dintr-o dată, pe toate navele, începu o activitate de furnicar, un zumzet ca de stup de albine.

O'Mahory își regăsise tăria vocală și cu gesturi mari din baston zorea personalul.

— Verificați-vă încărcăturile de explozibil ! Strîngeți curelele echipamentului ! Cine m-a procopsit cu asemenea momîi ? Dați-i zor, *boys !* Fetele vă așteaptă cu ghirlande de flori !

În jurul lui oamenii se agitau, strigau. Clinchetul armelor se confunda cu cel al benzilor de mitralieră pe care servanții le derulau pe punte, în jurul postamentelor *Lewiss*-urilor. Unii închideau chiulasele, iar zgomotele percutoarelor de oțel pocnind în gol în țevile pistoalelor mitralieră produceau un sunet limpede, aproape vesel.

— *Sir !* Scoțienii întreabă dacă pot să-și îmbrace *kilt*-urile.

O'Mahory se uita la căpitanul Jenkins căruia îi pusese întrebarea. Troy Jenkins fu tot atît de surprins pe cît de nedecis părea O'Mahory.

— Ca să facă ce ?

Irlandezul se scărpină în chica sa roșcovană strecurîndu-și degetele pe sub cască.

— Pretind că sînt incapabili să lupte în pantaloni ! Spun că așa e de secole la ei !

— De acord, O'Mahory ! Să respectăm tradiția, dar pentru numele lui Dumnezeu să-și scoată bonetele cu fundulițe !

Jenkins încruntă sprîncenele privind la sergentul major:

— Sper că nici unul din acești domni nu s-a îmbarcat cu cimpoiul ?

Un zîmbet larg apăru pe fața congestionată a irlandezului.

— Există unul la bordul vedetei locotenentului Fitzpatrick.

Troy Jenkins tresări.

— Dumnezeule mare !

— Liniștiți-vă, *Sir* ! E pentru a cînta din el după, nu în timpul !...

Dintr-o dată se auzi în depărtare un zgomot continuu. Semăna cu o furtună. Vîntul care sufla din față le aducea ecoul unui huruit de motoare de avion. Erau probabil mai multe escadrile, judecînd după intensitatea volumului sonor.

— De data asta, O'Mahory, e serios !

Irlandezul ridică spre ofițer ochii săi rotunzi care aveau cîteodată reflexe nostalgice.

— Pot să vă întreb, *Sir*, dacă-i vorba de avioanele *Fritz*-ilor sau de-ale noastre ?

— Este R.A.F.-ul, Stan ! Efectuează raidul de diversiune !

Jenkins îl văzu pe irlandez umflîndu-și pieptul gata să strige.

— Fără urale intempestive, sergent ! Veghează la mîntuirea Imperiului ! Mă duc pe pasarelă lîngă comandant.

Cînd ajunse lîngă Greenwood, Jenkins descoperi dintr-o privire, prin geamul cabinei, cerul Saint-Nazaire-ului care se aprindea. Prin ceața ușoară se vedeau ridicîndu-se fascicolele reflectoarelor antiaeriene, săgeți imense care măturau noaptea în căutarea prăzii. Cîteva clipe mai tîrziu jerbe mari colorate, roșii și verzi, desenau largi orbite sclipitoare. La baletul multicolor al proiectilelor trasoare ale antiaerienei se adăuga acum țăcănitul, ca fond sonor, care le parvenea cu puțină întîrziere.

Jenkins observă figura încordată a lui Greenwood.

— Merge, șefule ! Băieții sînt aici ! spuse el dîndu-i un ghiont.

— Că sînt e adevărat, dar ce naiba fac cu bombele lor ?

— Uite, anunță Forbes, iată una !

Într-adevăr, un zgomot mai înfundat răsună în depărtare.

— Alta ! Și a treia !

Trăsăturile lui Greenwood, care se destinseseră, se contractară din nou. Se auzea din ce în ce mai distinct huruitul motoarelor, dar numai țăcănitul sacadat al antiaerienei creștea în intensitate.

— A patra ! anunță Jenkins în momentul exploziei.

Greenwood se înfurie.

— Dumnezeule ! Ce naiba fac ? I-am cerut lui Horrace un bombardament, un covor de bombe, un foc de iad, nu o țîrîială cu picătura !

Forbes nu spuse nimica. Împărtășea temerile lui Richard Greenwood. Trebuia ca apărătorii Saint-Nazaire-ului să fie înnebuniți de ochi, de urechi, să fie obligați să se uite pe cer, să se tupileze în adăposturi, pentru a le permite să suie pe Loara.

Auzeau avioanele învîrtindu-se deasupra, descriind înaintea lor largi cercuri concentrice, dar nu percepeau decît tirul turbat al antiaerienei.

— Ora ? întrebă Forbes.

— Unu și trei minute !

Forbes, aplecîndu-se, zări coasta, malul nordic al Loarei care se arcuia la orizont, începînd de la Capul Evei în direcția satului Villès-Martin și a avanportului.

— Poziția ?

— Abordăm la bancul Chatlier, anunță locotenentul de marină, curent puternic care ne împinge spre mal, domnule comandant !

— Cîrma la cincizeci ! Viteza : zece noduri !

Toți, reținîndu-și respirația, împărtășeau aceeași teamă. În cîteva minute se vor angaja deasupra bancurilor de nisip. Vedetele nu vor avea probleme, dar „Carul“ va avea, pe alocuri, mai puțin de doi metri sub chila sa.

Bombardamentul de diversiune se rezuma la un raid sportiv. Greenwood avea impresia că R.A.F.-ul încerca să bată recordul de distanță în circuit închis.

— Ce mama dracului fac ăștia !

Forbes se întoarse și, cu o voce nefiresc de calmă, spuse :

— Mai sus de șase sute de picioare, trebuie să fie ca-n vată. Fără vizibilitate ezită să bombardeze orbește.

Greenwood dădu din cap.

— Posibil, în orice caz, noi avem...

Lăsă fraza neterminată. Forbes și Jenkins știau la ce se gîndea. Greenwood mai avea în urechi vocea lui Mac Kawley.

„Dacă pentru un motiv oarecare, bombardamentul de diversiune nu dă rezultatele scontate, dacă din cauza condițiilor meteorologice bombardierele nu vor putea să-și lanseze bombele, îți va reveni ție, Greenwood, și numai ție, hotărîrea de a anula misiunea !"

Își mai amintea de gestul punctat cu cravașa cînd colonelul adăugase :

— Și te sfătuiesc călduros s-o faci, căci, fără o diversiune eficace, „Carul Mare" ar fi o sinucidere.

Greenwood simțea nevoia să fie singur pentru a reflecta. Forbes și Jenkins îl văzură ieșind, coborînd pe punte și sprijinindu-se de parapet.

— Care e părerea ta, Dave ? întrebă Troy Jenkins.

Locotenentul interveni.

— Domnule comandant, „Carul" a atins fundul !

— Ce ?

— La început a trecut, dar pe la mijloc chila a atins !

— Nisip ?

— Nu, mîl !

— Se înfundă cu spatele ?

— Da, domnule comandant.

Forbes presupunea că Pașa „Carului“ se gîndise la asta. Totuși, pentru a fi cu conștiința împăcată și pentru că simțea nevoia să comande fie numai și ca să nu se mai gîndească, ordonă cu un ton sec :

— Transmite-i : masați echipajul și comandoul în față și încercați să trageți cu cabluri la tribord spate !

— Bine, domnule comandant !

Jenkins îl văzu pe locotenent dînd ordine transmisionistului, după care îl observă pe Forbes, ale cărui degete băteau măsura pe hartă.

Silueta înaltă a lui Greenwood se încadră în ușă.

— Ce ai hotărît ? întrebă Jenkins.

— Ce se petrece ? se interesă Greenwood.

— „Carul“ e în rahat ! urlă Forbes fără să întoarcă măcar capul.

— Eșuat ?

— Exact.

Greenwood își trecu mîna prin păr, un zîmbet îi flutură pe buze, iar cînd ridică privirea, Jenkins văzu că-i sclipeau ochii.

Forbes se întoarse și zise cu un ton sec care-l miră pe ofițerul adjunct al lui Greenwood.

— Bombardamentul a eșuat ! „Carul“ e pe burtă ! Am oprit convoiul !

Făcu o pauză.

— Ei, ce-ai hotărît ?

Greenwood îl fixă în ochi pe Forbes.

— Încă nimic.

— Operațiunea continuă, da sau nu ? Trebuie să știm ! Dacă o anulezi, mă servesc de bărcuța asta ca de un remorcher, și dacă e nevoie, pun și șase vedete să tragă de „Car“. M-ar mira să nu-l scot de aici așa !

Greenwood nu răspunse. Forbes era încordat la maximum. Jenkins observă figura liniștită a șefului său.

În urma lor Pașa „Carului“ trebuia să lupte pentru a-și scoate nava din strînsoarea mîlului.

Forbes insistă.

— Cred că n-ai înțeles bine, Richard !

— Ba da !

— Atunci ?

Figura transmisionistului apăru în capul scării pasarelei.

— Pornește, domnule comandant ! A reușit să iasă !

Greenwood oftă adînc, privind spre Forbes, Jenkins și locotenent.

— Iată răspunsul la întrebarea ta, Dave : „Carul“ vrea să continue. Cu sau fără R.A.F., continuăm !

Douăzeci de minute mai tîrziu, flotila putea fi văzută de la instalațiile portuare. Avioanele se mai roteau sus pe cer, dar antiaeriana își rărise tirul. R.A.F.-ul întreprinsese un fel de rond de onoare și acum pleca.

Convoiul arbora încă pavilionul german. Oare asta îl înșela pe comandantul portului ?

Luna, care mai adineauri refuzase cu încăpățînare să apară în ajutorul bombardierelor, lumina acum fluviul. Un vînt dinspre Est gonea norii de deasupra orașului lăsînd să apară stelele. Păreau că ies din sipetele lor începînd să sclipească cu o mie de focuri.

— E de necrezut, murmură Jenkins, trebuie totuși să ne vadă !

Greenwood aprobă trăgînd din pipa stinsă. Simțea pe buze gustul dulceag al tutunului.

— Atunci, vrei să-mi spui de ce nu trag încă în noi ?

Greenwood rîse în barbă.

— Adu-ți aminte, Troy, de cuvintele iubitului nostru Horace :

„Este o treabă de smintiți, montată de niște smintiți pentru alți smintiți...“ Niciodată comandantul trupelor din

Saint-Nazaire nu va putea crede că în acest moment un comando intră în propriul său port ca să-i facă de petrecanie și defilează fără rușine sub nasul tunurilor sale!

Brusc, un reflector imens se aprinse prinzînd în fasciculul său partea dinainte a vedetei-canoniere de comandă.

Greenwood și Forbes săriră pe punte.

— E rîndul tău să intri în joc! spuse Forbes subofițerului cu transmisiunile.

Marinarul începu să transmită cu ajutorul semnalizatorului un lung mesaj redactat în germană utilizînd codul furnizat de *Naval Intelligence Service* [1].

— Nu te grăbi!

Subofițerul își transmitea textul literă cu literă: „D.I.N. O.R.D.I.N. T.R.E.B.U.I.E. S.Ă. I.N.T.R.A.M. Î.N. P.O.R.T. P.E.N.T.R.U. R.E.P.A.R.A.Ț.I.I. A.V.A.R.I.I..."

Așteptară cîteva clipe îngrijorați. Era într-adevăr o chestie de șansă. Dacă mesajul părea suspect, „Carul" nu va ajunge niciodată la obiectiv.

Cu inima bătînd, Greenwood văzu două semnale scurte plecînd de la ceea ce trebuia să fie o cazemată a avanportului.

— Ce povestesc?

— Spun „de acord"! anunță cu o voce surdă transmisionistul.

— Uf! făcu Greenwood întorcîndu-se.

De pe malul de Sud, dintr-o dată, flăcări lungi țîșniră din țevile bateriilor de coastă.

— Transmiteți-le repede că trag în prieteni!

Transmisionistul se întoarse, trimise indicativul, și apoi semnalul convențional de confuzie. Focul încetă cîteva secunde mai tîrziu. Nu fusese un tir precis, ci mai de-

[1] Serviciul de contrainformații al marinei (N. ed. fr.)

grabă lovituri de avertizare. Greenwood își dădu seama că trebuie să cîștige timp.

— Repetă primul tău mesaj ! Distrează-i !

Se urcă din nou pe pasarela de comandă, urmat de Forbes, care acum nu mai avea conducerea operațiunilor. Îl adusese pe Greenwood pînă la Saint-Nazaire. Acum maiorul Richard Greenwood avea întreaga responsabilitate a „Carului Mare".

Totul avea să se joace pe minute. „Carul" mai avea circa opt sute de metri de parcurs pentru a se găsi în fața ecluzei.

— N-o să dureze, mormăi Jenkins, vor reacționa.

Ridică ochii către ceasul electric. Arăta ora unu și douăzeci și opt. Pe toate vasele flotilei, oamenii erau la posturile de luptă. Servanții în spatele mitralierelor aveau degetul pe trăgaci, gata să deschidă focul. Nu o vor face decît la comandă și Greenwood aștepta ultima clipă pentru a se demasca.

Vedea acum rada din Saint-Nazaire, distingea clar avanportul, digul estic, pintenul pe care îl forma Vechiul Dig și, în umbră, masa întunecată a Intrării Vechi. Nu mai era macheta de ipsos care-l obsedase timp de săptămîni, ci orașul Saint-Nazaire, macheta *sa*, care curînd va fi luminată.

Pînă la urmă, nemților li s-a părut probabil ciudată manevra acestei flotile care nu se oprise după loviturile de prevenire. Niște vase prietene s-ar fi oprit și ar fi coborît o șalupă care să ia contact cu autoritățile portului.

Malurile fluviului se aprinseră dintr-o dată. Într-un zgomot asurzitor, bateriile de coastă începură să bubuie și limbi lungi de foc străpunseră noaptea.

— Înălțați pavilioanele de luptă ! Viteza optsprezece noduri ! Tuturor, vînătoare bogată ! strigă Greenwood în interfon.

În cazematele lor, observatorilor germani nu le venea probabil să-și creadă ochilor : fanioane albe se ridicau pe catargele vedetelor și al „Carului". În lumina orbitoare a proiectoarelor și sub tirul bateriilor de coastă, flotila comandoului înainta spre obiectiv.

Un vînt ușor făcea să pocnească în vîrful catargelor culorile lui *Royal Navy*. Asta însemna curaj, mîndrie și provocare totodată...

CAPITOLUL VIII

În cîteva minute, vedetele, cu viteza maximă, vor rupe formația și se vor năpusti spre punctele de debarcare.

Loara semăna cu o arenă luminată din toate părțile. Reflectoarele bateriilor germane concentrau fascicolele lor albe asupra flotilei care, sub grindina de oțel, continua implacabil să înainteze spre port.

De pe fiecare mal porneau lungi jerbe de proiectile, trasoare roșii și verzi, care se înfigeau ca niște suliițe în corpul vaselor sau cădeau asupra oamenilor din grupele de asalt, culcați pe burtă în dosul parapetului „Carului".

Jeffries Gordon, stînd lîngă Pașa vasului, aștepta momentul, ce nu avea să întîrzie, cînd va da semnalul de atac cu care-și va duce oamenii la asaltul bateriei de tunuri ce apăra Forma-Ecluză. În semiîntuneric, Gordon părea și mai înalt și mai slab, semămînd din ce în ce mai mult cu un cocostîrc.

Întorcîndu-se, vedea în spatele lui încrucișarea traiectoriilor luminoase care porneau de pe vedete cu cele ale cazematelor portului.

Pe puntea „Carului" turela de 75 mm scuipa flăcări de un roșu aprins, în timp ce oamenii din comando și

servanţii armelor automate încercau să se pună la adăpost de schijele care treceau şuierînd deasupra capetelor lor.

Vedeta-canonieră de comandă se dăduse la o parte pentru a lăsa vedetele să treacă, în timp ce tirul adversarilor se concentra asupra butoiului de pulbere, care era distrugătorul trucat.

O succesiune de mici ciuperci negre, brăzdate de fulgere, explodau pe punte. Lovituri de trăznet zguduiră suprastructurile „Carului".

Instinctiv, Jeffries Gordon băgă capul între umeri. Pe puntea din faţă, măturată de rafalele gloanţelor, se auzeau ţipete, gemete, care se amestecau cu comenzile de tir ale şefilor de baterii.

Umbrele diforme, fantomatice ale răniţilor, sau ale celor încă teferi dansau un balet halucinant, în mijlocul căruia infirmierii şi brancardierii se agitau ca nişte demoni. De pe punte, unde se zbăteau primele victime ale Operaţiunii, suia un miros de pulbere şi de sînge. Mirosea a încins, a cauciuc ars şi a păcură.

Indiferent la vacarm, Paşa „Carului" îşi conducea impasibil nava pe ultimul său parcurs. Jeffries Gordon era subjugat de voinţa, de energia pe care o citea pe faţa comandantului. Se simţea că pentru el Operaţiunea lua în acest moment cu totul altă semnificaţie.

„Carul" nu era numai un butoi cu patru tone de pulbere, dar mai întîi de toate un vas. Şi pentru un om al mării, acesta avea un suflet. „Carul" era condamnat, desigur, dar lui îi revenea sarcina să-l ajute să moară bine. Trebuia să reuşească să-l menţină, încă cîteva minute, timpul necesar ca să parcurgă ultimii metri din viaţă.

Vocea Paşei se ridică perfect calmă.

— Cîrma la cincizeci !

Vasul răspunse imediat solicitărilor omului de la cîrmă.

— Viteza douăzeci de noduri !

Un huruit sonor suia din pîntecul „Carului". Tablele de oțel vibrau. Etrava ridica jerbe de spumă scînteietoare.

O nouă serie de lovituri atinse vasul măturînd încă o dată puntea din față. Turela, lovită în plin, explodă cu o enormă bulă de foc. Oameni proiectați în aer se rostogoleau, căzînd apoi ca niște marionete dezarticulate. Supraviețuitorii se retrăgeau spre spate, în timp ce Pașa, la fel de impasibil, dădea ordine :

— La stînga, douăzeci și cinci !

Pașa întoarse capul spre Jeffries Gordon.

— Cred că am dat ultimul meu ordin.

Cu mîna arătă masa neagră care părea că le vine în întîmpinare. Din cînd în cînd, lumina unui reflector făcea să lucească plăcile enorme de oțel. Obiectivul era aici, drept în fața lor. Masiv și impresionant, prin sacrificiile consimțite pentru a-l atinge.

— Cred, spuse el, că a sosit timpul să ne pregătim pentru faza finală.

Gordon îl văzu scrutînd gigantica poartă a Formei-Ecluză. Dar îi era dat să mai dea un ordin. „Carul" trebuia să înfunde chesonul în centru, pentru a fi sigur că-l străpunge și totodată trebuia să nu astupe șenalul de la Intrarea Veche.

— La stînga, douăzeci !

Docil, „Carul" se conformă.

Se simți un mic șoc, urmat de un scrîjelit metalic de-a lungul corpului vasului.

— Am străpuns plasa anti-torpile..., constată calm Pașa.

Pe pasarelă, toți își țineau răsuflarea. Gordon vedea masa Ecluzei apropiindu-se. Avu în acel moment impresia că, ghicind ce-l așteaptă, docul uscat ieșea din bazin, încercînd să se salveze fugind înainte...

Un scrîjelit formidabil. Oțelul etravei se frecă de cel al chesonului. După care se produse izbitura titanică a „Carului", lansat cu douăzeci de noduri în masa imobilă a docului uscat. Timp de cîteva clipe, cele două forțe se înfruntară.

Oamenii din comando, masați pe puntea mijlocie din spate, fură trîntiți în momentul în care distrugătorul înfundă poarta. Avură apoi impresia că bătrînul vas își relua suflul, storcînd din vuietul motoarelor sale un spor de energie. Ca și oamenii de pe vedete care trebuiau să debarce în același timp la Digul Vechi și la Intrarea Veche, se aruncă înainte cu toată puterea. Toți simțiră saltul. Un minut mai tîrziu, o trosnitură le aduse la cunoștință că fusese deschisă o breșă. Li se păru atunci că partea din spate a „Carului" se ridică sub efectul eforturului.

În compartimentul mașinilor, mecanicii activau focurile. Trebuia ca puterea să fie, în măsura posibilităților, îndoită. „Carul" nu se putea mulțumi cu o breșă. Trebuia să mai forțeze, să o lărgească, să foreze oțelul ca o sondă, ca un burghiu gigantic. Manometrele de presiune indicau cota de alarmă.

În sala cazanelor, căldura îi înăbușea pe oameni, care, dezbrăcați pînă la brîu, șiroind de sudoare, încercau să dea vasului maximum de putere. Mai bine ca oricare altul, ei îl simțeau vibrînd, încordîndu-se, contractîndu-se. Făceau corp comun cu această masă vie, animată de o gigantică mișcare de înaintare. În această sală a mașinilor, care era totodată inima și pîntecul „Carului", aveau senzația că bătrînul distrugător înțelegea ce așteptau de la el. Să desfunde, să sfărîme, să sfîșie oțelul chesoanelor Ecluzei, cu tot mai multă forță, mai adînc, mai înainte, mai repede.

Mecanicii, lac de transpirație, uitau de propria lor oboseală, atenți la cea a vasului pe care-l auzeau gemînd. Un singur lucru conta pentru toți; să facă să înainteze această masă, s-o împingă, s-o ajute. Pentru acești oameni, în acea clipă, nu conta nimic altceva. „Carul" încasa efortul, șocul străpungerii. În anumite momente, la pupă, elicele ieșeau din apă, într-o învolburare de spumă, după care vasul se afunda. Înțepenit în față, se opintea asupra obstacolului.

Focurile tunurilor germane se concentrau asupra lui. „Carul" înainta, pătrundea în Forma-Ecluză metru cu metru. O forță îl împingea inexorabil înainte și în timp ce nu mai era decît un mastodont scuipînd foc din toate armele sale, etrava se înfigea în oțelul chesoanelor.

Se poticni totuși, atunci cînd pătrunsese vreo cinci metri.

— Activați focurile ! ordonă Pașa.

Ca și cum sufletul vasului auzise ultimul apel al comandantului său, „Carul" tresări. Într-un zgomot îngrozitor de mașinărie care se ambalează, motoarele începură să urle iar vasul fu străbătut de un lung fior. Pașa simțea sub mîna sa tremurul bătrînei carcase. Aceasta făcea tot ce putea. Fiecare scîndură a punților, fiecare bucățică a corpului navei era animată de o viață proprie și, de la catarge la elice, vibra, încordată, agresivă, chiar impresionantă.

O nouă trosnitură și zgomotul deveni insuportabil. „Carul" în înaintarea sa parcurse încă șase metri și apoi refuză să mai înainteze. Etrava străpunsese chesonul. Extremitatea punții din față forma o ieșitură în interiorul Formei-Ecluză.

— Și-a dat duhul ! murmură Pașa, mîngîind cu mîna peretele neted al cabinei de comandă.

Greenwood, de pe canonieră, văzu în acel moment scările de asalt coborînd de fiecare parte a „Carului". Ciorchini de oameni înconjuraţi de flăcări treceau peste bord începînd, sub rafale de gloanţe, să înainteze pe parapetul și pe talazul stîng al Ecluzei. La dreapta, comandourile lui Jeffries Gordon săreau pe pămînt pentru a încerca să reducă la tăcere bateria, care deschisese focul din apropiere, direct asupra laturii de tribord a „Carului".

De îndată ce Jeffries Gordon puse piciorul pe chei, și înainte chiar ca restul comandoului său să termine debarcarea, intui că nu se va mai întoarce. Nu din cauza numărului mare de rafale care explodau în jurul lui, ci datorită unui sentiment adînc, interior, pe care nu-l mai avusese niciodată pînă atunci. Era un fel de avertisment. Loial, destinul părea că-i spune : „asumă-ţi toate riscurile, Jeffries, e inutil să te menajezi, joacă, cîștigă și atunci voi interveni..." Zîmbi. În fond, era mult mai bine așa. Ar fi putut să simtă frica pătrunzîndu-l, să-i fie cald, să transpire. Din contră, lucid, știa la ce să se aștepte.

„Ca la pocker ; tot trăgînd cîte trei cărţi, ajungi la un moment dat ca brelanul să nu-ți mai intre !"

Se întoarse și zări la stînga sa Vechiul Bazin, în care vasele ancorate ţineau sub focul lor vedetele ce încercau să acosteze la Vechea Intrare.

— La ordin, *Sir !*

Jeffries se întoase brusc. Willouby, înalt, uscat, cu o faţă de cal, disciplinat cum nu e omenește să fii, încă puţin și i-ar fi prezentat grupa. Subofițerul aștepta ordinele.

Gordon simţi o ușoară amețeală cuprinzîndu-l. Ca și cum ar fi fost puţin beat.

— *Fritz*-ii au drăgălășenia să ne lumineze obiectivul !

Grupa, în picioare, în unghiul mort format de construcțiile biroului de control portuar neocupate la această oră, se pregătea să se demaște.

Jeffries indică oamenilor săi platforma situată la vreo patruzeci de metri de Forma-Ecluză, unde bateriile de 20 și 40 mm scuipau scurte flăcări, care, datorită rapidității tirului, creeau în jurul lor o zonă de lumină roșietică.

— Acolo ! Fără fleacuri, nici un prizonier ! Vom fi și așa destul de numeroși în momentul reimbarcării ! Înțeles ?

— Da, *Sir* ! răspunse Willouby îndreptîndu-și ținuta din obișnuință.

— *Boys... go !*

Comandoul țîșni. Gordon, cu corpul său mare încovoiat, rupt de mijloc, alerga înainte, avînd în stînga pe Baxter, un galez scund și solid, numai mușchi, cu picioare scurte, care juca aripă în echipa de rugby a satului său, și la dreapta pe Jones, cu un cap de dihor, cu accentul cockney și care, în viața civilă, se inițiia în meseria atît de neobișnuită de *bookmaker* în micile tripouri din Soho. În urmă, veneau Willouby și echipa de servanți ai bateriei cu un trăgător italo-englez la pușca mitralieră.

Străbătură spațiul descoperit de-a lungul cheiului și la capătul saltului se găsiră în apropierea platformei.

— Stop ! Aveți un minut să vă trageți răsuflarea și-i dăm drumul pînă la țintă ! anunță Gordon.

„Ținta“ era o baterie de 40 Bofors cu patru țevi, apărată de patru rînduri de sîrmă ghimpată, și de o rețea din cabluri extensibile, care se montează numai pe timp de noapte. Servanții, așezați pe mici taburete, de o parte și de alta a tunului, făceau corp comun cu acesta, mișcîndu-se împreună. În centrul platformei, un ofițer dădea comenzile de tir, în timp ce o echipă își trecea din mînă în mînă încărcătoarele în care se găseau cîte cinci pro-

iectile, gata a fi introduse în culoarele de alimentare ale tunurilor. Întreg ansamblul lua ca țintă „Carul" și concentra sub focul său ciorchinii de oameni care coborau pe scările largi de debarcare. Nemții nu puteau ști că era vorba de echipajul „Carului" care, în afară de echipa de distrugere, evacua vasul. Pentru ei, acești oameni cu căști și înarmați erau tot oameni de comando, la fel cu cei pe care încercau să-i împiedice să debarce din vedete.

Jeffries Gordon încheia darea ordinelor.

— Willouby, eu am să fac pe capra cu Jones și Baxter. După ce vom fi dat destul de furcă *Fritz*-ilor, e rîndul vostru să intrați în joc. Executarea !

Cei trei oameni alergară pînă la un bloc de beton care se găsea la vreo douăzeci de metri de platformă și se trîntiră pe burtă. În fața lor, tunurile continuau măcelul. Gordon nu putea vedea „Carul", dar i se părea că aude strigătele de-a lungul cheiului.

Observă rețelele de sîrmă ghimpată, remarcă șicanele care serveau celor trei santinele mobile să intre și să iasă de pe platformă. Trebuiau să scape de ele, înainte de a se ocupa de tunuri și servanții acestora.

Jeffries Gordon se tîrî pînă la Baxter.

— Cel din stînga, îi șopti el la ureche, e pentru tine ! Jones se va ocupa de cel din mijloc. Eu îl iau pe al treilea din extrema dreaptă ! Înțeles ?

Baxter aprobă din cap. Gordon se dădu înapoi și tot tîrîndu-se reveni să-și reia locul, după ce îi arătă santinela lui Jones.

Tunurile lansau salve de cîte cinci focuri, după care urma un timp mort, în care savanții introduceau încărcătoare noi.

Baxter tocmai începea mișcarea spre victima sa. Jones trebuia să aștepte ca el să-și termine primul salt și il

acoperea. Apoi era rîndul lui Gordon să-l acopere pe Jones. Pe el nu-l va acoperi nimeni.

Gordon îl văzu pe Baxter ridicîndu-se, sărind șanțul, culcîndu-se la pămînt, după care santinela păru a-și fi dublat volumul. În două rînduri, văzu brațul galezului ridicîndu-se și lovind. Din cauza zgomotului tirului, Gordon nu putea auzi. Cîteva secunde mai tîrziu simți plecarea lui Jones, înaintă cu trei metri, în așa fel încît să poată interveni, după care ucenicul *bookmaker* se hotărî să facă și ultimii pași. Era acum la un metru de santinela care se preocupa mai mult de tirul ucigător al tunurilor decît de supravegherea lor.

„Are haz ăsta!“ gîndi Gordon, auzind *schön*-urile și *wunderbar*-urile scoase de neamț la fiecare lovitură de tun.

Impactul proiectilelor, panica ce o provocau în mijlocul marinarilor de pe „Car“, moartea ce o semănau orbește aveau darul să-l înveselească. Bătea din picioare de bucurie.

— *So wunder...*

Nu apucă să termine. Exclamația i se opri în gît, întreruptă prompt de pumnalul lui Jones.

— Niciodată doi fără al treilea, spuse Gordon între dinți.

Se îndreptă spre santinela sa. În mod normal trebuia să-și calculeze mișcările, pentru a avea toate șansele de partea sa.

„La ce bun? se gîndi el; dacă mi-a sunat ceasul, asta nu schimbă nimic, și dacă nu, cîștig timp!“ Era la un metru de santinela germană, o vedea, o auzea respirînd. Cizmele cu ținte răsunau pe ciment. Omul nu avea firea expansivă a camaradului său. Din cînd în cînd, își agăța arma pe umăr de curea și își sufla în pumni.

Gordon trase aer în piept, își încordă mușchii și se ridică. Mîna sa stîngă se abătu pe gura neamțului. Cu genunchiul îl lovi în mijloc. Cu o mișcare rapidă, răsuci capul victimei într-o parte dezgolindu-i gîtul. Santinela se zbătu. Strînse mai tare, apucă bine pumnalul și îi reteză gîtul. Un val de sînge țîșni, cald, dezgustător, lipicios. Omul avu o tresărire, se încordă, ridică un picior. Gordon, lipit de adversarul său, își simțea inima bătînd. Bătăile care-i agitau pieptul se confundau cu cele ale omului pe care-l simțea murind. O gîlgîială oribilă ieșea din traheea deschisă din care sîngele continua să curgă.

Neamțul avu încă două spasme. Gordon îl simți că se prăbușește devenind moale, flasc. Desfăcu brațele. Cadavrul căzu ca o marionetă căruia i s-ar fi tăiat sforile.

Jeffries Gordon rămase cîteva secunde ca năuc și își dădu seama că Willouby trebuie să fie pe acolo. Luă grenada incendiară, agățată de cureaua raniței, îi smulse amorsa și dădu drumul la resort. Proiectilul sfîrîi. Așteptă trei secunde, după care-l aruncă în direcția primului tun cu o mișcare largă din braț.

Totul nu dură decît o clipă. O bulă de foc strălucitoare, de un alb orbitor, țîșni din pămînt. Un șuvoi de fosfor incandescent se prelingea spre poziție. În aceeași clipă Gordon auzi țăcănitul turbat al unei arme automate Bren și știu că Willouby intra în scenă.

— Înainte, *boys!* le strigă el lui Baxter și lui Jones.

Se năpustiră asupra celui de-al doilea tun. Nemții, luați pe neașteptate, nu avură timpul să se dezmeticească. O ploaie de gloanțe îi culca pe măsură ce încercau să se apere.

Gordon nu mai avea presentimentul dinainte. În jurul său oamenii săreau, trăgînd scurte rafale de pistoale automate.

O demență ucigătoare punea stăpînire pe ei. Să ucidă. Să ucidă întruna mai repede! Cît mai repede! Unul cîte unul, tunurile fură reduse la tăcere. O bucurie fără prejudecăți însufleția oamenii comandoului. Dacă și celelalte grupe de asalt ar face același lucru, toate vedetele ar reuși să acosteze.

Jeffries Gordon mergea de la un capăt la altul al poziției. Silueta sa lungă trecea cu pași mari peste cadavre, urmată mereu de jucătorul de rugby și de ucenicul *bookmaker*.

În jurul lor, se introduceau încărcături de exploziv în țevile tunurilor, se aprindeau fitilele. Apoi oamenii fugeau să se adăpostească în dosul cazematei pentru a nu fi loviți de schijele exploziilor.

— Înapoi, Willouby! urlă Gordon.

Sergentul venea în fugă. Se împiedică de un corp, căzu, se rostogoli, și ajunse lîngă ofițer chiar în momentul în care platforma părea zguduită de unde telurice. Tunurile smulse de pe soclurile lor păreau că se avîntă spre stele, și ceea ce fusese o baterie de artilerie nu mai era decît un rug ale cărui flăcări luminau fețele transpirate ale oamenilor.

— Pierderile, Willouby?

— Lipsă patru!

— Răniții?

— Trei!

— Pot umbla?

— Da, *Sir!*

— Să mergem! Să-i ajungem pe ceilalți din subgrupă!

— Unde sînt?

Gordon făcu o strîmbătură.

— Teoretic, ar trebui să fie cu locotenentul Nuggens în Forma-Ecluză!

Forbes reușise cu mare greutate să acosteze cu vedeta-canonieră de comandă pentru a-i permite lui Greenwood să debarce cu secțiunea sa de protecție.

Operațiunea „Carul Mare", în măsura în care era vorba de distrugerea Formei-Ecluză, își atinsese scopul. Se scurseseră deja douăzeci de minute de cînd distrugătorul străpunsese chesonul docului uscat și numai patru vedete reușiseră să-și debarce comandourile.

Pe Loara iluminată, ambarcațiunile se învîrteau în mijlocul fluviului, încercau să abordeze, dar trebuiau să se întoarcă sub intensitatea focului adversarilor. Elementul surpriză dispăruse. Nemții înțelegeau de data asta să preia avantajul cît de repede cu putință. Aduseseră baterii de reflectoare suplimentare pe care le concentrau asupra fluviului.

Protejat pe partea din spate a „Carului", Forbes asista la un înfiorător balet nautic. Nu putea face nimic și se simțea inutil la bordul vedetei sale, în timp ce ceilalți făceau un adevărat slalom pentru a scăpa de lungile benzi de lumină ce încercau să-i prindă în încrucișările lor. Vedetele virau, coteau aproape în unghi drept, se depărtau din nou spre larg și, după ce zigzagau cîteva minute, se năpusteau din nou la atac asupra punctelor de debarcare.

Loara era teatrul unei lupte îndîrjite, care punea față în față o mînă de oameni cu o garnizoană perfect organizată, dispunînd de baterii de coastă bine apărate de o sumedenie de cazemate, echipate cu tunuri de 20 mm și mitraliere grele.

— Cine e la bordul lui 103 ? urlă Forbes lăsînd să-i cadă binoclul pe piept.

Locotenentul de marină se uită pe lista ambarcațiunilor înainte de a răspunde.

— Locotenentul Fitzpatrick, domnule comandant !

— E sau inconștient, sau complet nebun !

Fitzpatrick nu avea timpul și nici dispoziția să-și pună întrebări. Pusese mîna pe radioemițătorul de bord și cu microfonul în mînă comanda grupul său de ambarcațiuni.

— 104, înainte și la stînga! 105, goniți spre mine!

Locotenentul de marină îl vedea aplecîndu-se spre exterior, cu fața crispată de un rictus care-i deforma gura, urlînd în microfon pentru a acoperi exploziile și bubuiturile în lanț care se succedau fără întrerupere.

— 101, revino spre 105... bine! Atenție! Vom încerca să forțăm trecerea! -

Vedetele luară poziția desfășurată și-și începură acțiunea lăsînd între ele un interval de circa treizeci de metri. Înaintau cu toată puterea de care dispuneau într-un zgomot infernal. Reflectoarele făceau să sclipească dîrele de apă în urma lor și cînd reușeau să prindă una în raza lor focul nemțesc se fixa pe ea.

Pe puntea lui 103, oamenii din comando și marinarii ripostau cu lovituri de tun și cu mitraliera, luînd ca repere luminile de pornire ale rafalelor și enormele cercuri luminoase ale reflectoarelor.

O zdruncinătură urmată de o explozie lovi vedeta în față. Un fum acru, negru, puțin gras, sui spre postul de comandă.

— Am încasat-o în față, *Sir!* spuse marinarul încercînd să-și dea seama de stricăciuni.

— Nimic la motoare?

— Nu cred că...

— Măriți viteza!

— Dar...

— Nu discuta! Vreau să debarc și ai cuvîntul lui Fitzpatrick că voi reuși!

Se aplecă din nou în afară. Armada sa personală de șase vedete sosea în linie. Spectacolul acestor ambarcațiuni, gonind cu o viteză de optsprezece noduri la rasul

apei, îi tăie răsuflarea. Parcă era o cursă. Se detașau pe fondul întunecat al gurii fluviului, făcînd să țîșnească, de o parte și de alta a etravelor ce se ridicau mustăți albe. Fugitiv, lumina prindea o porțiune din corpul uneia dintre nave, lemnul răsfrîngea o licărire trecătoare și apoi din nou culoarea sumbră a apei fluviului, care părea că se întredeschide pentru a le lăsa să treacă.

— Atenție pentru abordare ! ! urlă scoțianul.

Tunurile vedetelor deschiseră atunci un foc susținut în direcția Digului Vechi. Fitzpatrick vedea fulgerele țîșnind din gurile lor. Norișori alburii rămîneau o zecime de secundă parcă agățați la gura țevilor, apoi curentul datorat vitezei îi antrena spre spate.

La bordul lui 103, grupul de comandă se pregătea să țîșnească dintre cele două punți dacă vedeta reușea să acosteze. Riley stătea lîngă cîntărețul de cimpoi al cărui instrument era pus peste sacii grupului, iar ordonanța lui Fitzpatrick constată cu surprindere că nici acum nu îi era frică.

Vedeta 105 era la dreapta sa. Fitzpatrick îl distingea pe subofițerul său adjunct în postul de comandă, lîngă locotenentul de marină.

— Campbell, pregătește-te să-ți uzi *kilt*-ul ! urlă Fitzpatrick făcînd semn cu brațul.

Vocea răgușită a adjunctului îi parveni deformată.

— N-am probleme, *Sir*, dar dacă *Fritz*-ii vor continua să ne ciocănească, vom avea pînă la urmă fundul la fel de roșu ca obrazul lui O'Mahory.

Fitzpatrick era gata să ordone să se reducă viteza, cînd fluviul se aprinse la dreapta sa. O lovitură de trăsnet îl făcu să tresară. Vedeta 105 nu mai exista. Atinsă în plin, ardea ca o torță. Un rug aprins din care flăcări sfîrîind ieșeau cu enorme volute galbene și roșii.

În aceeași clipă vedetea scoțianului fu ținta unui foc susținut. Omul de la tun ripostă. Automatele Brent ale comandourilor intrară în acțiune. Dar ar fi trebuit o piesă de artilerie mai puternică pentru a contracara bateria adversă. Două lovituri de 40 atinseră puntea, cosind servanții mitralierei *Lewiss*. Trebuiau înlocuiți acești oameni, lăsat timp trăgătorilor cu arme automate să-și recompleteze încărcătoarele.

— Stînga-mprejur ! ordonă Fitzpatrick cu regret.

Locotenentul de marină acționă cîrma hidraulică și ambarcațiunea descrise o curbă după care se întoarse spre tribord în scopul de a lua o nouă direcție.

Scoțianul privea acum la celelalte patru nave, năpustindu-se asupra Digului Vechi. O nouă bulă de foc găuri noaptea. Lovită de un obuz drept în mijloc, o nouă vedetă explodă.

Duse microfonul la gură.

— Către toți ! Replierea !

Nemții înțeleseseră. În loc să vîneze fiecare în parte cîte un obiectiv, se concentrau toți asupra aceluiași. Cele patru baterii aleseseră aceeași vedetă. Reflectoarele celor patruzeci de *Bofors*-uri acționau cu schimbul pentru a nu lăsa ambarcațiunii timpul să scape printr-o mișcare sinusoidală.

În interval de un sfert de oră vreo șase epave pluteau aproape arse pe fluviu. Păcura revărsată pe suprafața apei ardea pe alocuri. Oameni pe plute, în bărci pneumatice, încercau să ajungă la mal.

Fitzpatrick, care nu mai avea decît vedeta lui, încerca să salveze oamenii care ardeau și pe care-i zărea plutind la suprafață susținuți de vestele lor de salvare.

— La tribord !... Acolo unde arde !...

Locotenentul de marină aducea vasul cît mai aproape de pata aprinsă. Și aici, aplecați peste bord, cu ajutorul

cângilor și cîrligelor, oamenii comandoului ajutau echipajul să tragă către vedetă aceste bule de foc, ce urlau acoperite de păcură. O păcură corozivă, care le ardea fața și le ataca pielea.

Năuciți, aproape asfixiați, supraviețuitorii celorlalte vedete erau atunci ridicați la bord. Cei care mai puteau să se țină pe picioare erau scuturați de un tremur nervos. Își priveau mîinile acoperite cu bășici imense și dădeau din cap neîncrezători, neînțelegînd ce se întîmplase. Numai fixitatea privirilor și pupilelor lor dilatate arătau celorlalți că se întorceau din infern.

Forbes se găsea tot la bordul vedetei-canoniră care, cu luminile sale, ajutase la debarcarea oamenilor din comandoul Desmond Terrace.

În unghiul mort format de partea din spate a „Carului", el acoperea cele două vedete așteptînd ca oamenii lor să revină la bord.

Forbes era îngrijorat. Asistase la măcelul de pe fluviu și știa că alte ambarcațiuni mai încercau să acosteze la sud de Intrarea Veche. În plus, era fără vești de la Greenwood.

La bordul său, servanții tunurilor răspundeau la fiecare lovitură a bateriilor adverse și reușiseră să reducă la tăcere două baterii de 88 care-i luau din flanc. Se mai trăgeau rafale de arme automate, care din cînd în cînd se abăteau pe punte, dar „comitetul de primire", mai cu seamă după acțiunea comandoului Gordon, pierduse mult din virulența sa.

— *War weapons week ?* strigă omul de gardă la babord.

— *Weymouth !* răspunse Greenwood ; unde e comandantul ?

— Pe pasarelă, *Sir !*

— Merge treaba pe la voi ?

Omul ridică din umeri și lovi cu pumnul în cască.

— Cît timp va fi un cap pentru a proteja această cască, metalul va rezista !

Greenwood urcă repede pe pasarelă.

Cînd îl zări, Forbes avu un zîmbet larg.

— Sfinte Doamne ! Ați terminat, e grozav ! Am să...

Forbes emoționat nu-și mai găsea cuvintele. Se repezi la Greenwood și-l apucă de braț. Maiorul simți degetele marinarului crispate nervos pe mîneca sa.

— Unde sînt ceilalți, Richard ? Nu-l văd pe Jenkins.

Se făcu tăcere.

— Nu cumva ?...

— Nu !

— Uf ! Mi-ai dat emoții !

— Am venit numai cu O'Mahory și doi băieți.

— Dar ceilalți vin ?

— Deocamdată nu.

— Vă aștept, nici vorbă.

— Nu !

— Dar totuși, Richard...

— Nu discuta, Dave ! Treaba se arată destul de prost. Am hotărît să salvez mobila.

Greenwood se uită fix la tovarășul său.

— Am venit să-ți cer s-o ștergi, Dave.

Forbes tresări, apoi dădu din cap. Lampa răspîndea o lumină albăstruie și Greenwood putea citi pe fața marinarului ce simțea în acel moment.

Forbes avea gîtlejul uscat. I se făcu deodată foarte cald și apoi foarte frig.

— Cere-mi orice, dar asta nu !

— Dave, ascultă...

— Nu !

Greenwood căută privirea tovarășului său.

— Dave, trebuie să pleci !

Forbes lovi pumnul unul-de celălalt.

— Nu ! N-am făcut porcării în blestemata asta de viață și n-am să încep tocmai acum ! Refuz !

— E un ordin !

— Bine, ai să faci raport !

Ochii îi străluceau. De cîteva minute simțea că-l cuprinde febra. Greenwood îl luă la rîndul său de braț, trăgîndu-l spre spate.

— Uite ce e, Dave ! Uită-te la aceste pete de păcură arzînd, la aceste plute, la aceste carcase în flăcări. Închipuiește-ți băieții care se zbat în ele ! Ascultă !...

Concertul asurzitor al tunurilor pe Loara nu slăbise. Tunurile trăgeau acum în salve. La intervale regulate își slobozeau ploaia de oțel.

— Vrei ca și ultimele vedete să fie masacrate ? Vrei ca și ultimii supraviețuitori să crape în valuri pe bucățile lor de plută ? Vrei poate ca cei șaptezeci și cinci de oameni ai „Carului", pe care i-ai recuperat, să fie prinși în această capcană ?...

Forbes plecă capul.

— E-n regulă ! Care-i misiunea mea ?

Greenwood suspină adînc.

— Trebuie să regrupezi vedetele ! Să recuperezi dacă e posibil cît mai mulți oameni din apă, dar numai cei care se găsesc în drumul tău și să mergi în întîmpinarea celor două distrugătoare.

Forbes își reveni brusc.

— Cunosc un locotenent de marină care va intra în legendă... Cel care comandă canoniera !

— Lasă asta ! Nu-i o treabă de marinar ! Ar trebui un marinar dublat de un braconier ca să iasă din ambuscada asta !

Forbes îl privi pe Greenwood.

— Dar tu ? Dar ceilalți ? întrebă el cu o voce înăbușită.

— Cei care se vor replia destul de repede îşi vor încerca norocul...

Încercă să zîmbească şi cu un gest fatalist continuă:

—...încercînd să ajungă la Gibraltar !

— Cum ?

— Pe jos !

Forbes conducea canoniera strecurîndu-se printre epave. Barierele de flăcări care se ridicau acum pe Loara îi serveau de ecran.

— Bara la douăzeci şi cinci ! Şase noduri !

În depărtare, zărea vedetele care se pregăteau să se pună sub protecţia sa. Pe punte, echipajul, servanţii tunurilor se stăpîneau să nu tragă. Nu trebuiau să tragă decît în ultimul moment pentru a nu-şi dezvălui manevra.

Forbes vedea malul pe care apărea în interior serpentina lungă şi luminoasă a unei coloane de vehicule. Ajutoarele nu vor întîrzia să sosească la Saint-Nazaire şi de data asta nu era vorba de artilerie.

— Vedeta 103 la babord, domnule comandant ! anunţă locotenentul de marină.

— Să urmeze în coadă !

— Un ofiţer cere să suie la bord.

— De acord !

Canoniera, reducîndu-şi viteza, profită ca să recupereze trei oameni plutind pe o barcă pneumatică.

— Imediat ce vedetele ne vor urma, vom da drumul la o perdea de fum şi vom lansa grenadele fumigene !

— S-a'nţeles, domnule comandant !

— Calculaţi viteza şi direcţia vîntului !

Forbes rămase cîteva secunde tăcut.

— Doamne, murmură el, fă să pot ieşi de aici ! Nu pentru mine, Doamne, ci pentru toţi băieţii ăştia. Dă-mi priceperea necesară să scap din capcana asta...

Suspină adînc și adăugă cu tot sufletul :

— ...și dă-mi un vînt prielnic pentru fumigenele mele. Amin !

Și atunci de-abia se simți împins de un val de ură. Trebuia să se întoarcă acasă pentru a cere socoteală lui Mac Kawley de acest bombardament ridicol, de această escapadă penibilă...

Un zgomot de pași îl făcu să tresară. Crezu că-i locotenentul care-i aduce informații asupra vîntului. Dezamăgit, întrebă cu o voce morocănoasă :

— Dumneata ai vrut să vorbești cu mine ?

Se întoarse către ofițerul îmbrăcat în *kilt* care stătea în fața lui. Era tînăr, foarte tînăr, și ochii săi de un albastru extraordinar formau două pete luminoase pe fața înnegrită de fum și fumigene.

— Locotenent Fitpatrick ! se prezentă el agitat ; cu nava dumneavoastră și cu vedetele, putem încerca o lovitură de forță ! M-am gîndit că trecînd prin...

— Îmi pare rău, bătrîne, singura lovitură de forță pe care o vom încerca este ieșirea, nu intrarea !

— Nu avem dreptul să-i lăsăm...

— Gura ! Fă ca mine : supune-te !

Lui Forbes îi păru rău că se cam înfuriase, dar Fitzpatrick avusese o reacție identică cu a sa.

— Pot să vă întreb ceva, *Sir* ?

— Dă-i drumul !

— Richard...

Se corectă imediat.

— Vreau să spun maiorul Greenwood e pe uscat, nu ?

— Da !

— Manevra pe care o executăm în acest moment e pur navală ?

— Exact! Comanda la bordul vedetelor e din nou asigurată de ofițerii de marină!

Fitzpatrick luă poziția de drepți și salută.

— Unde mergi?

— Să-mi caut ordonanța, cîntărețul de cimpoi și un băiat de nădejde!

— Ca să faci ce, Sfinte Doamne?

Fitzpatrick se îndreptă spre ușa cabinei.

— Ca să ne alăturăm maiorului!

Cînd să iasă se lovi de locotenentul de marină.

— Vîntul e de tăria doi și...

— Bine! Dați drumul la fum!

Forbes se apropie de fereastra al cărui geam se făcuse țăndări și se plecă în afară. Pe 103, trei bărbați în *kilt* și un ofițer lăsau la apă o barcă pneumatică.

Forbes se gîndea că în mod normal ar fi trebuit să intervină. Să facă uz de autoritatea lui de comandant inter-arme. „E curată nebunie! N-o să reușească niciodată să ajungă la Greenwood. Vor fi prinși de prima patrulă de coastă înainte de a fi reușit măcar să se orienteze". Nu avea decît să facă un gest, să dea un ordin, pentru a împiedica această expediție nebunească. Rațiunea îi dicta s-o facă, însă memoria îi amintea cuvintele lui Mac Kawley: „Niște trăsniți..."

Se rezemă de parapetul cabinei, ridică din umeri și oftă. Ar fi dat orice pentru a mai avea cei douăzeci și patru de ani ai lui Fitzpatrick și a fi numai un mic locotenent cu *kilt*-ul pestriț care încerca să se strecoare ca un țipar printre patrulele germane, pe o minusculă barcă, între ordonanță și cîntărețul de cimpoi.

Locotenentul de marină mări viteza la douăzeci de noduri. Canoniera cîștigă viteză lăsînd în urmă un fum negru, gros. De fiecare parte a punții, din față și din spate, se auziră patru detunături înfundate. Un imens

panaș ca de vată își desfășura volutele peste bancurile de nisip.

Cîteva minute mai tîrziu Loara semăna cu Tamisa pe o zi de ceață.

CAPITOLUL IX

La doisprezece metri adîncime, pe fundul docului uscat, echipa de sabotaj a locotenentului Nuggens termina cu instalarea încărcăturilor destinate să distrugă instalațiile de pompare și golire a Formei-Ecluză.

Jeffries Gordon regăsise două din grupele care conduseseră artificierii la țintă și conform ordinelor lui Greenwood aștepta să se replieze spre P.C.[1] cu ansamblurile efectivului.

Gordon nu se simțea nici de data asta în largul lui. Poate că impresia de a se găsi în interiorul unui mormînt gigantic avînd deasupra o fîșie dreptunghiulară de cer înstelat era cauza acestei stări. Încă puțin și s-ar fi crezut în infern, contemplînd un paradis inaccesibil, sus, foarte sus.

Sergentul Willouby și o grupă de luptă se aflau în capul scărilor care, în partea de nord a docului, permiteau accesul la stația principală. Gordon așezase altă grupă pe partea superioară a chesonului sudic, în care se înfipsese etrava „Carului".

Zgomotele luptei care se dădea în jurul Vechiului Bazin și în Orașul Vechi îi parveneau, înăbușite de pereții gigantici de oțel care alcătuiau cofrajele laterale, lungi

[1] Post de comandă (N. tr.)

de trei sute cincizeci de metri, formînd osatura docului uscat.

Străpungerea porţii sudice nu era suficientă prin ea însăşi pentru a distruge Forma-Ecluză. Trebuia pe de o parte ca cele patru tone de explozibil să acţioneze ca o zguduitură puternică şi destructivă pentru a deforma enormul schelet şi, pe de altă parte, trebuia ca instalaţiile extrem de complexe ale mecanismului — vinciuri hidraulice, pompe aspirante şi refulante — să fie distruse în acelaşi timp cu staţia care comanda deschiderea şi închiderea docului uscat. Aceste distrugeri odată înfăptuite, le-ar trebui nemţilor ani de zile pentru a repune în funcţie Forma-Ecluză...

„Şi cîţiva ani de-acum încolo, gîndi Gordon, multă apă va curge sub poduri..."

Printr-o asociaţie de idei, se întrebă ce s-o fi întîmplat cu Desmond Terrace, care avea ca misiune să ocupe podul situat între Digul Vechi şi Oraşul Nou.

— Dacă reuşeşte să ţină piept trupelor de întărire, care nu vor întîrzia să sosească, vom avea poate o şansă să ne îmbarcăm la loc ! mormăi el oftînd.

Se apropie de cele patru pompe enorme fixate pe postamente de oţel turnat. Nuggens aşeza încărcăturile de plastic de-a lungul rosturilor circulare ale celei de-a treia pompe, în timp ce restul echipei se agita în jurul celorlalte.

Gordon se aplecă, îşi întinse gîtul lung şi îl întrebă pe Nuggens cu un ton puţin nerăbdător.

— Cît credeţi că mai durează ?

Nuggens se întoarse aproape mirat.

— E pe sfîrşite ! Ajută-mă mai degrabă să derulez fitilul detonant !

Jeffries Gordon apucă mosorul şi începu să-l depene.

— Mai mult ! Dă-i cu nădejde, altfel nu vom avea timp să suim scara.

Locotenentul avea vocea calmă, care nu trăda nici un fel de nervozitate. Gordon își amintea de calmul Pașei „Carului". Într-o străfulgerare îl revăzu și se întrebă dacă oamenii din echipajul vasului au putut ajunge pe canonieră. Pe urmă observă echipa de sabotaj. Gordon își dădu seama cu mirare că, absorbiți de munca lor, Nuggens și oamenii săi efectuau treaba exact ca și cînd s-ar fi găsit nu la Saint-Nazaire, un port în flăcări, ci în arsenalul din Devenport, unde realizaseră transformările „Carului".

Procedau cu metodă, cu gesturi scurte, precise ; neomițînd nici un detaliu, verificau după fiecare instalare fixarea în centrul încărcăturilor a detonatoarelor, ordinea legăturii și poziția cordonului.

În fața fiecărui om, o lanternă cu sticla albăstruie reflecta un mic cerc de lumină difuză care, din cînd în cînd, lumina obrazul artificierilor.

— Anunțați cînd vor fi toate gata ! comandă Nuggens.

Jeffries Gordon era încordat la maximum. Pentru el, așezarea încărcăturilor cu plastic ar fi trebuit să se execute ca o „lovitură de comando", brutal și rapid. În dreapta lui unul din „sabotori" fluiera ușor.

— Pe cuvînt, Nuggens, băieții dumitale se cred la un exercițiu ! Dați-i zor, băieți ! N-am de gînd să-mi iau micul dejun la Saint-Nazaire.

Jones, care nu se dezlipea o clipă de ofițerul său, aprobă. Ucenicul de *bookmaker* făcu un gest spre exterior.

— Și în primul rînd *Fritz*-ii n-au fost niciodată în stare să pregătească un ceai bun de băut.

Nuggens rîse. Jones, simțindu-se înțeles, insistă.

— Sau e cerneală pur și simplu, sau e pipi de măgar ! Una din două !

Acum, enormele și butucănoasele pompe aveau toate fixate pe conturul lor pachete cu plastic prinse cu cleme magnetice. Ai fi zis că li se puseseră ventuze.

— Nr. 1, gata !

— Nr. 2, gata !

— Nr. 3, gata, completă Nuggens.

Gordon înjură printre dinți constatînd că pe a patra mai trebuia verificat circuitul de explodare. Făcu semn cu lanterna spre Willouby.

În capul scărilor subofițerul semnaliză că văzuse. Gordon îl auzi dînd ordine pentru evacuarea completă a scării.

— A patra e gata, *Sir* ! strigă artificierul.

Nuggens luă atunci detonatorul electric și comandă :

— Evacuarea !

Gordon, rămînînd lîngă el, adăugă :

— Și dumneata !

Jeffries îi făcu semn lui Jones să urmeze echipa de sabotaj care începuse să suie treptele.

— Eu rămîn, Nuggens !

Locotenentul se ridică. Cu tot echipamentul, părea în penumbră mai mic, mai subțirel ca de obicei și, în alt loc și în alte împrejurări, diferența dintre el și silueta înaltă a lui Jeffries ar fi părut comică. Ridică capul spre Gordon, ezită o secundă, după care declară cu un ton sec :

— Cum vrei ! Am să încep numărătoarea inversă pînă la trei și apăs. Vom avea atunci două minute pentru a urca !

— Bine, doctore ! Am să încerc să nu alunec !

Nuggens se întoarse. Ultimul dintre oamenii săi ajunsese în partea superioară a Formei-Ecluze.

— Du-te și plasează-te pe prima treaptă ! Atenție, trei... doi... unu...

— Foc ! urlă Gordon în momentul în care Nuggens apăsa pe tija detonatorului de unde plecau releele de contact.

Jeffries fugea, suia scările cîte patru, îl auzea pe Nuggens gîfîind în urma lui. Ajunseră ca o trombă pe palierul superior, traversară pasajul care lega Forma de cabina de manevră și așteptară cu spatele lipit de peretele acesteia.

— Trebuia să explodeze deja ! mormăi Gordon.

Nuggens nu răspunse. Jeffries îl auzea numărînd.

— 100... 101... 105... 110...

— Ești sigur de numărătoarea asta ?

Celălalt dădu afirmativ din cap, fără a-nceta să numere.

— 115... 118... 119... 120...

— Ce-i Nuggens ?

— Cred că m-am înșelat..

— Blestemat arti...

Cele o sută deoăzeci de kilograme de plastic explodară deodată. Pămîntul se cutremură. Un zgomot de apocalips suia din fundul docului uscat. Un fum în volute enorme apăru la suprafața Formei-Ecluză, de parcă pămîntul s-ar fi crăpat pentru a da naștere unui vulcan.

— Bine jucat, Nuggens ! Pe chestia asta s-o ștergem spre P.C. ! Richard o fi încărunțit de grijă !

Pentru a ajunge la Greenwood, trebuiau fie să meargă de-a lungul Vechiului Bazin, fie de-a lungul Formei-Ecluză, pînă la fortificația în unghi formată de șenal cu Vechea Intrare. Gordon se hotărî.

— Să ne împărțim sarcinile ! Willouby cu grupul care e la sud, lîngă etravă, va merge direct spre maior !

— Bine, *Sir* !

— Iar noi vom încerca să ne strecurăm de-a lungul Vechiului Bazin ! Executarea !

Subofițerul trimise cu ajutorul lanternei semnalul de repliere urmat de litera D, care însemna „direct". Celălalt grup, care cunoștea pe dinafară cronologia operației, nu avea decît să se rabată spre interior, pentru a ajunge la P.C.-ul lui Greenwood instalat într-una din barăcile administrației pe docul de la Intrarea Veche.

— Gata, *Sir* ! anunță Willouby.

— *Go* !

Comandoul părăsi adăpostul stației de pompare și se avîntă pentru a traversa suprafața cimentată de-a lungul cheiului Vechiului Bazin. Baxter era în frunte acoperit de Jones. După ei urma echipa de sabotaj a lui Nuggens și în sfîrșit Willouby și echipa sa.

Gordon și Nuggens, cu pistolul în mînă, pășeau în spatele celor doi cercetași.

Gordon ridică mîna. Willouby îl văzu și veni să se așeze la dreapta sa pentru a acoperi mersul cercetașilor care ajunseseră la unghiul format de Bazin cu cheiul. Gordon așteptă ca pușca mitralieră *Bren* să fie instalată în poziție de tir pentru a-i permite lui Baxter să înainteze. Nuggens îl văzu făcînd un salt. Jones continua să-l acopere pe dreapta. Gordon se aruncă înainte urmat de Nuggens. Totul n-a durat decît o clipă. Focul se declanșă din stînga Bazinului. Traiectoria gloanțelor se vedea ca niște linii lungi, roșii, care se striveau de ciment. Unele ricoșau, sărind apoi spre cer, descriind o traiectorie luminoasă.

— Foc ! urlă Willouby.

Se lua după luminile din punctul de plecare al gloanțelor. Pușca-mitralieră scuipa foc. Armele se amestecau acum într-un concert asurzitor... Mîna de oameni din frunte căuta să găsească un adăpost cotind spre dreapta și încercînd să profite de riposta lui Willouby.

Gordon își dădu seama că o patrulă germană trăgea în ei din clădirea Biroului de Control, în timp ce alta încerca să-i ia de la spate. Rafalele ţiuiau deasupra capetelor lor. Trebuia cu orice preţ forţată trecerea. Singurul itinerar posibil era bătut de focurile trase de la ferestrele construcției. Nu aveau de ales. De partea cealaltă, la treizeci de metri, era salvarea. Antrepozitele, grămezile de materiale în vrac pe doc le ofereau un adăpost.

Gordon se hotărî să riște. Ridică brațul arătîndu-i lui Willouby cheiul, după care îl lăsă brusc în jos.

Comandoul se aruncă înainte în urma oamenilor din frunte. Era totodată și un asalt și o fugă. O fugă înainte în majoritatea cazurilor derutează adversarul care prevede normal că, trăgînd din față sau din flanc, dușmanul se va retrage din reflex.

Oamenii din comando fugeau aplecați, strîngînd în mîini armele, slobozind înaintea lor scurte rafale de pistol-mitralieră. Nu mai puteau da înapoi. O oprire ar fi însemnat sinuciderea. Gloanțele fluierau în jurul lor, le pocneau în urechi.

Nuggens văzu doi oameni seceraţi în plină cursă, scăpînd armele, deschizînd brațele și căzînd învîrtindu-se. Pentru ei călătoria se sfîrșise. Își atinseseră ţelul ca și „Carul" care aștepta să moară a doua oară, explodînd peste cîteva ceasuri. Pentru acești oameni ciuruiţi de gloanţe, nu va exista o a doua moarte.

Jeffries Gordon își spunea că în fond destinul îi acorda o amînare. I-ar fi plăcut să știe în ce clipă îi era scris să facă „marele salt".

Willouby luă *Bren*-ul în braţe, își lipi cutia cu încărcătoare de șold și trăgea din fugă. Arma tresărea. O simţea vibrînd, scuipîndu-și salvele de oţel. Simţea cursa încărcătorului care se desfășura spre stînga, strîngea în

mîinie patul armei, gata să înlocuiască încărcătorul golit cu altul plin.

Deodată Willouby auzi un strigăt înăbușit, un geamăt înfundat. Se întoarse. Încărcătorul alunecase pe sol. Era acum pe burtă, nemișcat. Mîna îi era încă încleștată pe cutia plină de cartușe.

Willouby se întinse, luă cutia de muniții de jos și continuă cursa. Apăsă din nou pe trăgaci. O scurtă rafală și apoi chiulasa pocni în gol. Nu mai merita să schimbe încărcătorul ; ajunsese la doc. Un zid avea să-i servească drept adăpost.

Și Jeffries Gordon ajunsese pe chei. Se întoarse. Nuggens și Jones veneau spre el.

— Hei, marinarule ! strigă el artificierului, e totuși altceva decît să așezi încărcături cu plastic !

Nuggens, gîfîind, își relua puțin cîte puțin suflul. Comandoul înșirat de-a lungul cheiului își număra pierderile. Willouby nu va întîrzia să vină să raporteze situația ; nici nemții, însă, nu vor întîrzia să pună la cale altă manevră. Nu aveau nici un motiv să se grăbească. Aveau cel mai bun aliat pe care-l puteau spera : timpul care se scurgea.

O liniște relativă coborî în jurul comandoului. Pentru prima dată Gordon simți că centrul bătăliei se deplasase. Rafalele și exploziile nu se mai dezlănțuiau pe fluviu ci în port. Ar fi vrut să plece imediat spre P.C.-ul lui Greenwood cît mai avea posibilitatea de a manevra, însă oamenii trebuiau să-și reîncarce încărcătoarele și să-și tragă sufletul un moment, înainte de a se arunca din nou în luptă.

Nuggens îi atinse brațul.

— Am să-ți mărturisesc ceva, Gordon.

Jeffries se întoarse plecînd capul.

— Cînd ai dat ordinul de plecare, am privit terenul pe care trebuia să-l traversez. În acel moment am avut certitudinea că n-am să ajung niciodată la capăt !

Se întrerupse, își șterse fruntea de sudoare, strecurînd batista sub cască și adăugă cu sinceritate, ridicînd ochii spre Gordon :

— Sînt primul surprins că mă aflu aici.

— Mai cunosc și altul, răspunse Gordon bătînd în lemnul crosei armei lui Jones.

O umbră se desprinse la cîțiva metri.

— *War weapons...*

— Gura ! E Willouby !

Greenwood, cu pipa între dinți, cu mîinile în buzunar, cu capul descoperit, se plimba în lung și-n lat în biroul dormitor care-i servea drept P.C. O'Mahory trebuise să lichideze cîțiva nemți care dormeau aici, pentru ca grupul de comandă să poată să se instaleze.

Cadavrele lor erau aruncate unele peste altele afară și numai cîteva pete de culoare, mai închise pe alocuri, constituiau singura mărturie a acțiunii brutale pe care sergentul major și grupul său o săvîrșiseră.

Din dorința de a nu fi observați, numai două lanterne erau aprinse. Înăuntru domnea un semiîntuneric, cu care Jenkins și cei doi radiotelegrafiști se obisnuiseră pînă la urmă.

— Situația, Troy ?

— Forbes trebuie să fie acum la gurile Loarei. Ultimul său mesaj arăta că trebuie să ajungă acolo la orele două și cîteva secunde. Cum însă acum e și un sfert și bateriile de coastă par a se fi calmat, trag concluzia că a reușit să scape cu bine !

Greenwood se opri din du-te-vino, se întoarse și rămase cîteva secunde cu privirea în gol.

— Vești de la Terrace ?

— Trebuie că-și apără încă podul.

— Da sau nu ?

Jenkins desfăcu brațele în semn de neștiință.

— Îmi pare rău, dar mi-ar trebui un ghioc ! Spun asta pentru că dacă n-ar fi așa, am fi avut deja nemții pe cap.

— Și Gordon ?

Ofițerul adjunct se ridică și se îndreptă spre ușă. Privi cîteva clipe la Forma-Ecluză și, fără să se întoarcă, spuse :

— Sînt treizeci de minute de cînd stația de pompare a sărit în aer. Zece, de cînd i-am lansat un trasor verde ! Normal, n-ar trebui să întîrzie să apară !

Jenkins se întoarse încet spre mijlocul încăperii, apoi se așeză.

— Normal ! explodă Greenwood. Ce vrea să însemne cuvîntul ăsta pentru noi, Troy ? Normal, ar fi trebuit să fi avut loc un bombardament adevărat ! Normal, Fitzpatrick ar fi trebuit să acosteze cu vedetele lui ! Normal, ar fi trebuit să ne reîmbarcăm ! Normal ar fi..

Își trecu mîna pe frunte cu un gest obosit.

— Și în definitiv, să le ia dracu' pe toate !

Se lăsă greoi pe un pat.

„Normal, se gîndea el, omul care și-a imprimat forma corpului în patul ăsta ar fi trebuit să se trezească tot în el. Știa oare pentru ce e unul din cadavrele îngrămădite acum în stradă ? Era oare conștient de importanța Formei-Ecluză" ?

Greenwood simți cum îl năpădește un val de căldură. Mîinile și fruntea i se umeziră brusc.

— Și dacă încărcătura „Carului"..., murmură el.

Preferă să nu continue. Ar fi atît de stupid. Îi venea să rîdă, un rîs nervos, nestăpînit, nestăvilit, strînse pipa între dinți și se stăpîni.

„Ar fi totuși posibil! Dacă încărcătura aia nu va exploda! Atunci bombardamentul n-ar fi decît un simulacru și debarcarea prin surprindere o păcăleală!"

Jenkins îl văzu luîndu-și capul între mîini.

— Ar trebui să te liniștești cinci minute, spuse el cu o voce blîndă.

Greenwood tresări.

— Și Terrace, pe pod, crezi că se liniștește? spuse el; și Gordon, care trebuie să facă minuni ca să se întoarcă, se liniștește? Și tu? Tu, care faci pe calmul, ești liniștit? Uită-te la mutra ta, Troy, ești verde la față!

— E din cauza luminii, Richard! Am nevoie de lumină ca să mă desfășor!

Greenwood avu un rictus care se voia un zîmbet.

— Fie, ai de o sută de ori dreptate, dar...

Lăsă fraza neterminată.

— Dar ce?

Maiorul suspină.

— În clipa de față, băieții mei bîjbîie prin oraș, în speranța să găsească la Digul Vechi ofițerul de bord, cu canoniera și vedetele! Gordon, de pildă, nu știe ce s-a întîmplat. Terrace știe că vedeta lui și cea a adjunctului său a costat și crede că restul comandoului e în curs să distrugă instalațiile la sud de pod! Numai noi, Troy, știm că restul flotilei, în afară de ce a putut salva Forbes, e distrusă și în derivă pe Loara! Niște epave, Troy! Iată ce a rămas din Operațiunea „Carul Mare"!

Arătînd cu coada pipei spre adjunctul său, continuă:

— Și sînt poate vreo șaizeci de oameni care au pierdut ultimul tren.

Greenwood făcu cîțiva pași spre ușă, se sprijini de toc, ascultînd bubuitul continuu ce răsuna în Vechiul Oraș de-a lungul docurilor. Prin acest fond sonor, în care toate armele se contopeau, i se părea că aude un huruit

mai accentuat, ca cel al unei coloane motorizate, venite în întărire.

Un zgomot de bocanci care se freacă de perete îl făcu să întoarcă capul. O'Mahory, sprijinindu-se de baracă, învîrtea nelipsitul lui baston, în timp ce, adăpostiți în umbră, oamenii grupului de comandă erau așezați ca niște ghimpi în jurul comandamentului.

— Ei, Stan, nu ți se mai aude vocea ?

Irlandezul mormăi ceva și, cu o voce morocănoasă, adăugă :

— Mă menajez, *Sir* ! Dar aveți răbdare, numai să-i văd pe dracii ăștia întorși, și atunci chiar *Fritz*-ii, lua-i-ar dracul, au să-mi audă glasul !

Greenwood îi puse întrebarea care-i stătea pe buze :

— Stan, ce gîndesc oamenii ?

O'Mahory rîse de răsună străduța.

— Speră să nu crape înainte de nouă dimineața !

Arătă cu bățul în direcția „Carului" sabordat, al cărui echipaj, înainte de a-l abandona, îi deschisese compartimentele etanșe și îi găurise cala, cu ajutorul minelor magnetice sub linia de plutire. Acum, apa inundase vasul care se scufunda cu partea din spate.

— Am venit pentru asta, doar ! Tot ce ne dorim e să vedem și să auzim focul de artificii !

Irlandezul se întoarse cu fața spre Grenwood.

— De rest nu ne pasă ! Mersul pe jos face bine omului și nouă ne plac plimbările.

Și adăugă cu o voce înfundată :

— Și sîntem bucuroși că sînteți aici !

Curentul îl făcuse să meargă în derivă spre malul de nord. Fitzpatrick nu mai vîslea ci ținea cîrma bărcii pneumatice. Degeaba căsca ochii, nu reușea să distingă con-

turul coastei. Totuși, aveau certitudinea că se află în dreptul plajei.

— Încet, șopti el la urechea lui Riley ; la stînga...

Barca se îndrepta încet spre masa întunecată a malului.

— Mai la stînga ! bine așa ; dați-i drumul, cu forță !

Cei trei oameni vîrîră vîslele în apă, avînd grijă să nu facă zgomot. Numărau în minte ca să fie siguri că vîslesc în aceeași cadență.

— La dreapta un pic ! Așa, drept înainte !

Avanportul trebuia să fie în fața lor. Auzeau cu o oarecare întîrziere, datorită distanței, zgomotele luptelor care se dădeau în Orașul Vechi. Din cînd în cînd, dîre lungi colorate străpungeau noaptea. După zgomot, luptele se dădeau lîngă Vechiul Dig, la podul care despărțea Orașul Vechi de cel Nou și în lungul cheiurilor.

În imediata apropiere a bărcii era liniște. O liniște adîncă, apăsătoare, tulburată numai de zgomotul respirației celor patru scoțieni și de ușorul clipocit al vîslelor cînd intrau în apă. Mîna lui Fitzpatrick apucă brațul lui Riley.

— Frînați puțin ! șopti el la urechea acestuia ; sau ne acoperim de glorie post-mortem !

Echipajul se opinti să blocheze vîslele în sens invers. La dreapta lor un văl de ceață tocmai se destrăma. Malul se zărea ca o linie lungă și sumbră. Și cam la o sută de metri înaintea lor, forma întunecată a unui ponton ieșea în evidență.

Fitzpatrick se concentră. Studiind macheta remarcase și acest ponton, printre alte detalii. Era sigur de asta însă acum nu-și putea da seama unde anume se afla. Înainte sau după podul care pleca din Orașul Vechi ! „Să ne gîndim... Dacă am fi după..."

— E ridicol, mormăi el printre dinți. E înainte ! Altfel, ne-am plimba acum în avanport !

Această certitudine îl învioră. Se mai gîndi cîteva secunde, după care, în momentul în care era gata să dea ordinul de înaintare către zăgazul din lemn, pontonul pe care-l remarcase pe machetă îi răsări în fața ochilor. Dacă nu se înșela, trebuia să existe în apropiere un post de observație și o cazemată.

— Înainte, ușor !

Barca alunecă în liniște vreo treizeci de metri. Era într-adevăr așa. Fitzpatrik distingea forma cazematei, bondoacă, cu laturile retezate aproape octogonal. Se găsea la trei sferturi din distanța pînă la pasarela de lemn și avea probabil mitralierele îndreptate spre larg.

Fitzpatrick se aplecă înainte pentru a vedea mai bine. Trebui să aștepte cîteva minute pentru a-și întipări pontonul în minte. Era imposibil ca această cazemată să nu fie ocupată. Servanții erau oare înăuntru sau pe platforma din față ? În zadar ciulea urechile, nu mișca nimic. Se ridică și dădu comanda :

— Înaintați cît se poate de ușor !

Barca abia începuse să se miște că le ajunse la urechi un zgomot de voci. Se opriră.

Fitzpatrick trebuia să ia o hotărîre. Să încerce să treacă prin fața pontonului ? Ar fi fost o soluție care însă prezenta inconvenientul că n-ar face decît să amîne problema acostării. Să încerce să neutralizeze cazemata, atacînd-o prin spate ?

„Prea riscant ! Dacă sîntem obligați să tragem, ne lichidează înainte de a ajunge la chei".

Scoțianul simțea că poate găsi formula cea bună. Dar era prea surexcitat pentru a o putea defini.

S-o ia de-a lungul pontonului pentru a ajunge la chei ? Dar rămînea aceeași necunoscută. Care va fi numărul celor care-i vor întîmpina ?

Deodată, realiză că de fapt nu cîntărise nici un moment riscurile expediției sale. Că acționase dintr-un impuls subit, de frumusețea gestului. Pentru că era tenace, cu voință și curajos din fire și că avea în sînge nu numai globule dar și prietenia adevărată.

Se dădu înapoi ușor ca să nu răstoane barca și se strecură lîngă Callaghan, cel care nu se deplasa niciodată fără cimpoi ; și acum era aici, în barca pneumatică, vîrît în raniță.

— Ascultă-mă, cioban de capre, îi șopti el la ureche, aș vrea să-ți pun o întrebare.

— Nu prea sînt isteț, Sir, luat de la oile și pășunile mele.

— N-am nevoie de tactică ! Am nevoie de un băiat cu bun simț.

Fitzpatrick vorbea în șoaptă, cu obrazul la cîțiva centimetri de al păstorului.

— Uite ce e... În față e cazemata. În spate pontonul, la stînga și la dreapta apa și la capăt cheiul. Adaugă la acest tablou că nu avem încă aripi, dar ni se poate întîmpla să căpătăm și că prin partea locului sîntem mai degrabă prost văzuți ! Întrebarea, elev Callaghan : pe unde pot trece patru scoțieni pentru a atinge uscatul ?

Cimpoierul se scărpină în cap ceea ce produse un scrîjelit metalic dat fiind casca care-l acoperea.

— Lasă-ți fierăria în pace, *Fritz*-ilor nu le place muzica.

Callaghan se gîndea probabil. Fitzpatrick nu putea vedea fața dăltuită a muzicantului, dar îi simțea respirația accelerîndu-i-se.

— Ei, atunci ?

Celălalt mormăi și clătină din cap.

— Dacă nu putem trece prin față, dacă nu se poate trece pe la dreapta, dacă nu se poate trece...

Fitzpatrick îl întrerupse.

— Scoate-ţi ideea din cap, pentru numele lui Dumnezeu, fii mai concret !

— Dacă nu putem trece prin stînga, continuă Callaghan imperturbabil, am putea...

— Dă-i drumul !

— Să trecem pe dedesubt !

Fitzpatrick simţi inima bătîndu-i nebuneşte. Încă puţin şi l-ar fi pupat pe cioban. Să treacă pe sub ponton, printre pilonii acestuia, să ajungă la chei...

— Callaghan, nu ţi s-a spus desigur niciodată că eşti genial ? !

— E în familie, *Sir*, tatăl meu era cel mai bun cimpoier din Highland !

Fitzpatrick se întoarse la locul său cu certitudinea că va reuşi.

— Înainte, uşor !

Frînturi de fraze continuau să le parvină, riscul era acelaşi, dar faptul că aveau în sfîrşit o licărire de speranţă îi însufleţea.

Barca, cu ocupanţii ei culcaţi la rasul colacului cu aer, înainta încet spre masa întunecată a pontonului. Fitzpatrick hotărîse să-l abordeze pe la mijloc.

Îşi ţinea răsuflarea, deoarece se găseau perpendicular pe cazemată. Un grup de patru oameni se detaşa pe fundalul cerului. Vorbeau tare şi din cînd în cînd izbucnea cîte un rîs întretăiat de *Jawohl*, de *och* şi de *kaputuri* răsunătoare.

Fitzpatrick dădea comenzi prin apăsări de mînă, pe umerii lui Riley şi Callaghan. Siluetele negre, la treizeci de metri în dreapta lor, se legănau de pe un picior pe celălalt. Pe moment se putea auzi zgomotul croselor, care se atingeau una de alta.

Fitzpatrick apăsă pe umărul lui Riley. Ordonanța sa întinse brațele și frînă barca în momentul în care atingea stîlpii de susținere ai pontonului. Lawson și Callaghan manevrau în spate în așa fel încît barca pneumatică, cu o ușoară mișcare de rotație, să se strecoare sub pontoa.

Erau acum sub podeaua de scînduri. Un șenal lung se deschidea în fața lor. Un miros fetid domnea în jur. Auzeau deasupra lor pașii grei răsunînd pe pontonul din lemn iar zgomotul bocancilor se repercuta în întregul eșafodaj de lemn, amplificat ca de o cutie de rezonanță.

Canalizarea orașului deversa probabil în acest loc. Mirosuri grele emanau din învolburările apei în jurul stîlpilor și putorile de excremente le întorceau stomacul pe dos. Un șobolan de canal înotă cîteva clipe în fața lui Fitzpatrick și apoi o licărire de lumină apăru la capătul tunelului. Putea fi farul unui vehicul, un reflector sau o simplă lanternă de buzunar. Fascicolul de lumină mătură scheletul de lemn, zăbovi o clipă pe casca lui Riley, făcu să lucească curelele albe ale echipamentului, după care totul reintră în întuneric.

Cinci minute mai tîrziu, Fitzpatrick dădu cu mîinile de peretele vîscos și alunecos al cheiului care ieșea din apă. Prima fază a aventurii lor se încheiase.

— Am scăpat deocamdată, șopti el. Pe pămînt sîntem mai în elementul nostru !

Nu mai aveau nevoie să vorbească. Fiecare știa ce are de făcut. Riley trecu ranițele celorlalți. Callaghan luă armele și le împărți, fiecare trecîndu-și-le după gît, Lawson, care pînă atunci doar vîslise, îl ajută pe Fitzpatrick să urce pe chei.

Locotenentul cercetă mai întîi împrejurimile pontonului. În dreapta și în stînga erau hangarele, niște clădiri cubice, zone luminate viu și porțiuni mai întunecate,

din care porneau străduțele întortocheate ale Orașului Vechi. Ca fond sonor se auzea un țăcănit continuu.

„Dragul de Desmond, se gîndi Fitzpatrick, stă probabil pe pod ca pe jeratic !“

Repede, îl ajută pe Riley care la rîndul său întinse mîna și-l trase pe Callaghan, iar acesta îl ajută pe Lawson. Trei șuierături, ca cele ale unui jet de vapori, îl intrigară pe Fitzpatrick.

— Nu e nimic, *Sir*, am înțepat barca pneumatică !

În fața lor o străduță părea să-i îmbie să se adăpostească. Traversară în fugă spațiul descoperit dintre străduță și chei și se treziră în umbra ocrotitoare a vechilor ziduri.

Fitzpatrick se orientă. După o apreciere aproximativă și ghidîndu-se după împușcăturile pe care le auzea, se găseau probabil cu puțin la sud-vest de pod.

— Direcția colțul străzii, după care mergem spre Est. Trec eu în cap, acoperit de Riley !

Înaintau de o parte și de alta a străduței, în salturi succesive. Cînd Fitzpatrick se oprea, Callaghan și Lawson fugeau să se adăpostească în ungherul unei uși, se tupilau aici, după care așteptau ca Riley și locotenentul să se deplaseze din nou pentru a-și relua înaintarea.

La colțul străzii, Fitzpatrick pîndi un moment, apoi îi făcu semn lui Riley să traverseze mica încrucișare de străzi în timp ce-l acoperea. Unul cîte unul, puseră stăpînire pe străduța ale cărei case păreau că se ating cu cele de peste drum. Era îngustă și liniștită. Cîteva ferestre erau luminate, dar obloanele erau închise și ușile ferecate.

Fitzpatrick, adăpostit în intrîndul unei brutării, îl avea pe Riley în stînga și îi simțea pe Callaghan și Lawson în spate. Cu un fluierat ușor le făcu semn să înainteze.

Callaghan făcu o săritură și se aruncă în ungherul format de altă ușă pentru a nu rămîne descoperit. Ușa cedă cu o trosnitură sinistră. Se aprinse o lumină. Se auzi un zgomot de voci, strigăte. Nici unul din cei patru oameni nu vorbeau franceza. Neținînd să trezească cartierul o luară la picior. Brusc se auziră alte țipete și semnale de fluier. De data asta nu mai era vorba de civili. Un zgomot de motor răsună dintr-o dată, un reflector se aprinse și o rafală lungă străpunse noaptea...

Fitzpatrick își dădu seama în acel moment că se înșelase. Un post german era instalat în capul străzii. Trebuie că era în legătură prin radio cu alte posturi, mobile de data asta. Și, într-adevăr, alte vehicule se puneau acum în mișcare. Deja în josul străzii se auzea pașii unui grup de oameni, ai căror bocanci cu ținte răsunau pe caldarîm.

Un al doilea reflector se aprinse. Fascicolul său îl întîlni pe al primului. Strada era acum luminată ca ziua. Zidurile proiectau umbre diforme.

Callagham, pe punctul de a fi prins în raza celui de al doilea reflector, făcu un salt într-o parte pentru a ajunge la adăpostul unei case la circa trei metri. Reflectorul, însă, îl surprinse ca pe o muscă. Un țăcănit sec. O dîră roșie, un urlet de fiară rănită...

Fitzpatrick îl văzu pe păstor deschizînd brațele și înjurînd încet. Callaghan îndoi încet genunchii, se clătină înainte și, cu o ultimă tresărire pentru a-și restabili echilibrul, tras de greutatea raniței, se prăbuși pe spate...

Lawson avu atunci un reflex nenorocit. Sprijinindu-se de ușă, descărcă în gol, fără a ochi, tot încărcătorul. Ocazia era prea bună pentru adversar ca s-o piardă. Înainte de a fi tras ultimul cartuș, cele două reflectoare se îndreptau spre el.

Orbit, Lawson încerca neîndemînatic să-și reîncarce arma. Fitzpatrick nu-și putea lua ochii de la mîna lui care căuta febril în buzunarul bluzei de luptă, pentru a scoate un alt încărcător. O salvă de gloanțe cu trasoare verzi și roșii luară ușa ca țintă.

Toți nemții trăgeau. Cei de jos și cei de sus. Tirul lor se concentra către acest ungher în care un om în *kilt*, puțin caraghios cu casca pe cap și bluza de luptă brăzdată de curelele albe ale echipamentului, era ținut în lemn, ca pe cruce.

Fitzpatrick îl văzu prăbușindu-se. Reflectoarele îl mai luminară cîteva secunde, după care își continuară căutările.

O serie de ordine țîșniră. Fitzpatrick înțelese că grupul din josul străzii hotărîse să suie, iar cei de sus să rămînă acolo, ca un dop, pentru a le tăia orice speranță de scăpare.

Timp de o secundă, reflectorul care mătura partea dreaptă a străzii se deplasă. Fitzpatrick auzi în acel moment un zgomot înfundat lîngă el. O clipă după aceea Riley se arunca aproape în brațele lui.

Fitzpatrick resimți atunci o imensă bucurie. Riley, care ar fi putut după toate cele întîmplate să fugă, să se ascundă, venea spre el. Ochii i se umeziră. Locotenentul își trase nasul, puse mîna pe umărul ordonanței sale și îl strînse foarte tare. Nu trebuia să spună nimic, orice frază era de prisos.

Pașii se apropiau, suiau către ei. Auzeau ordinele subofițerilor. Încă douăzeci de metri... cincisprezece...

Fitzpatrick închise ochii, își revăzu într-o străfulgerare viața și își dădu seama că singurul lucru bun pe care îl realizase era că rămăsese burlac.

Zece metri... cinci...

Îl simți pe Riley încordîndu-se.

O cizmă, două... zece.. Un ordin...

Mîna sa strînse crosa pistolului-mitralieră. Cînd redeschise ochii, umbre cu căști se proiectau pe caldarîm în fața sa.

Totul se petrecu foarte repede. Apăsă pe trăgaciul armei. O flacără lungă țîșni de sub brațul lui. Un zgomot asurzitor îi spărgea timpanele. Simți o succesiune de șocuri lovindu-i pieptul.

Riley nu mai avea nevoie să-și țină promisiunea. Dealtfel cum ar fi putut s-o facă cu glontele care îl nimerise chiar în frunte ?!...

CAPITOLUL X

Strînsoarea devenea din ce în ce mai evidentă. Nemții începeau să înconjoare portul. Nu se grăbeau și căutau să localizeze poziția comandourilor. Pentru aceasta, întreprindeau o serie de manevre destinate să izoleze grupurile de asalt și de sabotaj care se împrăștiaseră cu scopul de a se replia mai ușor spre P.C.

Pentru oamenii lui Gordon nu se mai punea problema să lupte organizat. Cîte doi, cîte patru, sau singuri, fiecare își încerca norocul. Nimeni nu ar fi putut spune cîți erau cei care încercau să scape din ochiurile giganticei plase pe care adversarul o țesea în jurul lor. Nici măcar comandanții de unități și cu atît mai puțin Greenwood.

— Ora ?

— Trei și treizeci și cinci ! răspunse Jenkins uitîndu-se la ceas.

— Efectivul ?

— Tot același ! Mai mult de șaizeci și mai puțin de optzeci. Variază de la un minut la altul, în funcție de ultimii morți și de cei care se întorc.

Greenwood, cu fața trasă și sprîncenele încruntate, se îndreptă spre ușă. De jur împrejurul clădirii administrației, supraviețuitorii formaseră un dispozitiv defensiv.

Maiorul își luă casca, își trecu cureaua sub bărbie și urmat de Mellows, șoferul său la Comandament și în același timp ordonanță și agent de legătură în timpul operațiilor, porni pentru a-și da singur seama de situație.

Aerul rece îl izbi în obraz. La dreapta sa, în dreptul Intrării Vechi, vreo zece marinari salvați de pe o vedetă distrusă, plini de păcură, se foloseau de o mitralieră germană capturată într-o cazemată de pe plajă.

Loara continua să ardă. În centrul fluviului, pete roșietice alunecau încet. Un fum gros și negru avînd ici și colo șuvițe cenușii — resturi ale fumigenelor lansate de vedetele lui Forbes — suia acum spre port, împins de vîntul de Vest care sufla dinspre mare.

Greenwood se îndreptă spre stînga. Și aici, grupuri înarmate luaseră poziție. Fiecare adăpost natural, grămadă de lemne, scînduri, butoaie, macarale, barăci și hangare, era transformat în redută sau infirmerie. Dincolo de un perimetru circular de circa o sută de metri în jurul P.C.-ului, începea o „țară a nimănui" în care era extrem de greu să te orientezi. Pașii care răsunau pe caldarîm, chiar atenuați de tălpile de cauciuc, puteau fi produși tot atît de bine de către nemții ce înaintau ca și de prietenii ce se retrăgeau.

Greenwood auzea vuind în noapte strigăte, ordine atît în engleză cît și în germană. Erau și momente de liniște. Cîte un comando striga parola, aștepta două secunde, repeta întrebarea, după care, neobținînd nici un răspuns, începea imediat să tragă cu pușca mitralieră. Întreg punctul de apărare se aprindea și de după adăposturi țîșneau atunci lungi dîre incandescente.

Totul era rapid și brutal. Ecoul repercuta la infinit zgomotul împușcăturilor și din nou se făcea liniște.

În față, în stînga sau la dreapta, în direcția unde tocmai se deschisese focul, se auzeau atunci strigăte înăbușite.

— *Sir ! Sir !*

Greenwood se întoarse. O'Mahory fugea spre el. Făcu cîțiva pași în întîmpinarea sergentului major.

— A sosit locotenentul Gordon !

— Unde e ?

— La P.C.

Greenwood se îndreptă în fugă spre post. Cînd văzu silueta deșirată a lui Jeffries Gordon lîngă Jenkins, simți pe loc un sentiment de încurajare. Greenwood își fixase o limită de timp, după care hotărîse să părăsească punctul de sprijin, pentru a încerca să meargă în ajutorul lui Desmond Terrace la pod.

— Ce e cu oamenii tăi, Jeffries ?

— Ce a mai rămas din ei sînt cu Willouby ; în ceea ce privește detașamentele din sud, s-au întors deja la P.C.-ul dumneavoastră !

Greenwood știa ce avea de făcut de acum înainte. Ca și „Carul" care, reușind să se smulgă din strînsoarea mîlului, îi furnizase răspunsul la întrebarea lui Forbes, sosirea lui Gordon marca o altă cotitură a operației.

Maiorul privi la cei din jur. O'Mahory reușea în ciuda momentelor grele să-și păstreze caracterul său expansiv. Jenkins, mereu metodic, cerceta planul orașului. Gordon își trăgea sufletul, iar Nuggens se așezase pe un pat, puțin la o parte.

— Apropie-te, bătrîne ! nu ești în plus ! îi strigă Greenwood.

Își scoase casca, se uită la ceas și anunță :

— Iată, sînt în situația de a lua două hotărîri și în stadiul actual al lucrurilor nu am dreptul de a le lua fără să vă consult.

O'Mahory făcu un gest de protest. Greenwood ridică mîna pentru a-l opri să vorbească și îi aruncă o privire prietenoasă.

— În caz de neînțelegere, eu voi hotărî !

Aprobă cu un semn din cap. Jeffries Gordon, pe care Jenkins îl pusese la curent cu plecarea lui Forbes de cum sosise, se încovoie puțin ca atunci cînd vorbea ; asta pentru a-l auzi mai bine pe Greenwood, care explica situația.

— În afara distrugerilor secundare, în port, esențialul misiunii a fost îndeplinit. „Carul" a pătruns în doc și cu voia lui Dumnezeu va sări în aer ! Nu-i așa, Nuggens ?

Artificierul se îndreptă, încrucișă degetele și spuse cu convingere.

— Da, *Sir !*

— Perfect ! Deci începînd de acum înainte considerăm că ne-am îndeplinit misiunea. Sîntem deci liberi de a hotărî asupra soartei noastre...

Un țăcănit sacadat îl întrerupse brusc. Pe neașteptate punctul de apărare începuse să tragă cu toate armele.

— Mă duc să văd ! strigă irlandezul părăsind biroul.

Ceilalți rămaseră tăcuți, atenți. Auziră vocea de bronz a lui O'Mahory. Intensitatea tirului se calmă aproape imediat. Cîteva secunde mai tîrziu, O'Mahory pătrundea în încăpere.

— Niște fetițe, *Sir !* Cine m-a procopsit cu asemenea oameni ? Pe sfîntul Patrick ! Uite-i că încep să aibă și halucinații. Fac atîta tărăboi pentru o pisică care răstoarnă capacul unei lăzi cu gunoi.

Greenwood ridică mîna.

— Slavă Domnului ! După cadența tirului am crezut că toți nemții din port au dat năvală.

Făcu o scurtă pauză, după care redeveni serios :

— Cum vă spuneam acum o clipă, trebuie să alegem între a ne preda, și mă oblig să obțin de la comandamentul german un tratament onorabil, sau a încerca să fugim ! Dați-mi voie să continui... Avem răniți, printre ei unii au nevoie de ajutoare imediate. Nu poate fi vorba de a-i lăsa pe loc. Va trebui deci, în caz că vom opta pentru a doua soluție, să ne gîndim la transportul lor.

Greenwood tăcu, ciuli urechea și continuă :

— Așa stînd lucrurile, putem încerca să ne strecurăm și, odată afară din port, prin orașul nou, să ajungem la țară, și să căutăm cu ajutorul civililor să coborîm spre frontiera spaniolă. Știți ca și mine că există filiere de trecut granița și odată acolo vom ajunge...

Se corectă :

— ... Cei ce vor scăpa, vor reuși să stabilească contactul cu persoanele care se ocupă cu asta !

Gordon vru să intervină, dar Greenwood i-o luă înainte :

— Înainte de a răspunde la această întrebare, aș vrea să aud părerea voastră asupra celor ce urmează : am hotărît să părăsesc acest P.C. orice s-ar întîmpla, pentru că a devenit o cursă de șobolani. În cazul în care continuăm lupta, e absolut necesar. Acum, dacă ne hotărîm. să ne predăm mi se pare preferabil să ne unim în prealabil cu comandoul lui Terrace la pod, pentru ca totul să înceteze în același timp. Iată ce am avut să vă spun. Aveți două minute să vă hotărîți !

Se făcu liniște. Zgomotele din exterior umplură din nou încăperea. Afară oamenii se întrebau probabil cît timp vor mai reuși să reziste în această poziție defensivă, în care problema munițiilor nu va întîrzia să se pună.

Vocea lui Greenwood întrerupse meditația ofițerilor săi.

— Vă ascult și, contrar uzanței, îmi veți răspunde în ordinea ierarhică inversă ! O'Mahory ?

Irlandezul învîrti bățul.

— Se pare că spanioloaicele, *Sir*...

— Am înțeles, Gordon !

— Nu sînt mai mult decît vreo cinci sute de kilometri și mergînd repede...

— Înțeleg ! Nuggens, în numele marinarilor ?

— Consider că n-ar trebui să iau o hotărîre, *Sir*. Vocea mea nu reprezintă decît o minoritate.

— Dar cu titlu personal ?

Nuggens își limpezi vocea, zîmbi timid către Jeffries Gordon și, cu o voce joasă, spuse :

— Se pare că cineva a spus : „Nu e necesar să speri pentru a acționa... Nici să reușești pentru a persevera..." Sînt cam de părerea asta !

Greenwood se întoarse către Jenkins.

— Te ascult, Troy !

— Sînt contra. Ai spus-o chiar tu : „Carul" e pe poziție. Încăpățînarea nu ar face decît să ne sporească pierderile și așa destul de grele. Gîndește-te la răniți ; gîndește-te la cei izolați care încă ne mai caută și se fofilează printre nemți. Imaginează-ți mutrele lor, văzînd că nu mai există nici vedetele și nici P.C.-ul.

Jenkins tăcu și îl fixă din priviri pe Greenwood :

— Ai terminat, Troy ?

— Da !

— În cazul ăsta, iată ordinele mele : O'Mahory, Gordon și Nuggens, constituiți imediat trei secțiuni de luptă. Detașați fiecare zece oameni care vor fi însărcinați să transporte răniții. Acest detașament va fi sub ordinele

căpitanului Jenkins și va fi acoperit de secțiunea lui O'Mahory.

Greenwood se uită la ceas.

— Acțiunea, peste cinci minute. Itinerarul : Cheiul, docurile, vechiul Saint-Nazaire. Punct de regrupare : piața Vechiului Oraș și podul !

Se îndreptă și preciză ironic :

— Fiți atenți de data asta, nu numai la *Fritzi* dar și la băieții din comandoul Terrace care apasă repede pe trăgaci.

Pentru Desmond Terrace, avanportul cu cele două brațe care se uneau avînd forma unei potcoave prelungite semăna din ce în ce mai mult cu un fund de sac. Spre fund, intrarea nouă se deschidea printr-un șenal între cele două imense blocuri dreptunghiulare, ale vechiului și noului Saint-Nazaire. La Sud Orașul Vechi forma o țesătură de pasaje și de străduțe în care casele construite în stil vechi contrastau cu aliniamentul regulat al magaziilor așezate în linii paralele de-a lungul danelor.

Terrance folosise un dispozitiv strîns de luptă și reușise să țină la respect ansamblul pieții vechi. Armele sale automate nu permiteau trecerea pe pod, care, aici, făcea legătură între orașul vechi și cel nou.

— Încetați focul !

Ordinul fu transmis de la un grup la altul.

În fața lor se vedea podul. Cale inaccesibilă atît pentru nemții care încercau să-l treacă, cît și pentru comandoul care încerca din cînd în cînd să contraatace.

În lumina clarului de lună, țesătura de grinzi metalice avea cîteodată reflexe albăstrui. Montanții mai întunecați contrastau pe fondul mai deschis al căii de circulație. Era lung, lat, și la capătul opus se putea distinge o

formă mobilă de unde țîșneau, din cînd în cînd, scurte sclipiri luminoase ale lămpilor electrice.

Nemții încercaseră la început să-l ia cu asalt. Primul val se lovise de barajul de oțel al oamenilor comandoului. Încercară de patru ori, în zadar. De o oră foloseau altă metodă și preferau atacului masiv infiltrarea progresivă de elemente izolate. Încet, tîrîndu-se pe burtă, acestea se strecurau printre cadavrele și răniții care zăceau pe pasarela din lemn.

Terrace făcu un salt și ajunse lîngă omul cu pușca-mitralieră.

— Fiți atenți, nu trageți decît la sigur !

Dacă nu primea ajutoare sau ordinul să înceteze lupta, munițiile rămase nu-i vor permite să reziste unei noi tentative germane în cazul că aceștia erau hotărîți să treacă cu orice preț.

Se întinse pe burtă lîngă trăgător și, la rasul solului, cercetă podul pustiu. Doar cîteva gemete întrerupeau liniștea. Dintr-o dată, Terrace avu impresia că vede niște umbre mișcîndu-se. Era încă ceva nedeslușit. În lumina difuză care scălda construcția, înaintau cîțiva oameni. Închise ochii, îi redeschise și strînse brațul lui Trunck, cel pe care îl asistase la lungile partide de dame, în timpul drumului.

— Am impresia de data asta că piesele negre vor marca !

Trăgătorul își fixă arma *Bren* în umăr și verifică cu degetul anclanșarea încărcătorului.

— Mișcă, *Sir* ! șopti el într-o suflare.

— Așteaptă !

— Dar...

— Lasă-i să vină ! Lasă-i să creadă că nu i-am reperat.

Terrace simţi un spasm strîngîndu-i stomacul. La şaizeci de metri ceilalţi continuau înaintarea cu răbdare şi şiretenie. Se fereau de părţile descoperite ale construcţiei. În schimb, foloseau morţii ca scuturi. Răniţii pe care-i loveau în înaintarea lor scoteau lungi gemete înăbuşite care acopereau frecarea corpurilor de lemnul podului.

Terrace credea că visează. Masa compactă a construcţiei, fîşia dreaptă şi lungă care traversa fluviul dădea o asemenea impresie de linişte şi forţă că părea imposibil ca în acest moment o mînă de oameni să aibă îndrăzneala să se infiltreze aici.

Nu mai era nici o îndoială. Alte umbre mişcătoare se încrucişau cu cele nemişcate. Desmond Terrace se gîndea că în acest moment oameni plini de viaţă îşi lipeau obrazul de carnea sfîşiată a morţilor tîrîndu-se prin băltile de sînge...

Simţi tremurul nervos al braţului lui Trunck.

— Cu rafale scurte, la comanda mea...

Trunck se încordă.

— Foc !

Arma săltă. O flacără galbenă apăru la gura ţevii şi o succesiune de mici dîre luminoase zburară către pod.

Imediat, partea din mijloc a construcţiei apăru în noapte. Un păcănit sacadat se contopi cu cel al puştii-mitralieră a lui Trunck, iar oamenii din comando aflaţi în poziţie în jurul pieţii văzură apărînd în centrul podului buchetele de flăcări ale unui foc de artificii.

Umbre se ridicau cu gesturi dezordonate, fantomatice. Sub presiunea camarazilor lor, care declanşau un tir de sprijin, nemţii se retrăgeau.

Terrace își dădu seama că era momentul, acum ori niciodată, să le arate că erau numeroși. Asta îi putea face să cîștige timp.

— Mitraliera a doua și a treia ! strigă el ridicîndu-se ; trageți cît puteți !

Acest ordin implica și intrarea în acțiune a aruncătoarelor de grenade. Într-o clipă piața se însufleți. Explozii scurte răsunau ici și colo. Jerbe de foc se abăteau asupra podului. După care, brusc, fulgere mari portocalii căzură pe pasarelă. Fluviul părea a fi numai foc. O succesiune de tunete făcu să se cutremure suprastructurile metalice și ecoul repeta de dincolo de Vechiul Oraș bubuitul grenadelor care explodau. O simfonie de culori, galbene, roșii, verzi, se contopeau în concertul asurzitor al tuturor armelor.

Cu sufletul la gură, lac de apă, coloana care refuza să se recunoască învinsă își croia drum printre depozite. Oamenii lui Gordon, cei ai lui O'Mahory, marinarii lui Nuggens se tîrau pe burtă, săreau, fugeau, se strecurau printre construcțiile portului, de-a lungul danelor, se infiltrau printre patrulele germane care, de o jumătate de oră, își întețeau strînsoarea.

Nu mai era o retragere, ci o cursă disperată spre libertate. Să părăsească portul, să ajungă la piață, să treacă podul și, printr-un efort extraordinar, să ajungă la ieșirea din oraș.

Oamenii din comando înaintau în linie, iar atunci cînd natura terenului o cerea rupeau formația. Foarte mobile, grupuri se sprijineau atunci unele pe altele, se ascundeau, reușeau să scape și, cînd acest lucru devenea imposibil,

înfruntau adversarul. O făceau fără ură, pentru că așa o cerea regula jocului. Un joc ale cărui principii nu le stabilise nici unul dintre ei, dar pe care le aplicau întocmai.

Chiar și marinarii lui Nuggens și artificierii puțin obișnuiți cu acțiunile de comando se simțeau antrenați de elanul celorlalți.

La capătul unei noi curse, Nuggens se regăsi lîngă Jeffries Gordon. Artificierul înghiți în sec, își recăpătă suflarea și, sprijinindu-se de stîlpul unei magazii, spuse :

— Începe să meargă... dar ucenicia . e puțin cam dură, Jeffries !

Adăugă cu o notă de amărăciune :

— Cînd mă gîndesc că am ales Marina pentru că nu puteam suferi mersul pe jos...

O rafală îl împiedică pe Gordons să răspundă. Se îndreptă spre colțul construcției.

— Ce se întîmplă ? îl întrebă el pe Baxter.

— E Willouby, *Sir !* Credea că are de-a face cu marinarii locotenentului Nuggens, a înaintat să le vorbească, dar erau *Fritz*-ii !

O fugă, cîteva înjurături și Gordon îl zări pe subofițerul său, care revenea cu pistolul-mitralieră sub braț.

— Ia spune, domnule Willouby, parola la ce mai servește ?

— La.., *Sir*, adică...

— E-n regulă *old boy !* și ceilalți ?

Sergentul făcu un gest semnificativ cu mîna, ridicînd arma.

— Au fost tot atît de surprinși ca și mine, dar Jones a aranjat lucrurile !

Gordon auzi zgomot de împușcături în dreapta sa și comandă :

— Regruparea la mine ! Transmiteți locotenentului Nugens să ne urmeze ! La capătul porcăriilor astea de baraci metalice e piața !

Troy Jenkins îl blestema pe Greenwood la fiecare minut. Degeaba era el ager la minte, combativ, dîrz, nu putea admite întorsătura pe care o luau acum lucrurile cu acest marș spre moarte. Mai bine ca oricine, pentru că le studiase pe hartă, pe buletinele informative, cunoștea numărul forțelor germane din sectorul Saint-Nazaire, fără a mai pune la socoteală ajutoarele ce ar mai putea sosi.

— Nu ! De o mie de ori nu ! mormăi el printre dinți ; pe cît de logic era „Carul Mare“ pe atît de stupidă e această încercare !

O'Mahory auzi ultimele cuvinte.

Grăbi pasul și ajunse la nivelul ofițerului adjunct.

— Permiteți-mi, *Sir*, să nu fiu de acord !

Jenkins se îmbățoșă.

— Nu-mi pasă de părerea dumitale ! Întreabă-i numai pe răniți de calvarul la care îi supunem.

O'Mahory, înainte de a răspunde, privi mersul oamenilor din frunte. Comandamentul și răniții înaintau acoperiți de comandoul lui Gordon, ceea ce îi scutea de căutarea drumului. Nu trebuiau decît să-și supravegheze spatele și flancurile.

— Dacă Rich..., hm,..., dacă maiorul a luat această hotărîre înseamnă că e singura valabilă.

Troy Jenkins ridică din umeri.

— Ești cu adevărat un irlandez încăpățînat ca un catir !

— Poate, dar atîta timp cît putem umbla, trage și ne bate, vom fi învingători !

— Cît timp va mai dura asta ?

O'Mahory se întoarse. În urmă, oamenii se schimbau la tărgi, pentru a duce răniții. Își scoseseră bluzele de luptă, le prinseseră de puști și, cu trunchiul gol, gîfîind sub povara camarazilor, înaintau cu mușchii încordați, dureroși. Din cînd în cînd, doi dintre ei se opreau. Cu o mișcare foarte ușoară, lăsau pe pămînt brancarda cu corpul pe care îl transportau și apoi îl făceau să alunece ușor pe sol. Se aplecau, scoteau cadavrului plăcuța de identitate și mergeau să-și reia locul printre cei vii.

O'Mahory forță pasul pentru a-l ajunge pe căpitanul Jenkins.

— Am găsit răspunsul la întrebarea d-voastră, *Sir !*

— Care întrebare ?

— M-ați întrebat cît timp ne vom mai putea crede învingători...

— Ia zi !

— Pînă cînd vom muri.

În jurul podului se trăgeau acum focuri sporadice. Demond Terrace auzise răsunînd rafalele din direcția Intrării Vechi. Ele se apropiau, marcînd înaintarea coloanei speranței. În cîteva minute vor face joncțiunea. Pentru el era, într-un fel, sfîrșitul unei lungi călătorii solitare. Cîți vor fi cei care vor ajunge pînă la el ?

— *War weapons week ?* Strigă unul din al lui din stînga.

După o clipă de tăcere, o voce exclamă într-un inimitabil accent cokney *Weymouth*-ul de recunoaștere.

Zece minute mai tîrziu, Greenwood era în situația de a-și da singur seama de situație.

Ofițerii îi așteptau hotărîrea, în timp ce Terrace își termina raportul.

— ...Singura posibilitate de a ieși din Orașul Vechi e de a trece podul.

— Asta o știm ! Cum e cu *Fritz-ii ?*

— Sînt de partea cealaltă și-s mai degrabă agresivi !

— Am înțeles !

Greenwood se întoarse către Troy Jenkins. Luna le lumina fețele și făcea să sclipească curelele albe ale echipamentelor.

— Am hotărît să lăsăm răniții aici. Nu oblig pe nimeni, în afară de infirmieri care au obligația asta, să rămînă cu ei. Totuși, dacă un ofițer se oferă voluntar...

— Rămîn ! spuse Jenkins calm.

Greenwood căută privirea tovarășului său. Cei doi bărbați tăcură o clipă, după care Greenwood primul întoarse capul.

— Gordon ! Terrace ! Nuggens ! Aveți trei minute pentru a face pregătirile de luptă !

Ofițerii plecară să dea ordinele. Greenwood nu regreta nimic. Nu mai era cazul să se gîndească la ce ar fi putut să se întîmple dacă totul s-ar fi petrecut normal. Aceasta îl duse cu gîndul la Jenkins. La urma urmei, nu avea el oare dreptate ?

Se întoarse și privi masa întunecată a podului. În cîteva clipe vor încerca să treacă peste el. Vor mai avea probabil pierderi. Dar poate o mînă de oameni vor reuși să scape. Și pentru această mînă de oameni, trebuie

încercat norocul pînă la urmă. Să se depășească, să treacă peste propria sa frică, să învingă acel instinct de conservare din el.

Era în continuare o treabă de „trăsniți", ar fi spus Mac Kawley. Dar războiul în sine nu era tot așa ceva?

— Gata, *Sir* !

— Gata, *Sir* !

— Gata, *Sir* !

Răsunară în noapte ca pocituri de bici. Lui Greenwood i-ar fi plăcut să găsească ceva de spus. Măcar ca să le arate printr-o frază afecțiunea, mîndria pe care o simțea de a-i avea sub ordinele lui ; dar vorbele i se opreau în gît. Se întoarse pentru a-și ascunde emoția și, arătînd spre pod, reuși să articuleze un scurt :

— *Go* !

Pentru că se spune totdeauna că acțiunile cele mai necugetate sînt cele la care te aștepți mai puțin, primii atacanți sub ordinele lui Jeffries Gordon reușiră să ocupe o poziție pe pod și timp de un minut avură senzația că sînt liberi.

Greenwood, în spate cu grupul de comandă, se întreba dacă nu visează. După care, dintr-o dată, avu loc riposta, cu atît mai violentă cu cît întîrziase să se manifeste.

Într-o clipă fură înconjurați de fulgere. Într-un zgomot de furtună, trăsnetul se abătu asupra lor. Se pomeniră atunci, în mijlocul unei lumi necunoscute, multicolură și înfierbîntată. Primele rînduri căzură secerate de ploaia de oțel. Cerlalți, trăgînd rafale scurte, lansau grenade, săreau peste morți și răniți. O furie ucigătoare îi anima pe cei scăpați teferi și, într-o cioenire de o violență ; de nepomenită, commandourile ajungeau să lupte corp la corp. Nuggens simțea cum îl cuprinde ardoarea eroilor de la

Talavera[1]. Șarja comandourilor, care făcea ca lemnul podului să vibreze, semăna cu cea a Brigăzii de cavalerie ușoară. Îl cuprinse un val de speranță care-l făcu parcă să prindă aripi.

Ridică brațul pentru a întări ordinul pe care îl lansase și simți deodată un șoc în piept. Se învîrti sub forța impactului, avu timp să zărească baletul luminos al trasoarelor, după care șarpanta metalică a podului păru că se răsucește, podeaua sui spre el și se prăbuși într-o parte. În mînă mai strîngea pistolul. Nu-l durea nimic. Avea numai impresia că se golește.

Deasupra lui vedea picioare, raniți, oameni care alergau urlînd și la urmă cerul. Un cer minunat, încărcat de toată speranța unei nopți de primăvară.

Vederea i se încețoșă. Capul îi deveni greu, i se păru că oamenii din comando trecuseră podul. Privirea îi deveni fixă. Făcu un ultim efort ca să se scoale. O durere îi trecu ca un fulger prin piept. Era transpirat tot. Sudoarea îi ardea ochii. Un zîmbet dureros îi apăru pe buze. Zgomotul împușcăturilor se estompa. Podina din lemn nu mai avea acea rezonanță, acel trosnet sacadat. Nu mai percepea decît zgomotul propriei sale inimi.

— Greenwood avea dreptate..., murmură el.

Revăzu o zecime de secundă figura lui Jeffries Gordon. Comandoul trecuse. Nuggens era deodată mai ușor, nu-și mai simțea greutatea corpului. Muri fericit.

Dacă ar mai fi putut trăi un sfert de oră în plus, ar fi dus în moarte imaginea unei coloane blindate cu tunuri

[1] Oraș spaniol unde a avut loc victoria lui Wellington asupra francezilor în 1809 (N. tr.).

amenințătoare. Tancurile controlau acum toate străzile care permiteau accesul în Orașul Nou. Nu mai era nimic de făcut. Capcana se închisese. Numai acțiunile individuale mai puteau spera să reușească.

Comandoul dăduse lupta de onoare. Greenwood luă atunci hotărîrea.

— Libertate de manevră! Fie ca cei mai buni să cîștige [1].

Era aproape ora șapte dimineața. Un soare de primăvară lumina orașul Saint-Nazaire. În port, în jurul docurilor, lîngă Forma-Ecluză, în orașul vechi, se mai auzeau trăgîndu-se focuri sporadice.

Muncitorii care încercau să se ducă la lucru erau împinși îndărăt de cordoane de trupe. Femeile care deschideau ferestrele dădeau de morți în fața caselor. Unele străzi semănau cu niște gropi comune gata de a fi acoperite.

Pe Loara pluteau cadavre, epave, bucăți de lemn, centuri de salvare. Se mai vedeau pe întinsul fluviului pete mari negre, uleioase, iar în jurul lor se formau aureole irizate.

Peste tot, civilii erau interogați. Nemții adunau în puncte de grupare șiruri lungi de prizonieri, pe care patrulele îi descopereau din minut în minut. Apoi camioane fără prelată îi duceau spre centrele de triaj unde ofițeri de contrainformații începeau imediat interogatoriul.

Jeffries Gordon auzi pași în spatele zidului unde se ascundea de o oră cu Jones și Baxter. De data asta, nu mai puteau sări din curte în curte, trece prin grădini, pătrunde în pivniți.

---

[1] Vreo șase oameni au reușit să ajungă la Gibraltar (N. ed. fr.).

— Ne-am ars !

Jones arătă cu ochii spre pistolul său mitralieră.

— Nu, inutil, oftă Gordon. Am încercat totul, va trebui de acum să halim varză acră !

Se gîndi o secundă și își dădu seama că presimțirea sa nu se îndeplinise. Va părăsi orașul Saint-Nazaire către un lagăr, nu către morgă. Un zîmbet îi apăru pe buze și își ridică gulerul bluzei.

Se îndreptă încet, puse mîinile pe cap și ieși în fața zidului. Patru nemți stăteau cu spatele la el.

Gordon ar fi putut, întinzînd mîna, să atingă casca blondului căruia îi vedea ceafa.

— *Hello !* strigă el pentru a le atrage atenția.

Blondul, surprins, se întoarse brusc. Gordon văzu timp de o clipă țeava amenințătoare a armei îndreptată spre el. Vru să strige că se predă... Era scris, fără îndoială că destinul nu se înșală niciodată. Rafala îi zbură țeasta și gloanțele ricoșară pe zid.

Pe străduță era soare și la o fereastră de la etaj un țînc care nu înțelegea că un om murise mînca o tartină scoțînd chiote de veselie.

Ieșind din pivnița în care încercaseră să se ascundă de la ora cinci dimineața, Greenwood se întinse și, în timp ce O'Mahory cerea în gura mare ca ultimii oameni din grupul de comandă să fie niște prizonieri prezentabili, își îndesă pipa cu puținul tutun Capstan pe care îl mai avea în pungă.

— *Schnell ! Los ! Schnell !* strigă *feldwebel*-ul pe care îl enerva atitudinea lui O'Mahory.

— Stați drepți, *boys*, striga irlandezul, v-am promis că fetele din Saint-Nazaire vă vor privi și mi-am ținut promisiunea ! În loc de șiraguri de flori...

Făcu cu ochiul, zîmbi spre Greenwood și preciză :

— Vor putea în orice caz să vă aducă pachete !

Grupul se puse în mișcare între două rînduri de santinele. Un sfert de oră mai tîrziu, la punctul de triaj, Greenwood, datorită gradului său, fu de îndată îmbarcat într-un Volkswagen care demară în trombă spre clădirea comandamentului.

Vehiculul traversă orașul. Greenwood constată că civilii arborau zîmbete și priveau ironic spre nemții pe care-i întîlneau.

Un camion Benz fără prelată se încrucișă cu ei. Greenwood îi zări pe Jenkins și Terrace, în picioare, între tărgile cu răniți. Își aduse aminte de fraza lui Mac Kawley „vor mai fi alte raiduri, alte tentative și, din tentativă în tentativă, vom ajunge să găsim metoda pe care o vom aplica în ziua D..."

Cînd coborî, zîmbea. Zîmbet care dispăru cînd constată că era trecut de ora zece. „Carul" părea că nu vrea să explodeze.

Fu dus de îndată în biroul comandantului superior, lîngă care stătea amiralul și colonelul de blindate, ale cărui unități împiedicaseră comandoul să ajungă în afara orașului.

Un ofițer de contrainformații servea ca interpret. Acesta întrebă :

— Sînteți în măsură să cereți trupei d-voastră, care continuă să tragă de-a lungul docurilor, să înceteze lupta ?...

Căpitanul aștepta o secundă după care continuă :

— Este în interesul lor și al civililor !

Greenwood auzea cuvintele dar gîndul îi zbura aiurea. Ochii săi nu se dezlipeau de la pendula fixată deasupra căminului care era în fața sa. Vedea acul mare mișcîndu-se inexorabil spre dreapta.

— Ați înțeles întrebarea mea ? repetă translatorul.

Greenwood își dădu seama că trebuia să răspundă.

— Mi-e imposibil !

Amiralul interveni într-o engleză perfectă.

— Oamenii dumneavoastră nu aveau deci o limită fixată pentru acțiunea lor ?

„O limită ? se gîndi Greenwood ; unde începe oare o limită ? Și cine poate să spună cînd e ea atinsă ? „Carul" avea și el o limită."

— Nu ! spuse el oftînd.

Amiralul rîse în barbă.

— Voi, englezii, aveți un curios simț al proporțiilor. Un mic distrugător contra unei imense fortărețe de oțel...

Se aplecă înainte și, cu un ton sec, adăugă :

— Atîta curaj, pentru rezultate atît de slabe. Știți, domnule maior, spuse el înconjurînd biroul și sprijinindu-și mîinile pe el, ce se petrece acum în docul uscat ?

Greenwood făcu o mutră mirată.

— Zeci de specialiști sînt în curs să examineze vasul dumneavoastră ! Zeci de alți specialiști, scafandri, sînt, în momentul de față sub chilă pentru a studia posibilitatea colmatării breșelor pe care echipajul dumnavoastră a găsit de cuviință să le facă ? Vă miră asta, nu ?

Greenwood făcu un semn din cap. Celălalt nu-și dădu seama despre ce e vorba.

— Vă dați seama ! Într-o săptămînă, cel mult, totul va reintra în ordine !

Greenwood, pe ascuns se uita la pendulă. Peste trei minute acul mare va ajunge la jumătate. „O oră întîrziere mai treacă meargă, dar dacă la și jumătate nu explodează... atunci tot ce am îndurat nu va fi servit la nimic !“

— ...Într-adevăr, nu văd, continuă amiralul, motivul pentru care Amiralitatea dumneavoastră a găsit de cuviință să sacrifice un vas.

Și Greenwood se întreba. Acul mare ajunsese pe șase. Saint-Nazaire strălucea probabil sub soare și, peste cîteva ore, orașul va fi curățat de cadavre. Peste șase luni nimeni nu-și va mai aduce aminte că într-o noapte de la sfîrșitul lui martie, niște oameni, mînați de o credință nezdruncinată, au urcat pe cursul Loarei cu un vis măreț...

„Se poate cere orice de la oameni, gîndea Greenwood, dar de la patru tone de explozibil ?

— Și atunci, domnule maior, pentru ce acest raid ?

Greenwood ridică din umeri. Ce putea răspunde ca să pară verosimil ?

Deodată pereții încăperii începură să tremure. Ofițerii se repeziră la fereastră. Forma-Ecluză intra în erupție. O jerbă enormă de foc suia spre cer, în timp ce un nor de fum negru se ridica în volute enorme deasupra portului. O uriașă lovitură de berbec zgudui Orașul Vechi și de oriunde erau ascunși, la punctele de triaj unde erau adunați, oamenii din comandouri știau, auzeau, vedeau...

Amiralul se întoarse și-l privi pe Greenwood cu un aer întrebător.

— Cred că aveți răspunsul la întrebarea dumneavoastră ! spuse Greenwood cu o voce de un calm extraordinar.

Urmă o tăcere îndelungată. O clipă, cei doi ofițeri se înfruntară din priviri; după care amiralul ieși fără un cuvînt, trîntind ușa.

„Interogatoriul va continua... și după asta! Chiar T.N.T. [1]-ul are un suflet", se gîndi Greenwood. După care răspunse clar interpretului care îi cerea să-și decline identitatea:

— Mă numesc George, Thomas, Richard Greenwood, și serveam, pînă azi dimineață, în comandourile Majestății-Sale...

---

[1] Trinitrotoluen (exploziv foarte puternic) (N. tr.).

REDACTOR : IRINA IONESCU
TEHNOREDACTOR : ZOE TOMA

BUN DE TIPAR : 21.09.1974
APĂRUT 1974 : COLI DE TIPAR 4,75 ; C.Z.
PENTRU BIBLIOTECILE MARI 8.32 ; C.Z.
PENTRU BIBLIOTECILE MICI 8.
TIRAJ 80 000 + 90 ex. broșate.

TIPARUL EXECUTAT SUB COMANDA
NR. 40 525 LA COMBINATUL POLIGRAFIC
„CASA SCÎNTEII", PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
BUCUREȘTI

ÎN PREGĂTIRE :

PIET LEGAY
Au fost şaisprezece

PAUL BONNECARRÈRE
Îndrăzneţii învîng

NICOLAS MONTSARRAT
Marea crudă

IURII KOROLKOV
În caz de pericol, arde

BOGOMIL RAINOV
Un naiv de vîrstă medie

Lei 6

„CARUL MARE" este numele operațiunii pe care, în noaptea de 27 spre 28 martie 1942, Marina de război engleză a lansat-o împotriva portului francez Saint-Nazaire și a docului său uscat, ocupat de trupele hitleriste. Operațiune de o îndrăzneală fără seamăn, care se poate rezuma astfel:

„Un comando de douăsprezece vedete va intra noaptea în estuarul Loarei și se va infiltra în rada portului. Va avea ca misiune să lanseze, în plină viteză, un vechi distrugător camuflat în torpilor german înțesat cu explozibil, care, după ce va fi înfundat porțile docului uscat, va sări în aer odată cu el."

EDITURA MERIDIANE